

ကောင်းကင်စိတ်နဲ့ မြေလိုကျင့်တဲ့ ဧည့်သည်ကြီးနှင့်

သူ၏ ကဗျာများ

နေဖြူးနှင့် တင်မိုး

ပြည်သူ့ ကဗျာဆရာကြီး (ဦး) တင်မိုးနှင့် သမီးဖြစ်သူ မိုးချိုသင်း

ကဗျာ ဆရာကြီး တင်မိုး ကွယ်လွန်ခြင်း (၂) နှစ်ပြည့်မှာ ဆရာ့ "ဖလံမီးအိမ်" နှစ် (၅၈) ပြည့်နှင့် တိုက်ဆိုင်လာသဖြင့် ဆရာ့ကို လွမ်းစာသဘော အားဖြင့်၊ ဖလံမီးအိမ် ပထမအကြိမ်ထုတ် စာအုပ်မှ ကောင်းနိုးရာရာတိုကို ရွေးထုတ်ပြီး 'လမ်း ကရာ စာပေဆက်ခံရေး' ရဲ့ ဘလော့ စာမျက်နှာ တခုဖြစ်တဲ့ 'မာယာ' [mayaonlinemagazine.blogspot.com] မှာ လွှင့်တင်ထားတဲ့ ကဗျာတွေနဲ့ မိုးချိုသင်း ဘလော့ [moechothin.blogspot.com] မှာ လွှင့်ထားတဲ့ အကျဉ်းတောင် တွင်း၌ ဆရာကြီး ဦးတင်မိုးနဲ့အတူ နေခဲ့ရတဲ့ လူငယ်တဦးက ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ ကဗျာဆရာကြီးအား ပြန်ပြောင်တမ်းက အမှတ်ရချက် တွေကို ထုတ်ဖော်ရေးသားထားတဲ့ "ကောင်းကင်စိတ်နဲ့ မြေလိုကျင့်တဲ့ ဧည့်သည်ကြီး" ရုပ်ပုံလွှာ အဖွဲ့အန္တိတို့ကို ပြန်လည် ကူးယူ ဖော်ပြပို့ကိတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖလံမီးအိမ်ကဗျာများ
ကဗျာဆရာ - တင်မိုး
ထုတ်ဝေသူ - မန္တလေး တက္ကသိုလ် လာလောင်ရင် အသင်း၊
စာစဉ် [၁]၊ ပထမပုံနှိပ်ခြင်း၊ ၁၉၅၉ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊
မျက်နှာပိုးပန်းချီ- မောင်စိန်မောင် (ပေမြို့)၊ မန္တလေး တက္ကသိုလ်။

ဖန်မီးအိမ်အတွက် ဒဂုန်တာရာ၏အမှာ

(၁)

မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ကိုတင်မိုး၏ "ဖန်မီးအိမ်" ကဗျာများ စာအုပ်အတွက် အမှာစာရေးပေးရန် လာပြောသောအခါက ကျွန်တော်မှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကလောင်အသင်းမှ ကြီးမှူးသော ရက်သတ္တပတ် စာပေဆွေးနွေးပွဲတွင် "မြန်မာ စာပေတွင် ကဗျာ၏အခန်း" ဟူသော အကြောင်းကို ပြောရသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ကလောင်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ကဗျာ ဆရာ မင်းယုဝေက "ကဗျာအကြောင်းပြောပါ" ဟု ဆိုလာပေ၏။

စာပေ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝေက၊ မောင်ထင်၊ သိန်းဖေမြင့်၊ ဦးတင်အေး (ရုမ်းပြည်)၊ ပါမောက္ခ ဦးအေးမောင် စသောပုဂ္ဂိုလ်များ ပြောသည့်အထဲတွင် ကဗျာအကြောင်း ဟူ၍ သတ်သတ်မပါပေ။

ထို့ကြောင့် "ကဗျာအကြောင်း ပြောတာပေါ့လေ" ဟု ကတိပေးခဲ့သည်။ တကယ်ပြောမည်ရှိသောအခါ ဘာက စပြောရမုန်း မသိပေ။

သည်ကြားထဲမှာ မင်းယုဝေနှင့်တွေ့ရာ ကျွန်တော်က "စာပေ ဝေဖန်ရေးအကြောင်း ပြောရရင် မကောင်းဘူး လား" ဟု ပြောမိ၏။ မင်းယုဝေက "ကဗျာဘဲ ပြောစေချင်တယ်၊ ကျောင်းသားတွေကလဲ ကဗျာအကြောင်း ပြောတာ နားထောင် ချင်နေကြတယ်" ဟု ဆိုလေသည်။ ကျွန်တော်လည်း ကဗျာအကြောင်းပင် ပြောဖြစ်လေတော့သည်။ ပြော သည့်နေ့က တော်တော်လာကြသည်ကို တွေ့ရလေ၏။

(၂)

အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်သည် ကဗျာကို ယုံကြည်သည်နှင့် ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ကဗျာကို ယုံကြည်၍ ကဗျာဘက်မှ ကာကွယ်၍ ပြောရခြင်း ဖြစ်သည်။

ကဗျာသည် ခေတ်များကို ဖြတ်သန်းကာ တည်တန်ခဲ့ပေသည်။ ကဗျာသည် ခေတ်များကို ထင်ဟပ်ခဲ့သည်။ ကဗျာဆရာသည် သူ့ခေတ်၏ အသံရှင်ဖြစ်သည်။ ကြည့်ပါ - သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသား လှုပ်ရှားမှု၏ အားမာန်ကို ဘော်ကျူးသော ကဗျာရှင်ဖြစ်ပေသည်။

ကဗျာဆရာသည် သူ၏ ခံစားချက်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သော်လည်း သူနေသော ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ခံစားချက်ကို ဖော်ပြခြင်းဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

ကဗျာသည် စိတ်ခံစားမှုကို အနုဆုံး အစိတ်ဆုံး ဖော်ပြနိုင်သော ဘာသာဖြစ်ပေသည်။ ကဗျာသည် အသစ် အသစ်များကို ဖန်တီးရသည်။ ဘာသာစကား၏ ပြန်လည်လန်းဆတ် လာခြင်းကို ကဗျာ၌ ထိတွေ့ရသည်။

ကဗျာဆရာကား - ဖန်တီးသူဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် တက်သစ်စ လူငယ်များသည် ကဗျာ ကို တပ်မက်ကြသည်။ ယနေ့ တက်သစ်စ လူငယ်များကို လေ့လာလိုလျှင် သူတို့၏ ကဗျာများကို လေ့လာသင့်ပေသည်။ သူတို့၏ ကဗျာများတွင် သူတို့၏ ခံစားမှုများကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

(၃)

တက်သစ်စလူငယ်တို့၏ ကဗျာများအနက် ကိုတင်မိုး၏ "ဖန်မီးအိမ်" ကဗျာများမှာ နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသည်။ သူသည် တေးဆန်ဆန် စီကုံးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ချိုသာသော အသံကို ညွှိ၍ စပ်ဟန်ရှိသည်။ ပြေပြစ်သော အဆင်အယင် ရှိသည်။

သူ၌ ကဗျာစိတ်ကူးများ ရှိပေရာ ယင်းစိတ်ကူး၏ တင်စားချက်များကို အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်တွင် နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်အောင် ထည့်သွင်းတတ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တို့၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွင် ဖျော်ဖြူးရွှင်ပြခြင်း သာမကဘဲ မိမိနေထိုင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဘဝမျက်နှာပြင် အမျိုးမျိုး အထွေထွေကို ခံစားထိတွေ့ကာ လှပသော ကဗျာများ ဆက်လက်၍ သီကုံးနိုင်ပါစေဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။

သို့မှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့၏ မျက်မှောက်ခေတ် ကဗျာစုတွင် ကုံလုံကြွယ်ဝလာမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဒဂုန်တာရာ
၂၈- ၁- ၅၉

ဖလံးအိမ်ကဗျာများ

ရေးသူ - တင်မိုး

၁။ ဖလံးအိမ်

ဖလံးအိမ်သည် ...
ကြောင်လိမ်နွယ်ဆင့်၊ နန်းအိမ်မြင့်မှာ
ထွန်းတင့်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ ...။

ဖလံးအိမ်သည်...
တိမ်လွှာကိုစား၊ လ ရထားဖြင့်
ဝင့်ကြားစွာလျှင်၊ ခရီးနှင့်သည့်
သခင်တို့မြန်း၊ ပန်းခင်းလမ်းတွင်
ညှိထွန်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါ ...။

ဖလံးအိမ်သည် ...
မငြိမ်မသက်၊ စိတ်ယောက်ယက်နှင့်
လမ်းပျက်တူရူ၊ ရှောက်လာသူကို
အားကူမျှသာ ထွန်းမည်တည်း ...။

သူ့အဆင်းသည်...
နေမင်းပမာ၊ သော်တာအလား
မဝင်းငြားလည်း၊ သူ့အားသူ့မာန်
သူပိုင်ဟန်ဖြင့်၊ သူသန်ရာမှ
ဤလောကကို ...
အလှဆင်လိုဟန်တကား။ ။

၃။ ချစ်သူအတွေး

လမင်းက အရင်
ကြယ်စင်က ကိုယ် ဆိုပါတော့ ...။
မြေကမ္ဘာ ပတ်ချာပိုက်လို့၊
လိုက်ပါမယ်နော့ ...။

နှင်းဆီက ကလျာ
ဆူးညှာက ကိုယ်ဆိုပါတော့ ...။
ရွှေလိပ်ပြာ တောင်ပံကားကို
တားပါမယ်နော့ ...။

ဗေဒိကသခင်၊
ရေပြင်က ကိုယ် ဆိုပါတော့ ...။
သောင်မတင် လိုရာကြွရအောင်
ဆောင်ပါမယ်နော့ ...။

သို့ပေမင့် ...
ကြွေပွင့်က ချစ်နမ၊
အပင်က ကိုယ်သာလျှင်၊
ဖြစ်ချင်ဘူးကိုယ်တွေး ...။

ကြွေပွင့်ငယ် ချာချာဝဲ၊
လေထဲမှာ ပျံပျံကာ၊
သင်လွင့်ရာ ကိုယ်မှာမကြွနိုင်ဘူး၊
အထီးကျန် မျက်ရည်စငယ်နဲ့၊
လွမ်းရမယ်လေး ...။ ။

၇။ ဧည့်သည်ကြီး

ဆေးလိပ်လည်းကို
နေလည်းညိုပြီ
ငါ့ကို ပြန်ပို့ကြပါလေ ...။ ။

၁၁။ စံရာကျွန်း

တိမ်ကလေး ပြာပြာ၊
ဘယ်မှာလဲ မေး ...။
မြကောင်းကင် ခရီးဆန်၊
အနံ့ကွဲလေး ...။

ကဗျာတေး သာသာ၊
ဘယ်မှာလဲ မေး ...။
သူ့ရင်ခွင် သည်းပြင်ပြန်၊
အနံ့ကွဲလေး ...။ ။

၁၃။ အရီးတို့တဲ

အရီးတို့ တဲကလေး၊
ရေဖွေးလို့လေး ...။
မိုးလိုက်ကြဟေ ...
တဲခေါင်ခြေ ရွှေထန်းရွက်နဲ့၊
မိုးပက်လို့လေး ...။

အရီးတို့ ရွှေတဲ
ယိုင်လဲလို့လေး ...။
စိုက်လိုက်ကြဟေ ...
တဲခြေမှာ ဝါးပိုးထိုးနဲ့၊
တိုင်ကျိုးလို့လေး ...။

အရီးတို့ တဖက်ရပ်၊
လေခတ်လို့လေး ...။
ကာလိုက်ကြဟေ ...
မြေနီ ရွှေရည်လောင်းနဲ့၊
ဆောင်းဝင်လို့လေး ...။

၁၆။ ရှုခင်းနှစ်ကွက်

ကောင်မကလေး နက်ခြောက်ခြောက်၊
မြေပဲတတောင့် ကောက်။
အမောက်မလေး လှယဉ်မျှ၊
ဖောင်တိန်လေးနှင့် မြူး ...။

၂၂။ ချစ်သူမျက်မှောက်ရောက်သေခါ

တနေ့ပြောမယ်နဲ့၊
ရင်မောယင် ကဗျာပေါ့၊
ရင်ဆာယင် တေးကိုဟစ်ပြန်မိ၊
စိတ်ညစ်ယင် မျက်ရည်ကျမယ်လေ ...
ခေါင်းဖွကာ နေတတ်သူ ...။

မပြောဖြစ်နိုင်တော့၊
မောရစ်တယ် ကိုယ်သာပူရဲ့၊
ချစ်တဲ့သူ တာအနွဲ့ကိုလဲ၊
စာဖွဲကာ မနေပိုင်သမို့၊
သည်ထိုင်ခုံ စာသင်ခန်းဆီက၊
ကြည့်ယင်းသာ မျက်လွှာကမ်းကာဘဲ၊
လွမ်းဆွတ်ရင်ဆူ ...။

တွေ့တိုင်းသာ ပြုံးချင်လိုက်ပါရဲ့၊
အလေ့ရိုင်းကာ မုန်းပင်စိုက်မှာလဲ၊
ရွံ့ ထိုက်လို့ ရွံ့ ကာပူ၊
ငြူစူမှာထင့် အို ... မရဲ ...။
ချစ်သူရှေ့မှာတော့ ...၊
မေ့တတ်တယ် ချစ်လင်္ကာ၊
ခွဲတတ်တယ် သတ္တိစိတ်၊
ပိတ်တတ်တယ် နှုတ်တံခါးပေမို့၊
အမှား အယောင်ယောင်နဲ့၊
ကိုယ့်ကျောင်းဆောင် ကိုယ့်အခန်းဆီသို့၊
ပင့်သက်ကို ရင်မှာလွှမ်းပါလို့၊
ပြန်လမ်းသာ ကိုယ်လျင်ကြုံရဲ့၊
ရင်တခုန် သည်တန်ကြေးဟာလဲ၊

ကာရန်သာ ပြန်ကာပေးတယ်ထင်၊
ဈေးအရန် ...။

**၃၈။ သုခုမတက္ကသိုလ်
(နှယ်သာကီသံဖြတ်)**

ရေပြာ ရွှေကြာ ဝေဆာမွှေးသပ၊
ရွှေညာကျေးက တက္ကသိုလ်ရှင် ...။
ပုဏ္ဏမာ ဂုဏ်ဝါ စုံစွာကျင်း၊
ဘုံပါလင်းတဲ့ တက္ကသိုလ် ...။
ကမ္ဘာတုန် စာစုံ အညာဂုဏ်ပျို့တဲ့၊
ရတနာပုံမြို့က တက္ကသိုလ် ...။
နဲ့သာမွှေးမြဲ ပန်းတခက်လို၊
အညာကျေးက မန်းတက္ကသိုလ်...။
နေခြည်အစောင်း ...
လေပြည်လောင်းတော့ ...
ဆွေမဒီအပေါင်းက လမ်းလျှောက်လာ၊
ရေနီမြောင်းက လွမ်းလောက်စရာလေ ...။
တိမ်တန်းဆင်လို့ ရီပြာပြာ၊
စိန်ပန်းပင်တို့ နီကျာကျာ ...။
ကျောင်းအဝင်လမ်းက ကျက်သရေ၊
ထနောင်းပင်တန်းက အခက်ဝေရင့် ...။
ရှမ်းရိုးမက မြူခိုးဝေယင်၊
လွမ်းမိုးကျလို့ ပူမျိုးထွေသရင် ...။
ဆရာတပည့် လက်ညီစွာငယ်၊
ကမ္ဘာသိတဲ့ တက္ကသီလာရယ် ...။
အနုအလှတို့ မက်သကို
သုခုမမြို့ တက္ကသိုလ်လေ ...။
မေခပင်းတို့ ဘက်ညီညာ၊
ရွှေခြေကျဉ်းတို့ တက္ကသီလာတော့ ...။
မေလွမ်းယောင်လို့ တ,တဲ့အခါနော်
ရွှေမန်းဆောင်သို့ ကြွခဲ့ပါတော်၊
လောကီအပေါင်းကို ခွဲပါချင်လျှင်၊
ဗောဓိကျောင်းသို့ လာပါရင် ...။
အလို ... ဖရက်ရှာကလေး ...
ရက်ကြာမနွေးစေနှင့်၊
အထက်အညာကျေး တက္ကသိုလ်မကိုဋ်ဆီမှာ၊
ရွှေညာသူ ပျိုဖြူတသိုက်ကယ်တို့၊
အမျှော်စိုက်ကာ ရွှင်ချိုချိုပါ၊
သပြေညို အောင်ညွန့်ပန်းတွေနဲ့၊
လက်ကမ်းကာ ကြုံနှင့်မယ်လေး ...။

ဆရာ မောင်သာနိုးဆရာ တင်မိုးနဲ့ဆရာ ဦးဝင်းဖေ။

အခြားကဗျာများ ရေးသူ - တင်မိုး

၁။ တံခါးပိတ်

ချစ်သူထံ ငှက်ပမာ
ပျံလာချင်တယ်လေ့။
ငှက်ခတ်သူ မုဆိုးညစ်
လေးပစ်တဲ့နေ့။

ချစ်သူထံ ပန်းပမာ
ဆင်လာချင်တယ်လေ့။
ပိတုန်းညှို့ ဉာဏ်သမား
ပန်းစားတဲ့နေ့။

ချစ်သူထံ ရော်ရွက်ပမာ
ဝဲလာချင်တယ်လေ့။
လေရှူးမောင် လူသွမ်းပျက်
သစ်ရွက်ခူးနေ့။

ချစ်သူထံ လမင်းပမာ
သာချင်တယ်ဆိုလေ့။
ကမ္ဘာမြေ ကိုလူဆိုး
ယုန်ခိုးတဲ့နေ့။

သို့ပါလဲ ချစ်သူဆီ
လာနိုင်ပြီ ဆိုပါတော့။
ချစ်သူဘုံ တံခါးပိတ်လို့
မီးမှိတ်ပါပေါ့။

တင်မိုး
၁၉၆၃

The Shut Door

Translated by Win Pe

I wish to fly like a bird
to my lover. But this happens
to be the day when
the hunter is out shooting birds.

I wish to go like a flower
to my lover. But this happens
to be the day when
the sly drone is out spoiling flowers.

I wish to twirl like a leaf
to my lover. But this happens
to be the day when
the mad wind is out plucking leaves.

I wish to shine like a moon
for my lover. But this happens
to be the day when
the earth is eclipsing the moon.

But say I can get about
to reach my lover,
I find the door to her bower
shut and the lights out.

၂။ ပြည်ပြေး

ငါ့ယာခင်းရဲ့
နှင်းစက်မြက်ဖျား၊ ပေါင်းပင်ကြားမှာ
ထွန်သွားကလေးနဲ့ ထွန်ချင်တယ်။

မြေသားရဲ့ရဲ့၊ ပဲနှမ်းကြဲလို့
ကန်မြဲလျှမ်းမှာ ပျော်ချင်တယ်။

ချိုးကူသံကြား၊ ငှက်ခါးတွန်သံ
စာကလေးပျံတဲ့
သာလာယံမှာ အိပ်ချင်တယ်။

နေ့လယ်နေ့ခင်း၊ ကျော်လျားခင်းကာ
ထမင်းလုံးစီ တရေးနှိပ်ပြီး
လက်ဖက်ရည်ပိုင်း၊ သင်္ကြိုဟ်ပိုင်းမှာ
မိုင်းခိုင်းပိဋကတ်၊ စာတတ်လယ်တီ
တောမှီသစ်ချ၊ ပဏ္ဍိတတို့
ကျမ်းစတိုထွာ၊ ငြင်းစရာကို
ရွတ်ကာရွတ်ကာ၊ ဟန်ပါပါနဲ့
အဘိဓမ္မာပွဲမှာ နွဲ့ချင်တယ်။

ညနေချီတော့
ဆရာအိုရဲ့၊ ဘင်ဂျီအတော
တယောဝံသံ၊ ညဉ့်ဦးယံထိ
နာခံကြည်နူး၊ စိတ်ရွှင်မြူးပြီး
ဘုရားဖူးချိန်၊ စိတ်ကိုငြိမ်တော့
ပိန်ဖောင်းမှတ်လို့ အိပ်ချင်တယ်။

မနက်လင်းတော့
ထမင်းကြမ်းခဲ၊ လွေးမြဲအစာ
လွေးပြီးခါမှ
နွားပြာတရုဉ်း၊ ထွန်တစင်းနဲ့
ယာခင်းယာထွန် သွားချင်တယ်။

ယခုအခါ၊ ငါ့ရွာနဲ့ဝေး
ပြည်ပြေးတိုင်းခြား၊ ငါ့ရောက်သွားပေါ့
ဘာများတတ်နိုင်မှာလဲကွယ်။

တင်မိုး
၀၁၊ ၀၃၊ ၂၀၀၀

၃။ ဗမာပြည်ကမောင်လူလှ

ငါတို့ကြားဖူးတာက-
တို့ရွာသားတွေ
မြို့တကာသွားပြီး
မော်တော်ကားတွေနဲ့
ဒေါ်လာစားတွေဟဲ့ - တဲ့
ပျော်စရာစကားတွေ ကြားခဲ့ရသကဲ့ကဲ့။

အမေရိက ငါ့ရောက်တော့
အနောက်အရှေ့၊ တအောက်မေ့မေ့နဲ့
တယောက်တွေ၊ နှစ်ယောက်တွေ၊
မပျောက်သရွေ့ တွေ့ခဲ့ရ။

တချို့က -
လူပီပီ မအိပ်ရ
ဆူရှီလိပ်ရရှာသတဲ့။
တချို့က စက်ရုံမှာ
လက်ကုန် လုပ်ရရှာသတဲ့။
တချို့က-
ဘုရားကျောင်းက
တံခါးအပေါင်းကို စောင့်ရသတဲ့။
တချို့က-
နေ့ကျောင်းတက်
ညဖက်အလုပ်ဆင်း၊ ငုတ်တုတ်လင်းရသတဲ့။

နားရက်အားရက်မှတပါး
ကားတဖက်မောင်းပြီး
ကျောင်းကနေ အလုပ်ရုံ
အလုပ်ရုံကနေ ကျောင်း
ဆောင်းမှန်း နွေမှန်းမတွေ့အား
နေ့လားညလား မမှတ်အား
ဗမာပြည်ကို မလွမ်းအား
နာရီပေါ်မှာ လမ်းသလားနေခဲ့ရသတဲ့။

ဖုန်းနဲ့ဆက် ဖက်စိန်ပြော
ခရီးဝေးရင်လဲ အီးမေးနဲ့ပြော
မောသမျှ ပြောပြရင်း
သောကတွေ ဖြေရရှာတယ်။
စားစရာလဲ မပူရ
နေစရာလဲ မပူရ
ဖြေစရာလဲ မပူရ
ဗမာပြည်သား မောင်လူလှမှာ
ဒီမိုကရေစီ ရ မရကိုပဲ
တ တတ မျှော်မှန်း
အပူခန်း ဖွင့်နေရရှာသတဲ့။

ခုတော့ဖြင့် - ဒုက္ခသည်ဘဝအဆုံးသတ်
ဂရင်းကဒ်ကလေးလဲရ
အိမ်လှလှနဲ့ ဇိမ်မကျ တကျ နေနိုင်ပါရဲ့။
စပိန်မနဲ့လဲ ချစ်ခြင်းတူတူ မတူတူ
living together ဆိုလား
ဘာဆိုလား - တဲ့။
ဘာလိုလိုနဲ့
တဝါတောင် ဆိုတော့မယ်။
ဒီလို ... ဒီလို ...
အချစ်တန်ခိုးပြပေမဲ့
စစ်အစိုးရကိုတော့ မုန်းမြဲမုန်း
နှလုံးသားထဲက လက်မခံ
အော့ကြောလန်လို့ ဆန္ဒပြရင်
ရှေ့ဆုံးက သူပါတာချည်းပါပဲ။

တနာရီ တမိနစ်မျှ
ဗမာပြည်ကို မချစ်တာမရှိ
အလွန်အလွန် သစ္စာရှိပါသတဲ့။

ဗမာပြည်က မောင်လူလှတို့
နောင်မပူရစေဖို့
အောင်သူဘဝရောက်စေကြောင်း -
ကညာမဒီ အခြံအရံနဲ့
ဗမာပြည်အပြန် လှစေကြောင်း
ဆုတောင်းလိုက်ပါရဲ့ကွယ်။ ။

တင်မိုး
၀၇/ ၁၃/ ၂၀၀၀ ကြာသာပတေးညနေခင်း၊
ဘော့စတွန် (Boston, MA)။

၄။ ခိုလှုံစရာတနေရာ

နိုင်ငံတကာမှာ
အကြံအဖန်များစွာနဲ့
ခိုးဝင်လာကြတဲ့ ပြဿနာ။

ပတ်စပို့အတု၊ တံဆိပ်တွေထုပြီး
ဥရောပ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံတလွှား
လူဝင်မှု ဥပဒေတွေနဲ့
အသေအချာ တားသော်လဲ
သွားကြလာကြ ဝင်ထွက်ကြနဲ့
တားမရဆီးမနိုင်
ပတ်စပို့ အမျိုးမျိုးကိုင်ပြီး
ခြေသလုံးအိမ်တိုင်
ကိုယ်ပိုင်စီးပွား၊ ကြီးထွားလာဘိ
နိုင်ငံသီးခြား၊ စည်းတားစရာမရှိ။

ငါတို့လို ပြည်ပြေး
နိုင်ငံရေးခိုလှုံမှုတွေကလဲ
အတုတွေနဲ့ ရောနေတော့
သောကောရောကောဖြစ်
စိတ်ညစ်စရာမျိုးစုံ ကြုံပြန်ရ
သိက္ခာတွေ ကျရပြန်တယ်။

အာဖရိကက ကပ္ပလီ
သောင်းချီပြီး ဝင်ရောက်
နိုင်ငံစုံ ပေါက်ခဲ့ပေါ့
မြောက်ပင်လယ်နော်ဆေ
ပါကစ္စတန်တွေ တပုံကြီး
လှေစီးဗီယက်နမ်တွေလဲ
နိုင်ငံတကာ အနှံ့အပြား
တရုတ်ကုလားကတော့
အဟုတ်များသလားမမေးနဲ့
ကျုပ်သွားရာ ရှောင်မလွတ်
မြို့လုံးကျွတ် နယ်လုံးကျွတ်တွေပေါ့။

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်
တို့ဗမာသခင်တွေလဲ
စင်မြင့်ရှိရာ တက်လိုဟော
မောနိုင်တယ်မရှိ
တကမ္ဘာလုံးက သိကြရဲ့
မိမိတိုင်းပြည် လွတ်မြောက်ကြောင်း
ခွပ်ဒေါင်းအလံတလူလူနဲ့
နိုင်ငံတကာမှာ ထူချေပြီ။

ကျုပ်လဲပဲ ဘယ်နိုင်ငံမှာ နေခိုလို့
ဘယ်လိုစခန်းသွားရပါ
ရေးခြား မြေခြားမှာ
မဖျားမနာအောင် သတိထားရင်း
စကားမတူ အစားမတူ
လူဖြူတွေရဲ့ အရိပ်အာဝါသမှာ
စိတ်ချလက်ချ နေနိုင်ခွင့်
တဆင့်ပြီးတဆင့် ကြိုးစားကာ
တို့အမျိုးသား များစွာတို့ရဲ့အကျိုး
သယ်ပိုးရွက်ဆောင်ရဦးမယ်။

တင်မိုး
၀၂/ ၁၃/ ၂၀၀၀

၅။ ခွပ်ဒေါင်းခင်းတဲ့လမ်း

တို့တိုင်းပြည်က ကမောက်ကမ
ခေတ်နောက်ကျလို့ ပက်လက်လန်
ယက်ကန်ယက်ကန်။
တော်လှန်ဟေ့ တော်လှန်
အသံကမြည်ဟိန်း။
ကျောချင်းခွာ ဖျာချင်းလှ
ဘယ်သူ့ကို တော်လှန်ရမလဲ
လက်စမသိမ်း။

ပန်းတိုင်ပျောက်ပါလို့
လှမ်းကိုင်ထောက်စရာ မရှိပြီ။
လက်ညှိုးတွေ ပြန်လှန်ထိုး
ယိုးစွပ်ကြသည်။

သွေးနဲ့လောင်းခဲ့ကြတဲ့
ခွပ်ဒေါင်းတို့ အာဇာနည်
ပြန်လည်၍ကြည့်စမ်း။
ကိုယ်ကျိုးကို ဘယ်မငဲ့
ခင်းခဲ့တဲ့လမ်း။
မင်းတည့်တည့်လှမ်း။

တင်မိုး
၀၃၊ ၁၆၊ ၂၀၀၂

၆။ ကွန်မြူနစ်ဆန်ကျင်ရေးလူကြီးမင်းများ

(၁)
ဒီလူကြီးတွေ ... ဒီလူကြီးတွေ ...
သွားရေတွေ တများများ
လူသားစား ကျားပါးစပ်နဲ့
အရပ်မှာ "ဗျိုး" ဟစ်ပြီး
"ကွန်မြူနစ်ဆန်ကျင်ရေး" တဲ့
အရေးပါတဲ့ ဒီဆောင်ပုဒ်နဲ့
လုပ်စားပေါင်းများခဲ့ပြီ။

(၂)
ကွန်မြူနစ်တွေ ဆိုတာ
ဘုရားမရှိ တရားမသိ
အမှားအတိန်
အလကားငတိတွေ ထင်အောင်
တွင်တွင်ကြီး ဝါဒဖြန့်
ကွန်မြူနစ်တစ္ဆေနဲ့ လှန့်
ရွာအနံ့ ရပ်အနံ့ မောင်းထု
ပြည်သူ့ကိုတော့ ထောင်းထုပြီး

မကောင်းမှုမှာ သရဖူဆောင်း
သူရဲကောင်းကြီး ဟန်ပန်လုပ်
အာဏာကို အချောင်အုပ်ကြတယ်။ ...
ပုပ်လိုက်တဲ့ သမိုင်း
ယုတ်ပတ်တဲ့ အကြံရိုင်းပေပ။

(၃)
ကွန်မြူနစ်ကို လက်ညှိုးထိုး
ကိုယ်ကျိုးကို အရန့်ကော်
ခါးပြတိုက် ခါးပိုက်ဆောင်တပ်တွေနဲ့ပါလား။

လဲဗီးတဲ့ ... ပြူစောထီးတဲ့ ...
လက်နက်မဲ့ ပြည်သူတွေကို
ကူညီမလို အကြောင်းပြပြီး
ထောင်းလမောင်းထအောင် နှိပ်စက်ခဲ့တာ
မပျက်နိုင်တဲ့ သမိုင်းတကွက်ပါ။
ကွန်မြူနစ် ရန်စွယ်ဟာ
ဓမ္မန္တရာယ် အစစ်ပါပဲလို့
ကလိမ်ကညစ် နည်းထုံးတွေနဲ့
ဖီးလုံးတွေလွှင့်ထုတ်
စာအုပ် စာတမ်း ရေဒီယို
ထိုထိုသော သတင်းစာတွေနဲ့
အတင်းညာကာ ဝါဒဖြန့်
ရွာလန့်အောင် လုပ်ကြတယ်။
ရိုးသားတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ
တို့မြန်မာလူထုရဲ့ စိတ်ထဲ
ကွန်မြူနစ် သူရဲပုံပြင်တွေနဲ့
ယုံထင်ကြောင်ထင် ဖြစ်အောင်
သံကြောင်တွေ ဟစ်ကြတယ်
တကယ်ညစ်တာက သူတို့ ... သူတို့။

မသိဘူးလို့များမထင်နဲ့
ပြည်သူတွေက "မြင်" ပါတယ်။
ပြည်သူတွေက "လျင်" တယ်။

(၄)
မှန်တဲ့စကားတခွန်း
တစွန်းတစ မဟလိုက်လေနဲ့
ကွန်မြူနစ် တံဆိပ်ကပ်
အရပ်နဲ့ လှည့်တိုက်မယ်။

အခွင့်အရေး ဆိုစကား
တပြားဘိုးမျှ မတောင်းလိုက်လေနဲ့
ကွန်မြူနစ်တွေ သွေးထိုး
သူပုန်မျိုး အဖျက်သမားတွေလို့
မတရားစွပ်စွဲပြီး
နည်းမျိုးစုံ ဖြိုခွဲပစ်မယ်။

အမှန်ကို ချစ်တာနဲ့
ကွန်မြူနစ် ဖြစ်ရလော့လား။
လူကြီးမင်းများ ခင်ဗျား ...
စဉ်းစဉ်းစားစားလဲ လုပ်ကြပါအုံး။

(၅)

ကျောင်းသားတွေ မခံနိုင်လို့
သံပြိုင်ဟစ် အုံကြွတော့လဲ
သူပုန်ထမဲ့ ဗကပတဲ
ဗကပ လှုံ့ဆော်လို့
ကြွေးကြော်သံ အနန္တနဲ့
အလှုံ့ထမတတ်
ဆန္ဒပြကြတာတဲ့။
ဒီလိုပုတ်ခတ် လုပ်ဖတ်ခင်းပြီး
ပြဿနာရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ် အရင်းအမြစ်ကို
မစ်စစ် မဖွေရှာ
အာဏာပြ ပါဝါပြပြီး
အမွေခံနိုင်နင်း
အပြစ်ကင်းတဲ့ ကလေးငယ်တွေကို
ပစ်ကွင်းအဖြစ် ရွယ်ကြပြန်တယ်။

ကျောင်းသားတွေရဲ့ ခွပ်ဒေါင်းအလံဟာ
အတန်တန် သွေးစွန်းခဲ့ရတယ်။

လွတ်လပ်ရေး ရပြီးကထဲက
တကသ ဗကသ
ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေကို
ဗကပရဲ့ သူပုန်ဌာနချုပ်ရယ်လို့
ယုတ်မာကောက်ကျစ် ညစ်ညစ်ပတ်ပတ်နဲ့
ပစ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခဲ့တာ
မှတ်တိုင်ကြီးတတိုင်
ဇူလိုင် ၇ ရက် သက်သေပါ။
တခါလာ ဗကပနဲ့ တခါလာ ဗကပနဲ့
ဟာသ ရသတောင်မြောက်ကုန်ပြီ
ဗကပတစ္ဆေ ခြောက်တုန်းပါကလား။

(၆)

အမှန်တကယ်အဖြစ်က
ပြည်တွင်းစစ်နဲ့ စားသာနေတာ
အာဏာလက်ရှိ လူတစ်စုပါ။
ပြည်တွင်းစစ်ကို လက်ညှိုးညွှန်
ကွန်မြူနစ်ကို အပြစ်ပုံချ
ရသမျှအခွင့်အရေး အိပ်ထဲပိုက်
နှိုက်ချင်တိုင်း နှိုက်
ပိုက်ချင်တိုင်း ပိုက်
မိုက်ချင်တိုင်း မိုက်
ရိုက်ချင်တိုင်းရိုက်

ရွှေစိတ်တော်အကြိုက်ပါ
မြို့ရွာတွေ မီးတိုက်လိုတိုက်
ငမိုက်သားတွေ တန်ခိုးကြီးသထက်ကြီး
အမျိုးသမီးတွေ ယူလိုယူ
ဇေယျာပေါ်မှာ ဇိမ်တွေကျ
အိမ်တွေရ တံဆိပ်တွေရ
ဧရာမ သူရဲကောင်းလို့
အကြောင်းပြလိုလဲကောင်းသေး
ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး ဆိုင်းဘုတ်နဲ့
ဝိုင်းအုပ် ဝိုင်းတုတ်လိုက်ကြတာ
အလုပ်ကိုဖြစ်လို့၊
တကယ့် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပါလားနော်။

(၇)

ဒီလူတွေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး
ဘယ်နှယ်လုပ် ဆွေးနွေးကြမလဲ
ငြိမ်းချမ်းရေး အသံကြားရင်
နားဝမှာ ခါးနေတဲ့လူတွေ
စစ်ရိုမှ ကြီးပွား
စစ်နဲ့ဘဲ လုပ်စားနေကြတာ
စစ်အား မကောင်းရင်
ဂျစ်ကားတောင် မောင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။
စစ်အလုပ် ကင်းဝေးမဲ့
ငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စကိုများ
တရားသဘောနဲ့
အလကား ဟောမနေနဲ့
မောရုံသာ အဖတ်တင်မယ်
"ဝတ္ထုနိပါတ် ပိဋကတ်" ကို
လျှာပြတ်အောင် ဟောသော်လဲ
ဟောရင်းသာ ပျံတော်မူရမယ်
"ဆန်ဖြူဖြူ တွက်မျှ တွက်နိုင်ပုံမရ" ဆိုတဲ့
ဦးပုညဖွဲ့တဲ့ လူစားမျိုးပါတကား။

(၈)

ဒီလိုနဲ့ပဲ
တို့လူထုမှာတော့
ပူမှုတွေပုံး
အပူလုံးတွေကြွ ယူကျုံးမရ
ပြည်တွင်းစစ်ဒုက္ခနဲ့
ပြေးရ လွှားရ ပုန်းရ အောင်းရ
ဘဝတွေ ပျက်ခဲ့ပြီ။
လက်နက်တွေ တလကြမ်းနဲ့မို့
အမျိုးသားပန်းမှ ပွင့်နိုင်ပါအုံးမလား။
တနိုင်ငံလုံး ပြာပုံပေါက်
တည်ဆောက်လို့မှ ရနိုင်ပါအုံးမလား။
စစ်မီးတွေ တလောင်တည်းလောင်
ပစ္စည်းတွေလဲ ပြောင်ခဲ့ပြီလေ

ပြောင်ခဲ့ပြီလေ။

(၉)

ဒီလို ဒီလိုနဲ့
ဒီမိုကရေစီ ပြုတ်ကျ
စစ်ဗိုလ်ကြီးတွေ တန်ခိုးထတဲ့
မဆလတွေ မင်းမူခဲ့
တိုင်းပြည်ရဲ့ ရန်သူဟာ ဗကပလို့
တဖွဖွ စွပ်စွဲရင်း
ဖွတ်မွဲစာရင်း တို့တတွေ ရောက်ကုန်ပြီ၊
မို့လိုပေါက်လာတဲ့ မဆလ ဗဟိုကော်မတီ
ဘာကောင်စီ ညာကောင်စီ
အလံနီ အလံဖြူ လက်နက်ချနဲ့
မဆလ စစ်ဗိုလ်ကြီးတွေဟာ
တသီးတသန့် အခန့်စားစံရာ
ပါရမီ ငွေကြာရုံ
ရန်ကင်း ကမ္ဘောဇ ဗိုလ်ချုပ်ရွာတွေမှာ
တိုက်တာကြီးတွေ ဟိန်းထ
ပစ္စည်းတွေက သိန်းမက
ဘိန်းချသလား အောက်မေ့လောက်အောင်
ဆိုရှယ်လစ်နီဗွန် အရောက်ချီတက်ခဲ့ကြတယ်။

ကွန်မြူနစ် ဆိုရှယ်လစ် ကျေးဇူးတွေနဲ့
စားဦး စားဖျားတွေ ဝေစားခဲ့ကြတယ်။

မဆလက မွေးဖွားတဲ့ လူတန်းစားတရပ်
မားမားမတ်မတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်
အခွင့်အရေးမှန်သမျှ လက်ကုန်နို့က
အရက်တင့် ကျိုက်ပြီး လွှတ်တော်ဝင်
မဆလလမ်းစဉ် အောင်ရမယ်လို့
မယုံကြည်ပဲ ကြွေးကြော်ပြီး
အရေးပေါ် ဆိုရှယ်လစ်တွေက
စခန်းသစ် ဖွင့်ခဲ့ကြတယ်။
မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်တစ်သမ္မတ ယူထောင်ပုံတွေလေ။

(၁၀)

ခုအခါ လူထုကနာပြီမို့
တပါတီစနစ် ဖြုတ်ချ၊ ဒီမိုကရေစီ အများဆန္ဒနဲ့
အစိုးရဖွဲ့ရေး လူထုက ဟစ်ကြွေးတော့
ဆူပူရေးသမား ဗကပများတဲ့။
လုပ်စားနေတဲ့ လူကြီးများက
ရှေးနည်းအတိုင်း တံဆိပ်တပ်ပြီး
လူထုလုပ်ရပ် သေးသိမ်အောင်
ကလိန်စေ့ငြိမ်းဆင် နေပြန်ပြီ။

ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲပြီး
ဖရိဖရဲ မဖြစ်အောင်တဲ့။

မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် တခွဲသားနဲ့
စကားကို တရားလုပ်
လွှင့်ထုတ်နေကျ ဓာတ်ပြားဟောင်းအတိုင်း
အပ်သွားကြောင်းထပ်ပြီး
အခမ္မပါးစပ်နဲ့
ကျားကျား မီးယပ်လုပ်ကြပြန်ပြီ။
ကျောင်းသားနဲ့ ပြည်သူ
ဆူပူအောင်လုပ်တာ ဗကပလို့ တမျိုး
အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်အတွင်း
ကွန်မြူနစ်တွေ စီးနင်းလေဟန်
သတင်းတွေ ချဲ့ကား
အတင်းလိမ်လည် လှည့်စားလို့တမျိုး
မဟားဒယား ကြံစည်ပြီး
ဒီမိုကရေစီကို ဟန့်တားနေပြန်ပြီ။

(၁၁)

ခုတော့
သမိုင်းကသိ လူကမိပြီ
လူကြီးမင်းတို့ လက်ရာ
ညာလို့ မရတော့ဘူး
နိုးကြားတဲ့ ပြည်သူတွေမို့
အထူ အဝိန်းတွေ မထင်ကြနဲ့တော့
ပါးစပ်ဟ လိုက်တိုင်း
အူမကို အတိုင်းသားပါပဲ။
လူကြီးမင်းတို့ ဖော်နည်းကားတွေ
ခေတ်မစားတော့ဘူး
ခေတ်နောက်ကျ သွားပါပြီ။
"ပြည်သူတွေဟာ ဗကပ မဟုတ်"
ဗကပနဲ့လုန့်တိုင်း
လန့်လိမ့်မည်မဟုတ်။
နိုင်ငံရေး အခြေအနေ
ရေ-မြေ-လေ-မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို
ပိုင်းခြားလို့ သိနေပြီ။
ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး လက်သုံးစားနဲ့
တသက်လုံး လုပ်စားဖို့ကြံရင်
ပန်လန်လက်
ပက်လက်လန် မည်သာမှတ်ပေရော့။
ပါးစပ်က ဘုရား ဘုရား
လက်က ကားယားကားယားနဲ့
စားဖား လူကြီးမင်းများ ခင်ဗျား ...။ ။

တင်မိုး

[၂၀၀၈၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်မှာ လမင်းတရာ စာပေ
ဆက်ဆံရေးက ထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ "တင်မိုးရဲ့ ဗုဒ္ဓနှင့်
တွေ့ဆုံခြင်းနှင့် အခြားကဗျာများ" စာအုပ်မှ ကူးယူ
ဖော်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်]

အနာဂတ်အတွက်ကဗျာ - တင်မိုး အမှာ

"ဘားတော့ဘရက်၏ ကဗျာများကို ဖတ်ကြည့်ရသောအခါ စစ်မောင်းသံကို ကြားလိုက်ရဘိ သကဲ့သို့ ကြက်သီး မွေးညင်း ထလာပါသည်။ ဆံပင်မွေးထောင်လာပါသည်။ ကဗျာများ၏ အသံမှာ ဟိန်းလှပါသည်။ ကဗျာတေးသံမှ ဟုတ်ရဲ့လား။ ကျည်ဆံတွေများလား။ ဤသို့ ခံစားမိပါသည် ..."

တင်မိုး။

၁၇၊ ၇၊ ၁၉၇၀ မှာ ဘားတော့ဘရက်ရဲ့ ကဗျာတွေကို တင်မောင်အေးက ဘာသာပြန်ပြီး "အနာဂတ်အတွက်ကဗျာ" လို့ စာအုပ်ထုတ်ပြောရာမှာ ကဗျာဆရာ တင်မိုးက အမှာစာကို ဒီလို ရေးထားပါတယ်။

၇။ အဆီယစ်နေသူများ

ပြည်သူ့ချွေးနိုးစာ အခွန်ဘဏ္ဍာတော်ကို
အလွဲသုံးစားလုပ်နေသူတွေက
နဲနဲနဲ ရောင့်ရဲကြပါလို့
ဆုံးမနေပါလားဟေ့။

ဗိုက်အပြည့် စားသောက်နေရတဲ့သူတွေက
လူငတ်တွေကို
အနစ်နာခံကြစမ်းပါတဲ့။

တိုင်းပြည်ကြီးကို ဂျောက်ထဲ ဆွဲခေါ်ချဲ့လူတွေက
တိုင်းပြည်ကြီး သာယာဝပြောမယ့်အချိန်
နီးလာပြီတဲ့လေ။

တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုတာ
သာမန်ပြည်သူပြည်သားတွေ နားလည်ဘို့
အင်မတန် ခက်ပါတယ် ဆိုပါလားဟေ့။ ။

ဘားတော့ဘရက်။

[ဘားတော့ဘရက်ရဲ့ ကဗျာတွေကို တင်မောင်အေးက
ဘာသာပြန်ပြီး သမဂ္ဂစာပေကထုတ်ဝေတဲ့ "အနာဂတ်
အတွက် ကဗျာ" စာအုပ်မှ ကူးယူဖော်ပြပါတယ်။
မာယာ ၂၀၀၂ ဇူလိုင်။]

၈။ ကိုရင်ကလေးကုန်လာက

ဘုရားကြီး ကျောက်ဆစ်တန်း
ပန်းတွေနဲ့ ဝေနေတဲ့
မန္တလေးမြေမှာ
ချမ်းအေးစွာ ပညာသင်
ကိုရင်ကလေးဘဝ ကုန်လာက။

မိဘက ကန်မြဲလျှမ်း
လှည်းလမ်းကလေး တဖန်ဖန်
သူပုန်လဲထူ ဖုန်လဲထူတဲ့
တောင်သူတွေ မြေပဲစိုက်
ရေစည်တိုက်တဲ့ အရပ်မှာ။

သူပုန်နဲ့ အစိုးရ
ပစ်ကြ ခတ်ကြ သတ်ဖြတ်ကြလို့
ဆွမ်းမျှ မလောင်း
ကျောင်းမျှ မဆောက်နိုင်
ပုတီးမျှ မကိုင်နိုင်တဲ့အခါ။

ဒီဝါကျွတ်ရက်
ကိုရင်ကလေး လူထွက်ရင်
ခေတ်ပျက်ကြီးထဲမို့
သူပုန်အဆွဲခံရမလား
စစ်သားဖြစ်ပြီး သေနတ်ပစ်သင်နေရမလား
အမေတားပါရစေ
လူများတော့ မထွက်လိုက်ပါနဲ့
ကိုရင်သာ လူထွက်ရင်
အမေအသက် ဘယ်မှာထားရပါ
တို့သားအမိ တောင်ကြားပုန်းပြီး
ကတုံးတုံး အမေမယ်သီလရင် ဝတ်ခဲ့ရင်
ပြည်တွင်းစစ်က လွတ်ကောင်းရဲ့။

ပြုံးပြီး ပြုံးပြီးနဲ့
ကတုံးကြီးနဲ့ ကိုရင်လူထွက်ကို

ငယ်ချက် ချက်ကျွေးနေတဲ့
ကျေးဇူးရှင် အမေရဲ့အရိပ်
သောကလွမ်းတဲ့ ဇာတ်လမ်းအတိတ်ကို
တိတ်တဆိတ် လွမ်းမိတယ်။

ပြည်တွင်းစစ် မီးလောင်ကုန်းမှာ
အမေလဲ ဆုံးခဲ့ပြီ။
အဖေလဲ ဆုံးခဲ့ပြီ။
သုံးယောက်သား မောင်နှမတို့
လူ့လောကမှာ ကျက်စား
နှစ်များလဲ ကြာချေပြီ။

ကိုရင်ကလေး ဣန္ဒာလောက
လူ့ဘဝမှာ သက်ဆင်း
ပြည်တွင်းစစ် မီးလျှံကြားမှာပဲ
တဖားဖား ရုန်းကန်ရင်း
ကာရန်တွေရှာတဲ့
ကဗျာဆရာ ဖြစ်လာခဲ့လေပြီ။

ပြည်တွင်းစစ် မီးရောင်လဲ
တညီးညီး တောက်လောင်နေဆဲ။
ကဗျာတထုပ်၊ စာတအုပ်နဲ့
မီးမှုတ်မီးငြိမ်း၊ ကလေးထိန်းရင်း
ငြိမ်းချမ်းရေး မရရုံ မကသေး
သူ့ကလေးတွေ သူ့မြေးတွေကို
ရန်ကုန်မှာထားပြီး
တိုင်းတပါး ကိုယ်လွတ်ပြေးခဲ့ရ
အမေမြေးတွေ မြစ်တွေအတွက်
ကိုရင်လူထွက် ကဗျာဆရာ
စိတ်ပူပန်ရပါလေပြီ။

စစ်ဝါဒီ စနစ်ဆိုး
စစ်မီးခိုး အလျှံတလူလူနဲ့
မြန်ပြည်သူ ဘယ်ခါငြိမ်းနိုင်ပါ့မလဲ။

အမေရွာ ပြန်အလာ
သံသာသာ ကဗျာတေးတွေနဲ့
ငြိမ်းချမ်းရေး ဝိမာန်သစ်ကို
တို့ပြည်ရွာ မေတ္တာအချစ်နဲ့
ကျောက်ဆစ်ကာ ထုထွင်းဖို့
မျှော်လင့်ခြင်း ရင်မှာပိုက်
အမျှော်စိုက်တေးတွေနဲ့
ရပ်ဝေးက တစောင့်စောင့်။ ။

တင်မိုး
၁၀/၂/၂၀၀၀

၉။ ယူနီဗာဆယ်စီးတီး- တဲ့

မီးရောင်စုံ၊ ပန်းရောင်စုံ၊ လူရောင်စုံနဲ့
တုန်လှုပ်ဖွယ်၊ မက်မောဖွယ်၊ ရင်သပ်အံ့ဩဖွယ်
တကယ်လား၊ အတုလား
ခွဲခြားလို့မရနိုင်တဲ့ မြို့တော်ကြီးမား
ခမ်းနားလှတဲ့ ဟောလီးဝုဒ်ခန်းမှာ
ကျမ်းကိုးကျမ်းကားနဲ့
လမ်းရိုးအတိုင်းသွားနေတဲ့ ကဗျာဆရာ ငါရယ်
စာချစ်သူ ကဗျာချစ်သူ ပညာချစ်သူ လမ်းတရာ
ဆရာရယ်
အံ့ဖွယ်ကမ္ဘာ့ အလည်အပတ်ရောက်လာပါတယ်။

တိုက်ခန်း ခိုက်ခန်းတွေနဲ့
မိုက်ရမ်းနေကြတဲ့ ကောင်းဘွိုင်လမ်းမှာ
ယမ်းငွေ့မပြတ် သေနတ်တွေစမ်းနေပေမဲ့
ဇာတ်သိမ်းခန်းမှာတော့ လူမိုက်တွေကျဆုံးရ
သဘောကျလို့ မဆုံးနိုင်ခဲ့။

ရေတံခွန်တွေ တံတားတွေ ကျိုးကျ
ဟယဒယနုလုံးတွေ ဂွမ်းထိုးမှောက်ခုန်ပေမဲ့
ဇာတ်ရုံကထွက်တော့ လေပြေညှင်းညှင်း
ပန်းသင်းသင်းနဲ့ပါ။

မြေလျင်ကြီးတုန်ခါ
ကမ္ဘာကြီးပြိုကျ
ဘဝတွေ လွင့်စင်ခမန်း
လျှပ်စီးလျှပ်ပန်း တဝင်းဝင်း
တခြွင်းခြွင်း မြည်ဟိန်း
တဂျိုမ်းဂျိုမ်း တဂျိုင်းဂျိုင်းနဲ့
လှိုင်းတွေမောက် လမ်းတွေပျောက်ပေမဲ့
နောက်ဆုံးတော့ ငြိမ်သက်
ရွှေလက်တူတူ တွဲလို့
ရဲရင့်စွာ လျှောက်လှမ်း
အောင်ပွဲခန်း ရောက်လို့
ကိုကာကိုလာ သောက်ရင်း
နှစ်ယောက်သား ရယ်မောနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

တိရစ္ဆာန် ဇာတ်လိုက်တွေမို့
ခပ်မိုက်မိုက် မထင်လေနဲ့
လူယဉ်ကျေး လူလိမ္မာတို့လို
လုပ်သင့်တာ မလုပ်သင့်တာ
လိမ္မာစွာ ပညာရှိစွာနဲ့
ချစ်စရာ ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။

ရုပ်ရှင်မြို့တော်က အပြင်ထွက်လို့

လက်တွေ့လောကထဲ ရောက်လာတဲ့အခါမှာလဲ
ပညာသာ ထာဝရ
အလိမ္မာသာ ထာဝရလို့
သဘာဝကျကျ စိတ်မှာစွဲပြီး
ရဲရဲကြီး လမ်းလျှောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဘယ်လောက်ပဲ ဟိန်းဟိန်း
ခြိမ်းခြောက်မှုဆိုတာ တခဏပါပဲ
ထာဝရ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်လို့
အခိုင်အမာ ယုံကြည်ပြီး
ယူနီဗာဆယ် မြို့တော်က
ကဗျာကျော် ငါတယောက်ဟာ
ထွန်းတောက်မဲ့ အနာဂတ်ကိုမျှော်မှန်းရင်း
လမ်းပေါ်က လမ်းတရာကို
ဝမ်းမြောက်စွာ ပွေ့ဖက်ခဲ့ပါတယ်။ ။

တင်မိုး
*လမ်းတရာကိုအေးထီးနဲ့ အမှတ်တရ။
ဇွန်လ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၀၀ တနင်္ဂနွေ နံနက်ခင်း၊
လော့စ်အိန်ဂျယ်လိမ်။*

၁၀။ အိုဘယ်ကဗျာဆရာ

ကော်ဖီတခွက်၊ စီးကရက်တလိပ်
စိတ်ကူးတခုနဲ့
ခပ်နုနု ခပ်ယဉ်ယဉ် ကဗျာဆရာ။

၁၉၈၈
ခေတ်မုန်တိုင်းအတိုက်၊ ခေတ်ရေလှိုင်းအရိုက်မှာ
အငိုက်တွေပြေကျ၊ အိပ်ရာမှနိုးထသကဲ့သို့
သွေးကြွတဲ့ စိတ်ကူးနဲ့
ရေရူးအမြောက်၊ လှေလူးလို့ မှောက်ပစေ
လူထုနောက် တကောက်ကောက်လိုက်
တိုက်ပွဲတွေမှာပါဝင်
သွေးစဉ်တဲ့လက်နဲ့ ကဗျာစပ်
လွတ်လပ်မှု ဆာလောင်တဲ့ဖိုက်နဲ့
ကလောင်ပိုက်ကာ လိုက်ခဲ့တယ်။

တိုက်ပွဲက ပြင်းထန်တော့
ပက်လက် လန်သူလန်
နံရံလေးဖက်ထဲ ရောက်သူရောက်
ပျောက်သူ သေသူတွေလဲ အများအပြား
တရားမျှတ လွတ်လပ်ခြင်းရအောင်လို့
ဘဝတွေနဲ့ရင်းနှီး
တန်ဖိုးကြီးကြီး ပေးခဲ့ကြရတယ်။

သစ်ရွက်တွေ ကြွေလျော့လို့
နွေဥသြ တွန်ခါနီးပြန်ပြီ။
ဤခရီး မဆုံးသေး။
ကဗျာဆရာမှာလဲ၊ ဒဏ်ရာတွေရ
ကလောင်ထက်မှာ သွေးစက်တွေကျခဲ့ပြီ။

နွေတန်ခူးမှာ
လေရူးကလေးနဲ့ မလိုက်အား။
အင်းယားကန် ရေပြင်ရိပ်မှာ
အတိတ်ကို မလွမ်းအား။

ကလောင်တချောင်းနဲ့
အောင်မောင်း အောင်စည်သံ မျှော်ရင်း
ရဲဘော်များနဲ့ အတူ
ကလောင်ဖျား ချွန်နေဆဲ။

ကော်ဖီတခွက်၊ စီးကရက်တလိပ်နှင့်
စိတ်ကူးမယဉ်နိုင်ရှာတော့ချေ။ ။

တင်မိုး
ဇန်နဝါရီ၊ ၂၈၊ ၁၉၉၉။ (မာယာ ၂၀၀၁ မတ်လ)

ကောင်းကင်စိတ်နဲ့မြေလိုကျင့်တဲ့ ဧည့်သည်ကြီး

နေချိုး

ဥယျောဇဉ်။

အဖေ ကဗျာဆရာ ဦးတင်မိုး ဆုံးပြီး လအနည်းကြာတဲ့ တနေ့မှာ ကိုယ့်လက်ထဲကို စာအုပ်လေး တအုပ် ရောက်လာပါတယ်။ အဖေ သားအရင်းတယောက်လို ချစ်ခင်တဲ့ ကျောင်းသားလေးတယောက်ရဲ့ အဖေအကြောင်းရေးထားတဲ့ စာမူပါ။ မလွတ်လပ်တဲ့ နေရာ၊ အကျဉ်းထောင်ထဲကနေ နှလုံးသွေးနဲ့ ရေးလိုက်တဲ့ စာမူလေးပါ။

အဖေအကြောင်းကို လူတွေ သူတို့မြင်တဲ့ ထောင့်ကနေ အမျိုးမျိုးရေးကြတာ ဖတ်ဖူးမှတ်ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမှန်တရားအတွက် အဖေ မတရားအဖမ်းဆီးခံရစဉ် အင်းစိန်ထောင်ထဲမှာ နေခဲ့ရတဲ့ အချိန်တွေကိုတော့ မသိခဲ့ရပါဘူး။ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုးလွန်းတဲ့ အဖေ အကျဉ်းထောင်ထဲမှာ ဘယ်လိုများ နေထိုင်ခဲ့သလဲ ကိုယ်တွေးကြည့်မိဖူးတယ်။

အခု ဖော်ပြမဲ့ ဒီစာလေးဟာ အဲဒီကွက်လပ်လေးကို ဖြည့်လိုက်တာပါပဲ။ ဒီစာထဲမှာ အကျဉ်းစံတွေ ဖြစ်တဲ့ အာဏာရှင်စနစ်ကို မရှိခိုးနိုင်ကြတဲ့ ကျောင်းသားလေးတယောက်နဲ့ ကျောင်းဆရာ ကဗျာဆရာတယောက်ရဲ့ မမြင်ရတဲ့ သံယောဇဉ်တွေကို တွေ့ရမှာပါ။ အကျဉ်းကျသူတွေရဲ့ ရင်ဆိုင် ရုန်းကန်နေရတဲ့ ဘဝတွေကို နားလည်ခံစားလိုရမယ်၊ သူတို့ရဲ့ မျှော်လင့်ချက်၊ ယုံကြည်ချက်၊ ခံစားချက်တွေကို ဖတ်ရင်း စာနာနားလည်နိုင်စေဖို့ ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

စာမူကို အပိုင်းခွဲပြီး တင်သွားပါမယ်။ ဖတ်ကြည့်ကြပါအုံးရှင်။

မိုးချိုသင်၊

ပြည်သူ့ကဗျာ ဆရာကြီး ဦးတင်မိုး၏ဈာပန အခမ်းအနား။

အမတ်ခင်ဗျား

လူတယောက်ဆုံးပါးသွားတဲ့အခါ သူ့ကို ချစ်ခင်တန်ဖိုးထား လေးစားတဲ့သူတွေက လူကိုယ်တိုင် ဈာပနအခမ်းအနားကို တက်ရောက် ကြတယ်။ အကြောင်းတခုကြောင့် မတက်ရောက်နိုင်ကြရင် ဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာ၊ လွမ်းသူ့ ပန်းခွေ ပန်းစည်းတွေပို့ပြီး မိသားစုနဲ့အတူ ထပ်တူ ကြေကွဲဝမ်းနည်းရကြောင်း သူတို့ရဲ့စာနာမှုတွေကို ပြသလေ့ ရှိကြတယ်။ ဒါဟာ ယဉ်ကျေးတဲ့သူတွေရဲ့ ဓလေ့ထုံးတမ်း အစဉ်အလာတခုပါ။ ကျနော်က လူကိုယ်တိုင်လည်း တက်လို့မရ ပန်းခွေပန်းစည်း သဝဏ်လွှာလည်း ပို့လို့မရ ... ဆိုတော့ ကျနော်က မယဉ်ကျေးတဲ့သူများ ဖြစ်နေမလား။

ဆရာကြီးကအမတ့် သိပ်ချစ်ရတဲ့အဖေပါ။ ဒီလိုဘဲ။ ကျနော်ရဲ့ အဖေဆိုလည်း မမှားပါဘူး။ ဆရာကြီးဆုံးသွားလို့ အမတ့် ညီအမတွေ ကြေကွဲထိခိုက်ကြရသလို ကျနော်လည်း ဘယ်လောက်ကြေကွဲ ထိခိုက်ရသလဲဆိုတာ ခုကျနော် ပို့လိုက်တဲ့ စာအုပ်ကို စ ... ဆုံး ဖတ်ကြည့်ရင် တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

တိုင်းသိပြည်သိ ဆရာကြီးရဲ့ အများသိပြီးသားအကြောင်းတွေကို ထည့်မရေးတော့ဘဲ တကယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး လူသိပ်မသိတဲ့ အကြောင်း တွေကိုဘဲ ရေးထားတာပါ။ အထူးသဖြင့် ဘာမှမဟုတ်တဲ့ ခပ်ရိုင်းရိုင်းကောင်လေးတယောက်ကို ယဉ်ကျေး တဲ့ လူသားတယောက် ဖြစ်အောင် သူ ဘယ်လို ထုဆစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ လူသိရှင်ကြားသိစေချင်တာပါ။ လူသူမမြင်နိုင်တဲ့ နေရာမျိုးတွေမှာတောင် ဆရာကြီးဟာ အရိုးခံသက်သက် ပြုမူနေထိုင်ခဲ့တာတွေ၊ ဟန်ဆောင်မှုကင်းပြီး မာန်မာန မရှိတာတွေ ဖြူစင်ရိုးသားပြီး စာနာတရား ကြီးမားတာတွေ ကဗျာ စာပေနဲ့ ပညာကို ချစ်မက်တန်ဖိုးထားတာတွေ သိစေ ချင်လို့ အထူးသဖြင့် ကျနော်လို အရိုင်းကို အယဉ် ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်စွမ်းတဲ့ မေတ္တာတရားကြီးမားတာကို အမတ့် သိစေချင်လို့ "ကောင်းကင်စိတ်နဲ့ မြေလိုကျင့်တဲ့ဧည့်သည်ကြီး" ဖြစ်လာရတာပါ။ အရေးကြီးဆုံးကတော့ ဆရာကြီးရဲ့ အရိုးပြာအိုး မြန်မာပြည်ကို မုချပြန်ရောက်ရမယ်လို့ လူသိရှင်ကြား ဟစ်ကြွေးလိုက်တာပါ။

အမတ့် ငြိမ်းချမ်းပါစေ ...

နေ့ခြား
Tue, Feb 6 , 2007
10:05 PM

ကောင်းကင်စိတ်နဲ့ မြေလိုကျင့်တဲ့ ဧည့်သည်ကြီး

နေချိုး

၂၀၀၇၊ ဇန်နဝါရီ ၂၂၊ ညနေ (၄) နာရီ၊ အမေရိကန်၊ လော့အိန်ဂျလိစ်မှာ ဆရာကြီးဆုံးပြီတဲ့။ ကျင်စက်နဲ့ တို့ခံလိုက်ရ သလို တကိုယ်လုံး တောင့်တောင့်ကြီးဖြစ်သွားရတဲ့အထိ။ ကိုယ့်နားတောင် ကိုယ်မယုံချင်ဘူး။ မဟုတ်ပါစေနဲ့ ... မဟုတ်ပါစေနဲ့လို့ တကိုယ်တည်း နတ်ပူးသလို ရေရွတ်နေမိတယ်။ အမြင်၊ အကြားအာရုံတွေ ဆွံ့အသွားသလို ပတ်ဝန်းကျင် တခုလုံး လင်းလိုက် မှောင်လိုက်နဲ့။

ဆောင်းခေါင်ခေါင်ကြီး မိုးခြိမ်းသံတွေ တဂျွန်းဂျွန်း၊ တဂျိမ်းဂျိမ်း ... ဘုရား ... ဘုရား ... အိပ်မက်မဟုတ်ဘူးပဲ။ တကယ် ဆရာကြီး ဆုံးပြီတဲ့ ...။

တမာနံသင်းသင်း၊ နေပြင်းပြင်း အညာဒေသမှာ မွေးဖွားခဲ့တဲ့ အညာသားစစ်စစ်ကြီး ဦးဘဂျမ်း၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ကျေးလက်စရိုက်ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ မျိုးချစ် ကဗျာစာဆိုကြီး တင်မိုး၊ 'ဖန်မီးအိမ်' 'ဧည့်သည်ကြီး' ကဗျာ တွေနဲ့ ကဗျာတခေတ် မော်ကွန်းထိုးခဲ့တဲ့ ကဗျာသူရဲကောင်းကြီး။ ဒီမိုကရေစီရေးနဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ချစ်မြတ်နိုးလွန်းလို့ ထောင်သွင်းအကျဉ်းကျခံရတဲ့ ပြည်သူ့ ဘက်တော်သားကြီး၊ အများက 'သခင်ကိုယ်တော်မိုး' လို့ မှည့်ခေါ်ရ လောက်အောင် ငြိမ်းချမ်းရေးစိတ် ပြင်းပြလွန်းတဲ့ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် ဆရာကြီး ... ခုတော့ သူသိပ်ချစ်တဲ့ သူ့မွေးရပ် တိုင်းပြည်မှာ ခေါင်းချခွင့်မရရတာ ဘယ်လောက် ကြေကွဲထိခိုက်ဖို့ ကောင်းလိုက်သလဲလို့ ...

သူ့ကို ကျနော်စတွေ့ခဲ့တာ၊ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့ (၁၅) နှစ်လောက်က ခုလို နှစ်တနှစ်ရဲ့ နှစ်ဦးကာလ နှင်းတွေဝေနေတဲ့ မနက် ခင်းလေး။ အင်းစိန် ကျောင်းတော်ကြီးရဲ့ အမှတ် (၁) အိပ်ဆောင်မှာပါ။ ကျနော်နဲ့ သက်ဝင်းအောင်က အမှုတွဲ၊ အပေါ် (၁-၁) မှာ အတူတူနေ နေရတဲ့အချိန်။ (၁၉၉၁၊ ဇွန်လ) ထဲက ရုံးထွက် ရုံးပြန်နဲ့ ဒီအဆောင်မှာ နေနေရတာ။ ၁၉၉၂ ဇန်နဝါရီလကုန်ပိုင်းလောက် တညနေခင်းမှာ ရုံးပြန်တယောက် ကျနော်တို့ဆီ ရောက်လာပြီး 'ကဗျာဆရာ တင်မိုး' ဆိုတာ ဒီနေ့ အချုပ်သစ်နဲ့ ပါလာတယ်လို့ သတင်းလာပေးတယ်။

ကျနော်က "ကဗျာဆရာတင်မိုး" ဆိုတာကို မသိဘူး။ မသိဆို ကြားတောင် မကြားဖူးဘူး။ သက်ဝင်းအောင်က လူကိုသာ မသိတာ။ သူ့နာမည် ကြားဖူးတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးဆိုတာ သိနေတယ်။ ကျနော်တို့က အရင်ရောက်နှင့် နေတဲ့ လူဟောင်းတွေဆိုတော့ လိုအပ်တာတွေ ကူညီဖို့ နှစ်ယောက်သား တိုင်ပင်ဖြစ်ကြတယ်။

သူက ဒီနေ့မှ စရောက်တာဆိုတော့ ပုံစံခန်း ဝင်ရဦးမယ်။ ပုံစံခန်းဆိုတာ ကျနော်တို့နေတဲ့ အခန်းရဲ့ အောက်တည့်တည့် အခန်းနံပါတ် (၁-က)။ ရောက်လာခဲ့သူမှန်သမျှ ဒီအခန်းကိုဝင်ကြရတာ ထုံးစံပဲ။

ပုံစံခန်းဆိုတဲ့အတိုင်း ရောက်လာတဲ့ အချုပ်သစ်တွေကို သံမဲတလင်းမှာ ဖင်ချထိုင်ခိုင်းထားပြီး ပုံစံပြတယောက်က ရှေ့မှာ ပုံစံပြမယ်။ "စည်းကမ်းထိန်း" ဆိုတဲ့သူတွေက တုတ်တွေ၊ သားရေပတ်တွေ ကိုင်ထားပြီး တွေ့ကရာလူကို လျှောက်ရိုက်မယ်။ ပုံစံလို့ အော်လိုက်ရင် လက်မကို လက်ဖဝါးထဲ ထည့်ဆုတ်ပြီး တင်ပလ္လင်ချိတ်ထိုင်ထားတဲ့ ဒူးနှစ် ဖက်ပေါ်တင်တာ။ ခါးဆန့်ပြီး ခေါင်းငုံ့ထားရတယ်။ "အေးစေ" လို့ အော်မှ ခေါင်းမော့ရတယ်။ "ပုံစံရပ်" နဲ့ "အရေးပေါ် ပုံစံ" ဆိုတာ ရှိသေးတယ်။ ကိုလိုနီစရိုက်နဲ့ အာဏာရှင်ဝါဒ သားစပ်ကျထားတဲ့ မော်ဖူးစေ ပုံစံတခုပါပဲ။

ပုံစံပြနေတုန်း အယောင်ယောင်အမှားမှားဖြစ်တဲ့သူကို စည်းကမ်းထိန်းတွေက တအုံးအုံး၊ တခိုင်းခိုင်းနဲ့ ရိုက်နှက်ကန် ကျောက် ကြတော့တာပဲ။ ပုံစံခန်း ဆိုတာ ငရဲခန်း အသေးစားလေးဆိုရင် မမှားဘူး။

အချုပ်သစ်နဲ့ရောက်လာသူမှန်သမျှ ဒီအခန်းထဲကို ဝင်ရတယ်။ (၂) ရက်လောက်နေပြီးမှ တခြားအခန်းကို ခွဲပို့တယ်။ ကျနော်နဲ့ သက်ဝင်းအောင်လည်း ဒီအခန်းမှာ (၂) ရက်လောက်နေပြီးမှ အခုနေတဲ့ (အခန်း ၁-၁) ကို ရောက်နေကြ ရတာ။

ညနေဖက် သူရောက်တယ်ကြားပြီး နောက်တနေ့မနက် တန်းဖွင့်တော့ ကျနော်နဲ့ သက်ဝင်းအောင်တို့ ပုံစံ ခန်းသွားပြီး သူ့ကိုရှာကြတယ်။ အခုမှ ရောက်တာဆိုတော့ သူ့မှာ ဘာမှ ပါမှာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ အတွေ့အကြုံအရ သိန့်ပြီးသား။ ဒါကြောင့် သွားတိုက်တံအသစ် တချောင်းရှာပြီး သွားတိုက်ဆေးပါ ယူသွားကြတယ်။ သူ့ကို လူမမြင်ဖူးတော့ "ဦးတင်မိုး" ဘယ်သူလဲဆိုတာ လိုက်မေးကြရတာ။ အခန်းဝ ရပ်နေတဲ့ လူတယောက်က လက်ညှိုးထိုးပြလို ကြည့်လိုက်တော့ အသက်ကြီးကြီး ဝဝဖိုင်ဖိုင် အဖိုးကြီးတယောက်ကို တွေ့လိုက်ရတယ်။

ခေါင်းရင်းဘက်ပြတင်းပေါက် သံတိုင်တွေကိုကိုင်ပြီး အပြင်ကို ငေးကြည့်နေတယ်။

ကျနော်တို့နှစ်ယောက် သူ့ဆီသွားပြီး "အဘက ဦးတင်မိုးလား" လို့ မေးလိုက်တော့ သူကကျောခိုင်းလျက် ကျနော်တို့ ဘက်လှည့်ပြီး "ဟုတ်ပါတယ်။ ကျနော်တင်မိုးပါ" လို့ ပြန်ဖြေတယ်။

မျက်လုံးကဝိုင်းဝိုင်း၊ ပါးက ဖောင်းဖောင်းကြီးနဲ့ အံ့သြတဲ့ အမူအရာနဲ့ ကျနော်တို့ နှစ်ယောက်ကို တလှည့်စီ ကြည့်နေ တယ်။ ကျနော်တို့ ကျောင်းသားတွေပါ။ နာမည် ဘယ်သူဘယ်ဝါပါ ဆိုပြီး ကျနော်တို့အကြောင်း အကျဉ်းချုံး မိတ်ဆက် လိုက်တော့ သူ့မျက်နှာဝင်းသွားပြီး ဖက်လှဲတကင်း ပြန်နှုတ်ဆက်ပါတယ်။ သူ့ဖြစ်စဉ်အကြောင်းလည်း အကျဉ်းချုံး ပြော ပြပါတယ်။ ကျနော်တို့က အဘ မျက်နှာမသစ်ရသေးဘူးမဟုတ်လား။ လာ ... ရေကန်သွားမယ်ဆိုပြီး ခေါ်သွားပါတယ်။ ရေကန်ရောက်တော့ သွားတိုက်တံပေါ် သွားတိုက်ဆေးညှစ်ထည့်ပြီး သူ့ကိုပေးလိုက်တော့ သူက သွားတိုက်တံပေါ်က သွားတိုက်ဆေးကို လက်ညှိုးလေးနဲ့ကော်ပြီး သွားတိုက်တံကို ပြန်ပေးတယ်။

ကျနော်က "အဘ ... ရွံတတ်လို့လား။ ဒါသွားတိုက်တံ အသစ်ပါလို့ ပြောလိုက်တော့" သူက "ဟာ ... မဟုတ်ဘူး။ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်မရွံတတ်ပါဘူး။ သွားတိုက်တံနဲ့ တိုက်လို့မရလို့ပါ" လို့ ပျာပျာသလဲ ပြန်ဖြေပြီး သူ့ပါးစပ်ကို "ဟ" ပြပါတယ်။ ကြည့်လိုက်တော့ ပါးစပ်က ဟောင်းလောင်းကြီး၊ သွားတွေ တချောင်းမှ မရှိဘူး။ ဟုတ်တာပေါ့။ သွားဖုံးချည်း သက်သက်ကို သွားတိုက်တံနဲ့တိုက်လို့ ဘယ်ရပါ့မလဲ။ ကျနော်နဲ့ သက်ဝင်းအောင် တယောက်မျက်နှာ တယောက် ကြည့်ပြီး ပြုံးစိစိလေး ဖြစ်သွားတော့ သူက အားရပါးရ ရယ်မောလိုက်ပါတော့တယ်။ အဲဒါ သူ့နဲ့ကျနော် ပထမဆုံး စတွေ့တွေ့ချင်း အမှတ်ရစရာလေးပါ။ ၁၉၉၂ နှစ်ဦးပိုင်း နှင်းတွေဝေနေတဲ့ ဆောင်းနံနက်ခင်းလေးက အစပြုလို့ အေးမြ တဲ့ နွေးထွေးတဲ့ မေတ္တာရိပ်တွေ ကျနော် နှလုံးသားကို သိုင်းခြုံရစ်ပတ်တော့မယ်ဆိုတာ ကျနော် မသိခဲ့ဘူးလေ။

သူပုံစံခန်းက ထွက်တော့ ကျနော်နေတဲ့ အပေါ် (၁-ခ) မှာ လာနေရတယ်။ ကျနော်နဲ့ ဘေးချင်းယှဉ်အိပ် ရတာပါ။ သက်ဝင်းအောင်က ကပ်လျက်အခန်းက အပေါ်(၁-က)မှာ။

အဲဒီတုန်းက ကျနော်နဲ့ သက်ဝင်းအောင်က အသက် (၁၉) နှစ်အရွယ် (၉) တန်း ကျောင်းသားလေးတွေ၊ သူက ကျောင်းဆရာ၊ ကဗျာဆရာ ၊ ပညာနဲ့ မွေ့လျော်သူဆိုတော့ ကျနော်တို့ (၂) ယောက်ကို (၉) တန်း ပြန်ဖြေပြီး ဘွဲ့ရအောင်ယူဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ ကတိလည်း တောင်းတယ်။ သက်ဝင်းအောင်က ပြန်ဖြေဖို့ ကတိပေးလိုက်ပေမဲ့ ကျနော်ကမပေးဘူး။ မသေချာဘဲနဲ့ ဘာကတိမှ မပေးချင်ဘူးလို့ ပြန်ပြောလိုက်တော့ သူ ကျနော်ကို စိုက်ကြည့်နေ တယ်။ ဘာမှတော့ မပြောဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ့မျက်နှာမှာ ခပ်မိုင်းမိုင်းအရိပ်လေးတွေ တွေ့လိုက်ရတယ်။

အဲဒီတုန်းက ကျနော်က ခပ်ထန်ထန်၊ ခပ်ရိုင်းရိုင်း။ ကချင်ပြည်နယ် တောတောင်တွေထဲ (၂) နှစ်ခွဲလောက် လက်နက် ကိုင် တိုက်ခိုက်နေရာကနေ၊ လောလောလတ်လတ် အချုပ်ကျနေတဲ့ကာလ။

ပြောရရင် အရှင်လတ်လတ် လှောင်ချိုင့်ထဲ ထည့်ပိတ်ခံထားရလို့ ရှူးရှူးရူးရူးဖြစ်နေတဲ့ တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် တကောင်လိုမျိုး။ အစွယ် တပြုပြု လက်သည်း တပြင်ပြင်နဲ့၊ ပိုဆိုးတာက ဘာ ဘာသာရေးမှ မရှိတာ။ အရိုင်းတုံးကြီး။ အဖေက ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုး၊ အမေက ခရစ်ယန် ကရင်လူမျိုး ဆိုတော့ ဘာသာက ဖက်စပ်၊ လူမျိုးက ကပြား။ သြကာသ မသိ၊ သခင်ယေရှု မသိ၊ ကိုယ်ထင်ရာ ကိုယ်ခိုင်းနေတဲ့ စိတ်အခံမျိုး။

အဲဒီလို ဘာသာမဲ့၊ တောပြန် အချုပ်ကျ ရိုင်းချင်တိုင်း ရိုင်းနေတဲ့ ကျနော်ကို သူက တခြားကျနော် ကြုံရလေ့ရှိတဲ့ လူကြီး တွေလိုမျိုး ရှောင်ဖယ်ဖယ် နေတာမျိုး မလုပ်ဘူး။ ဖေးဖေးမမနဲ့ တရင်းတနီး ဆက်ဆံတယ်။ ကျနော် နောက်ခံ ဘဝဇာတ် ကြောင်းကို ခရေစေ့ တွင်းကျ မေးတယ်။ အဖေအကြောင်း၊ အမေအကြောင်း၊ မိသားစု နေထိုင်မှုပုံတွေ အကြောင်း၊ ကျနော်တက်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းကအစ၊ တောထဲနေခဲ့ရတဲ့ တိုက်ပွဲတွေအဆုံး အကုန်မေးတယ်။ တိုက်ဆိုင်ချင်တော့ ကျနော်

ရဲ့ အတန်းဖော် ခိုင်ဝတ်မှုန်ဆိုတာ သူ့ရဲ့ ရဲဘော်ကြီး ဦးတင်မောင်ဝင်းရဲ့ သမီး၊ သူ့တပည့်မ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို လျှောက်မေးနေတော့ ကျနော်က ပြောပြရတယ်။ အဲဒါ့အတွက်တောင်းတာက ကျနော် ပြောသမျှကို သူက သေသေချာချာကို အာရုံစိုက်ပြီး နားထောင်တာ။ တခါတခါတော့ သူမေးတာကို ကျနော်က "ဘု" ပြန်တော့မိတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီလို အခါမျိုးမှာ ဘယ်တော့မှ စိတ်ဆိုးဟန်မပြဘူး။

"အေး ... အေး ... ခုမပြောချင်လဲနော်၊ နောက်မှပြောပေါ့။ လာ ... အခု လမ်းလျှောက်ကြရအောင်" ဆိုပြီး ကျနော် လက်ကိုဆွဲပြီး ထလမ်းလျှောက်တော့တာပဲ။ ဒီအကြောင်း အခုပြန်တွေးတော့ သူ့မျက်နှာ မြင်ယောင်ပြီး ရင်ထဲဆစ်ကန် နာကျင်မိတာအမှန်ပဲ။ အဲဒီလို တရင်းတနီးနေကြရင်း ကျနော် သူ့ကို "အဘ" လို့ ခေါ်ရာကနေ "ဆရာကြီး" လို့ ပြောင်း ခေါ်မိတယ်။ ဘယ်လိုဘယ်လို အဲဒီလို ခေါ်မိတယ်မသိဘူး။ စာသင်တဲ့ ဆရာ၊ အသက်ကြီးလို့ ခေါ်မိတာလား၊ ကဗျာ ဆရာကြီးမို့လို့ ခေါ်မိတာလားလည်း မသိဘူး။ နောက်ပိုင်း ကျနော်ရော၊ သက်ဝင်းအောင်ရော ဆရာကြီးလို့ ခေါ်ဖြစ်ကြ တော့တယ်။

သူက ပထမ သူ့ကိုယ်သူ "ကျနော်" လို့ ပြောတယ်။ နောက်တော့ "ကိုယ်" "မောင်ရင်" လို့ ပြောရာကနေ "မင်း" "ငါ" ဆိုပြီး တရင်းတနီး ဖြစ်လာတယ်။ တခါတလေ "ဟေ့ကောင်၊ ခွေးကောင် ... ခွေးမသား ... လာ ..." ဆိုပြီး အာလုတ် သံကြီးနဲ့ တလုံးတခဲပြောပြီး ကျနော် ခေါင်းကို သူ့ရင်ဘတ်မှာ ဖိထားတာမျိုး လုပ်တတ်တယ်။ ပထမတော့ အဲဒီလို ခေါ်တာကို ကျနော် မကြိုက်ဘူး။ စိတ်ဆိုးမိတယ်။

"ဆရာကြီး ကျနော်ကို ဘာဖြစ်လို့ ခွေးကောင်လို့ ခေါ်တာလဲ" လို့ ပြန်မေးတော့ သူ စိတ်မကောင်း ဖြစ်သွားပုံရတယ်။

"မဟုတ်ပါဘူးကွာ ... ငါဘယ်သူဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လောက်ငယ်ငယ် "မင်း" "ငါ" ဆိုတာမျိုးတောင် မသုံးပါဘူး။ မင်းကိုတော့ ငါချစ်လို့ ဒီလို ရင်းရင်းနီးနီး ပြောတာပါ။ စိတ်မဆိုးပါနဲ့ကွာ။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဆိုရင်လည်း သခင်နဲ့တို့ သခင်အောင်ဆန်းတို့ကို အဲဒီလို ရင်းရင်းနီးနီး ပြောဆိုတာပဲ" လို့ ပြန်ပြောတယ်။

အဲဒီကစလို့ သူနဲ့ ကျနော်ကြား ဘယ်အခါတွေ့တွေ့ "ဟေ့ကောင် ... ခွေးကောင် ခွေးမသား ... လာ" ဆိုပြီး ကျနော် ခေါင်းကို အတင်းဆွဲ သူ့ရင်ဘက်နဲ့ အတင်းဖိကပ်ထားတော့တာပဲ။ အဲဒီ သူ ကျနော်ကို နှုတ်ဆက်နေကျ ပုံရိပ်လေး တခုအဖြစ် ကျနော်ရင်ထဲ စွဲကျန်နေမိတယ်။

အဲဒီလို သူနဲ့ ကျနော်တို့ (၄) လလောက် အတူနေရာကနေ တနေ့ သူ့ကို စစ်ခုံရုံးကနေခေါ်ပြီး အမိန့်ချ မှတ်လိုက် တယ်။ (၄) နှစ်တဲ့။ စစ်ခုံရုံး အမိန့်ချပြီးတာနဲ့ အကျဆောင် (၅) ကို တန်းပို့လိုက်တော့ ကျနော်တို့ချင်း မတွေ့ကြရ တော့ဘူး။ နောင် သူနဲ့ အကျဆောင်မှာ ပြန်တွေ့တော့မှ စစ်ခုံရုံး အတွေ့အကြုံကို ဖလှယ်ရင်း သူ့ကို ဘယ်လို စီရင် ချက် စွဲတယ်ဆိုတာ သူပြန်ပြောလို့ သိရတယ်။ စစ်ခုံရုံးက သူ့ကဗျာလေးဖတ်ပြပြီး စီရင်ချက် ချလိုက်တာတဲ့။ ခုံရုံး တရားသူကြီးက သူ့ကဗျာကို ဖတ်တော့ ယူနီဖောင်း အပြည့်အစုံနဲ့တဲ့။ "လမ်းဘေး သွေးအိုင်ထဲ လဲနေတဲ့ ကျောင်းသား လေး ... သားပြန်အလာကိုမျှော်နေတဲ့ အမေတယောက်ရဲ့ အဖြစ် ..." စတဲ့ ကဗျာလေးပါ။ "ဒီတခုနဲ့တင် တန်သွား ပြီကွာ" တဲ့။

ဆရာကြီး အမိန့်ချခံရပြီး တလလောက် ထပ်နေပြီးတော့ သက်ဝင်းအောင် အချုပ်ဘဝကနေ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ နောက်ထပ်တလလောက် ထပ်နေပြီးတော့ ကျနော်ကို စစ်ခုံရုံးက (၇) နှစ် အမိန့်ချလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဆရာကြီးရှိတဲ့ (၅) ဆောင်ကို ရောက်ပြီး သူနဲ့ ပြန်ဆုံရတယ်။ ကျနော်ကို စစ်ခုံရုံး အမိန့်ချလိုက်တာ မှတ်မှတ်ရရ ၁၉၉၂ ဇူလိုင် (၂၃) ရက်နေ့။ ထုံးစံအတိုင်း အကျဆောင်ရောက်တော့ အချုပ်ဆောင်တန်းကလိုပဲ ပုံစံခန်းဆိုတာ ဝင်ရသေးတယ်။ ကျနော် အမိန့်ကျပြီး (၅) ဆောင်ရောက်တယ်ဆိုတာ ညတွင်းချင်း ဆရာကြီးသိတယ်။ နောက်တနေ့ တန်းဖွင့်ဖွင့်ချင်း သူ ကျနော်ဆီ ရောက်လာတယ်။

မျက်နှာသုတ်ပုဝါ ပုခုံးပေါ်တင်၊ ဆပ်ပြာခွက်၊ သွားတိုက်ဆေး၊ သွားတိုက်တံ လက်ထဲကိုင်လို့။ ကျနော်ဆီ လာတွေ့မယ် ဆိုတာသိနေရက်နဲ့ ဖြုန်းကန် အဖြူရောင် ထက်အောက် "ထောင်ဝတ်စုံ" နဲ့ တွေ့လိုက်ရတော့ ရင်ထဲ တမျိုးကြီး ဖြစ် သွားတယ်။ အချုပ်ဆောင်တန်းက အရပ်ဝတ် အရပ်စားနဲ့ တွေ့နေကြလေ။ ခုတော့ ထောင်ဝတ်စုံကြီးနဲ့ ခေါင်းကလည်း ဖွေးဖွေးဖြူဖြူ၊ တွေ့ရတာ တမျိုးကြီးပဲ။

တွေ့တွေ့ချင်း သူကတော့ ထုံးစံအတိုင်း "ဟေ့ ... ခွေးကောင် ... လာ" ဆိုပြီး ကျနော်ခေါင်းကိုဆွဲပြီး သူ့ရင်ဘတ်နဲ့ ထိထားတယ်။ ပြီးမှ မျက်နှာသွားသစ်ရအောင်လို့ ပြောတယ်။ ကျနော်က သူ့လက်ထဲက သွားတိုက်ဆေး၊ သွားတိုက်တံကို တလှည့်၊ သူ့ကို တလှည့်ကြည့်နေတော့ သူက "ဘာလဲ၊ မင်း ရွံ့တတ်လို့လား။ သွားတိုက်တံက အသစ်ပါကွ။ သွားတိုက်ဆေးကိုလက်ညှိုးနဲ့ ကော်ပြီး တိုက်စရာမလိုပါဘူး။ မင်း သွားတွေက အကောင်းတွေချည်းပဲ" တဲ့။ ကျနော်တို့ အချုပ်ဆောင်မှာ ပထမဆုံး တွေ့ခဲ့ကြတဲ့ မြင်ကွင်းလေးကို အမှတ်ရလို့ ပြန်ပြောတာနဲ့ တူပါရဲ့။

ကျနော်လဲ စတွေ့ကြတုန်းက သူပြောခဲ့တဲ့ပုံကို ပြန်ပြောပြီး နှစ်ယောက်သား အားပါးတရ ရယ်မောမိကြတယ်။ အချုပ်ဆောင်မှာတုန်းက ကျနော်က သွားတိုက်ဆေးလာပေးသူ၊ ဒီအကျဆောင်မှာတော့ သူက လာပေးရတဲ့သူ။ ဟိုမှာတုန်းက သူကလူသစ်၊ ကျနော်က လူဟောင်း။ ဒီကျတော့ သူကလူဟောင်း၊ ကျနော်က လူသစ်။ အဲဒီတုန်းက ဇန်နဝါရီနံနက်ခင်း၊ နှင်းတွေဝေလို့၊ ခုတော့ ဇူလိုင်နံနက်ခင်း မိုးတွေရွာ လို့။

ဒီလိုနဲ့ ကျနော်တို့ (၅) ဆောင်မှာ အတူနေကြရပြန်တယ်။ အခန်းကတော့ မတူဘူး။ သူက (၃)၊ ကျနော်က (၄)။ မနက်ခင်းတွေမှာ ကျနော်က တောင်ယာတဲဆင်း၊ သူက လမ်းလျှောက်ပေါ့။ ညနေခင်းတွေဆို ကျနော်တို့ နှစ်ယောက် အတူတူလမ်းလျှောက်ကြ၊ စကားတွေပြောကြနဲ့။ နေ့ခင်းတွေဆို သူက ထုံးစံအတိုင်း မေးခွန်းတွေမေး၊ ကျနော်က ဖြေပေါ့လေ။ သူက စာတွေ၊ ကဗျာတွေအကြောင်း ပြောပြတယ်။ ကြုံရင် ကြုံသလို ကဗျာလေးတွေ ညှပ်ပြီး ရွတ်ပြသေးတယ်။ ထူးဆန်းတာက သူ့ရွတ်တဲ့ ကဗျာတွေထဲ သူ ကဗျာတပုဒ်မှ မပါတာဘဲ။

"ဧည့်သည်ကြီး" ကဗျာအကြောင်းတော့ တခုတ်တရ ပြောပြတယ်။ မန္တလေးမှာ သူနဲ့ မောင်စွမ်းရည်၊ ကြည်အောင်တို့ ကဗျာတွေ စုရေးကြပုံတွေလဲပါတယ်။ များသောအားဖြင့် သူ့ရွတ်ပြတဲ့ ကဗျာတွေဟာ ဆရာကြီးမင်းသုဏ်နဲ့ ဆရာကြီးဇော်ဂျီ ကဗျာတွေပါပဲ။

သူပြောပြတဲ့အထဲမှာ ဆရာကြီး ဖေမောင်တင်အကြောင်း ၊ ဆရာကြီး ဒဂုန်တာရာ၊ ဒေါက်တာသန်းထွန်း၊ လူထုဦးလှနဲ့ အမေမာအကြောင်း၊ မောင်သာနိုး၊ မောင်စွမ်းရည်၊ မောင်ကြည်အောင် စတဲ့သူနဲ့ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာ ဆရာကြီးတွေ အကြောင်း ... အစုံပါပဲ။

ခက်တာက သူပြောတဲ့လူတွေအကြောင်း တယောက်မှ ကျနော် မသိတာဘဲ။ နာမည်တောင် ကြားဖူးတာမဟုတ်ဘူး။ ကဗျာဆိုတာ ဘာမှန်းလည်းမသိ။ ခံစားရကောင်းမှန်း၊ ဖတ်ရကောင်းမှန်းတောင် သိတာမဟုတ်ဘူး။ အားနာလို့သာ နားထောင်နေရတာ၊ ပျင်းလည်းပျင်း၊ စိတ်ကလည်းညစ်ပေါ့။ ဒါကို သူ့ရိပ်မိတယ်နဲ့တူပါတယ်။ တနေ့ ကျနော်ကို ကဗျာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး ဘယ်လို သဘောထားလဲဆိုပြီး မေးခွန်း မေးလာတယ်။

ကျနော်ကလည်း သိတဲ့အတိုင်း ဘုဆတ်ဆတ်၊ ဂျစ်ကန်ကန်နဲ့ ဆိုတော့ "ဟာ ... ကဗျာဆိုတာ လူဘော်ကြော့တွေ၊ အလုပ်အကိုင်မရှိ၊ လူပျင်းတွေ လုပ်တဲ့အလုပ်ပါ။ ဘာမှန်းလည်းမသိဘူး။ ခံစားလို့လည်းမရဘူးလို့" ပြန်ပြောလိုက်တော့ သူ့ခဏတွေသွားတယ်။ ပြီးမှ ကျနော်ပန်းပေါ်လက်တင်ပြီး "အဲလိုမဟုတ်ပါဘူးကွာ။ ကဗျာဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွေ့ နူးညံ့တဲ့ပစ္စည်းပါ။ လူ့နှလုံးသား နူးညံ့ပျော့ပျောင်းဖို့ ကဗျာဖတ်ဖို့လိုတယ်။ နှလုံးသား ကြမ်းတမ်းတဲ့သူတွေဟာ လောကကို အဖျက်မြင်တတ်ကြတယ်" ဆိုပြီး ကဗျာနဲ့ ပတ်သတ်တဲ့ သဘောသဘာဝတွေ တသိတတန်းကြီး ပြောနေပါတော့တယ်။

ဥပမာတွေလည်း အများကြီးပဲ။ ကျနော် အသေးစိတ်မမှတ်မိတော့ဘူး။ အဲဒီတုန်းက ကျနော်ပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေ အတွက် အခုဆရာကြီးကို လက်အုပ်ချီတောင်းပန်မိတယ်။ တကယ်တော့ ဆရာကြီးဟာ စိတ်နှလုံးနူးညံ့ ပျော့ပြောင်းသူပါ။ မတောင်းပန်ခင်က ခွင့်လွှတ်ပြီးသားဆိုတာ ကျနော် အသေအချာယုံတယ်။ ကဗျာကို ရှုတ်ရှုတ်ချချ ပြောခဲ့တဲ့ ကျနော်၊ ခုတော့ ကဗျာကို ခံစားဖတ်ရနိုင်ရုံမက ကိုယ်တိုင် ကဗျာဖန်တီးသူတယောက် ဖြစ်ခဲ့ရပြီ။ ဒီအကြောင်းတွေ ဆရာကြီး သိမှသိသွားပါလေစ။

ကျနော် စိတ်ကူးထဲ ထောင်ကလွတ်လို့ ဆရာကြီးနဲ့ ပြန်ဆုံရင် ပြောမယ့်စကားတွေ ရင်ထဲအပြည့်။ ရင်ဘတ်ကြီးထဲ အကန့်လိုက် ခွဲခွဲသိမ်းထားခဲ့ရတာတွေ။ ခုတော့ ဆရာကြီးဆုံးပြီတဲ့။ ဆရာပွင့်ကို ကျနော် တခါက ဒီလိုပြောဖူးတယ်။ ဆရာပွင့်ထက်အရင် ကျနော် စောလွတ်ရင် ဘာလုပ်ပေးရမလဲလို့။ ဆရာပွင့်ကလည်း ကျနော်ကို ဒီလိုပြန်မေးတယ်။ "ခင်ဗျားထက် ကျနော် စောလွတ်ရင်ကော" တဲ့။

ဒီတော့ ကျနော်က "ဆရာကြီးနဲ့ ထိတွေ့ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် ကျနော် နှလုံးသားထဲ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ဝင်လာသူဟာ ဆရာပွင့်ပါပဲလို့။ အခု ကျနော်အထဲမှာ ဘာတွေလုပ်နေတယ်၊ ဘယ်လို ကျင့်ကြံနေတယ် ဆိုတာတွေ ဆရာပွင့် အသိဆုံးပါပဲ။ ကျနော်စိတ်ကူး၊ ကျနော်အိပ်မက်တွေ၊ ခံစားမှုတွေကို ကောင်းကောင်းသိတဲ့သူဟာလည်း ဆရာပွင့်ပါပဲ။ ကျနော် ဆရာကြီးအပေါ် ဘယ်လိုသဘောထားတယ် ဆိုတာလည်း အသိဆုံးပါ။ ဒါကြောင့် ဆရာပွင့် ကျနော်ထက် စောလွတ်ရင် ဆရာကြီးနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး အဲဒါတွေ ပြောပြပေးပါ" လို့ ဆရာပွင့်ကို ကျနော် သေသေချာချာမှာခဲ့ဖူးတယ်။ ဒါတွေသာသိရင် ဆရာကြီးဘယ်လောက်များ ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်နေလို့က်မလဲဆိုတာ စိတ်ကူးနဲ့ ကျနော်မြင်ယောင်မိပါ သေးတော့တယ်။

အခုတော့ ဆရာကြီး မရှိတော့ပါဘူး။ ကျနော် သိစေချင်တဲ့ ကျနော်ရင်ထဲက စကားတွေ သိမှ သိသွားပါ့မလား။ ဆရာကြီး မဆုံးခင် တနှစ်ခွဲလောက် ကြိုပြီး ဆရာပွင့် လွတ်သွားပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ သူ ပြောမှ ပြောဖြစ်ပါ့မလား ...။ ပြောချင်အုံးတော့ ပြောခွင့်မှ သာရဲ့လား။ ကျနော် ရင်ဘတ်ထဲ တဆစ်ဆစ် ကိုက်နေလိုက်တာ။

ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော် (၅) ဆောင်မှာ (၅) လလောက်ပဲ အတူနေရသေးတယ်။ ၁၉၉၂ ဇီဇင်ဘာ (၇) ရက် ညမှာ ထောင်ဝန်ထမ်းတွေ အုံလိုက်ကျင်းလိုက် ဝင်လာပြီး ကျနော် အပါအဝင် (၁၅) ယောက်လောက်ကို နာမည်ခေါ်၊ ခေါင်း စွပ် စွပ်ပြီး သီးသန့်ထောင်ကို ပို့လိုက်တယ်။ မကြာခင် ကျင်းပတော့မယ့် အမျိုးသား ညီလာခံနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး အထဲမှာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်နေတယ်လို့ ယူဆတယ်နဲ့ တူပါရဲ့။ ကျနော်တို့ကို လူစု ခွဲလိုက်တဲ့သဘောပါ။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးနဲ့ တခါ ထပ်ခွဲရပြန်တယ်။ သူက (၅) ဆောင်မှာပဲ ကျန်ခဲ့တာ။ သီးသန့်ရောက်လို့ ဆရာကြီးနဲ့ ဝေးရတော့မှ ကျနော် ဆရာကြီးကို သတိရ ရကောင်းမှန်း သိလာတယ်။ ညနေခင်း လမ်းလျှောက်ခဲ့ပုံတွေ၊ ကျနော်ကို မေးခွန်းတွေ မေးခဲ့ပုံတွေ၊ ... အစုံပါပဲ။ ဆရာကြီးကို ကျနော် လွမ်းနေပြီလေ။

(၅) ဆောင်ကနေ ကျနော်နဲ့အတူ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရတဲ့ သူတွေထဲမှာ ကိုကျော်ကျော်ဝင်းလည်း ပါတယ်။ သူက ပညာကို ချစ်မြတ်နိုးသူ။ အေးအေးဆေးဆေး နေတတ်ပြီး ကဗျာဖွဲ့ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်နေတဲ့သူ။ သီးသန့်မှာ နေကြတုန်း သူ့ဖွဲ့ ဖြစ်တဲ့ကဗျာလေးတွေ လမ်းလျှောက်ရင်း ကျနော်ကို ရွတ်ပြလေ့ရှိတယ်။ ဘယ်လိုသဘောလဲ မသိပါဘူး။ အဲဒီကဗျာ ဆိုတာကြီးနဲ့ ကျနော်ကို လာလာပတ်သတ်နေတာ ပြောပါတယ်။ ကဗျာဆရာကြီးရဲ့ ကဗျာဗေဒကွန်ရက်ကနေ လွတ်ပြီ၊ ကျွတ်ပြီ မှတ်တယ်။ ခု ကဗျာဆရာလေးရဲ့ ထောင်ချောက်မှာ ယက်ကန်၊ ယက်ကန်နဲ့ လာပြီနေပြန်ရော။

ဒီလိုနဲ့နေကြရင်း တနေ့မှာ ကျနော်နဲ့ ကိုကျော်ကျော်ဝင်း လမ်းလျှောက်နေကြတုန်း လေအရေမှာ လွင့်လာတဲ့ စာရွက် တရွက် ကျနော်တို့ ရှေ့တည့်တည့်လာကြတယ်။ ကိုကျော်ကျော်ဝင်းက လှမ်းကောက်ပြီး ဖတ်ကြည့်ကာ ဖတ်ရင်း သူ အံ့သြသွားပုံက ပါးစပ်ကတောင် အသံထွက်လာတယ်။ "ဟေ့လူ၊ ဒီမှာကြည့်စမ်း။ ဆရာကြီးရဲ့ ကဗျာလေးဗျ" တဲ့။ ကျနော်လည်း ဆွဲယူဖတ်ကြည့်တော့ အဟုတ်ပဲ ကဗျာခေါင်းစဉ်အပိုင်းတော့ စုတ်ပြဲနေလို့ မပါတော့ဘူး။ ကဗျာအောက် ခြေမှာတော့ "တင်မိုး" ဆိုပြီး ထင်ထင်ရှားရှား ပါနေသေးတယ်။

"ဆရာကြီးမိုင်းကို ဖွဲ့ထားတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်မှာပါတဲ့ ကဗျာလေးပါ။ 'ကွမ်းအစ်တလုံး၊ ယောင်တထုံးနဲ့ အစချီပြီး ... သောင်းမြန်ပြည့်တန်ခိုး ဒေါင်းအလံလွင့်ထိုး' ဆိုပြီး အဆုံးသတ်ထားတဲ့ ကဗျာလေး။" ဘာပြောပြော ကျနော်ရော၊ ကိုကျော်ကျော်ဝင်းပါ ဝမ်းသာသွားကြတယ်။ "ဒါ ဆရာကြီး ကျနော်တို့ကို ပို့လိုက်တဲ့ မေတ္တာလက်ဆောင်လေးပဲ။ ကျနော်တို့ မကြာခင်ဆရာကြီးနဲ့ ပြန်ဆုံရမယ့် သဘောပဲ" လို့ ကိုကျော်ကျော်ဝင်းက ပြောတယ်။ ကျနော်လည်း ဒီအတိုင်းခံစားရတယ်လေ။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့နှစ်ယောက် ဒီကဗျာလေးကို အလွတ်ကျက်ထားပြီး ဆရာကြီးနဲ့ ပြန်ဆုံရင် ရွတ်ပြရအောင်လို့ သဘောတူပြီး ကျက်ထားလိုက်ကြတယ်။

ကိုကျော်ကျော်ဝင်းကတော့ အထဲမှာ ဆရာကြီးနဲ့ ပြန်မဆုံဖြစ်တော့ပါဘူး။ ဘာကြောင့်ဆို အဲဒီစာရွက်ရပြီး မကြာခင်မှာ ဘဲ လွတ်ရက်စေ့လို့ သူလွတ်မြောက်သွားတယ်လေ။

သူ့ကို လွတ်ဖို့လာခေါ်တဲ့အချိန်မှာ ကျနော်အခန်းကျော် ပြေးလာပြီး "ခင်ဗျား ဆရာကြီးနဲ့ ပြန်ဆုံရင် ဒီကဗျာလေး ရပုံ ပြောပြီး အလွတ်ရွတ်ပြလိုက်ဗျာ။ ကျနော် ကိုယ်စားပါ (၂) ခေါက် ရွတ်ပြလိုက်" လို့ အမှတ်တရ လာပြောသွားပါ သေးတယ်။ သီးသန့်မှာ (၈) လလောက် နေရပြီး ကျနော်တို့ကို ထောင်မကြီးထဲ ပြန်ပြောင်းလိုက်ပါတယ်။ ထောင်မကြီး ရောက်လို့ မိန်းဂျေလ်းမှာ ထိုင်ခိုင်းထားပြီး အဆောင်ခွဲပို့ဖို့ လူစစ်ကြတယ်။ ထုံးစံအရ ကိုယ်ထွက်သွားတဲ့ အဆောင်ကို

ပြန်ပို့လေ့မရှိဘူး။ ကျနော်က (၅) ဆောင်က ထွက်သွားရတာဆိုတော့ (၃) နဲ့ (၄) ဆောင် တခုခုရောက်ရမယ်။

ဖြစ်ချင်တော့ ဘယ်က ဘယ်လိုခွဲလိုက်တယ် မသိဘူး။ ကျနော်က (၅) ဆောင် ပြန်ရောက်မယ့်စာရင်းထဲ ပါနေတယ်။ နောင်မှ ပြန်သိရတာက ကျနော်ထွက်သွားခဲ့တဲ့ အဆောင်စာရင်းမှာ (၅) ဆောင်အစား (၃) ဆောင်လို့ ရေးထားတယ် လို့ဆိုတယ်။ ဒါကြောင့် (၃) ဆောင်ကို မရောက်တော့ဘဲ ဆရာကြီးရှိရာ (၅) ဆောင်ကို ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ပြန်ရောက်ပါလေရော။

ကျနော်တို့ အဆောင်ထဲကို ဝင်တဲ့အချိန်က နေ့ခင်းကြီးဆိုတော့ ကျန်တဲ့ရဲဘော်တွေက ထွက်ပြီး ကြိုနေကြတယ်။ ကျနော်လည်း အိပ်ယာလိပ်ကတဖက်၊ ကျန်တဲ့ပစ္စည်းတွေကတဖက်နဲ့ (၅) ဆောင်ထဲ ဝင်ရရှိသေးတယ်။ လူအုပ်ကြား ထဲက ဆရာကြီး ထွက်လာပြီး "ဟေ့ကောင် ... ခွေးကောင် ... လာ" ဆိုပြီး ကျနော် ခေါင်းကိုဆွဲ သူ့ရင်ဘတ်ထဲ ဖိထားတော့တာပဲ။ ကျနော်လည်း အိပ်ယာလိပ်နဲ့ ပစ္စည်းတွေ ပစ်ချလိုက်ပြီး ဆရာကြီးကို ဖက်ထားလိုက်တယ်။

တအောင့်နေလို့ လူချင်းခွာပြီး ဆရာကြီးမျက်နှာ မော့ကြည့်လိုက်တော့ သူ့မျက်ဝန်းမှာ မျက်ရည်ကြည်တွေ ရစ်ပိုင်း နေတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။ ရုတ်တရက် ကျနော် ကြောင်အမ်းအမ်း ဖြစ်သွားတယ်။

ဟုတ်မှာပါ။ ဆရာကြီးက "ဟေ့ ... ခွေးကောင် ... လာ" ဆိုပြီး ရင်ခွင်ထဲ အတင်းဖိကပ်ထားတဲ့ အချိန်တိုင်း ကျနော် သူ့ကို ပြန်ဖက်လေ့ မရှိခဲ့ဘူးလေ။ သူ ကျနော် ခေါင်းကို အတင်းဖိကပ်ထားလို့သာ ဒီအတိုင်း နေနေရတာပဲရှိတယ်။ ခုမှ ကျနော်က ပထမဆုံးအကြိမ် ပြန်ဖက်ထားလိုက်မိတာကိုး။ ဖက်ထားတာမှ တအားကို ဖက်ထားတာ။ နံနဲလည်း ကြာ သွားတယ်ထင်ပါရဲ့။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီး မျက်ရည်ပဲသွားတာ ဖြစ်မှာ။

ဒါနဲ့ ကျနော်က "ဆရာကြီး ... ခဏလေး။ ဒီအိပ်ရာလိပ်တွေ သွားထားလိုက်ဦးမယ်။ ပြီးရင် ချက်ခြင်းပြန်လာခဲ့မယ်။ ပြောစရာရှိတယ်လို့" ပြောပြီး ပစ္စည်းတွေသွားထားလိုက်တယ်။ ပြီးတာနဲ့ ချက်ခြင်းပြန်လာပြီး ဆရာကြီးနေတဲ့ (၃) ခန်းမှာ နှစ်ယောက်သား ထိုင်လိုက်ကြတယ်။ ကျနော်လဲ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား သွားလာခဲ့ရတော့ နံနဲမောနေတာနဲ့ အမော ဖြေထိုင်နေတုန်း ဆရာကြီးက "ကဲ၊ ပြောစရာရှိတယ် ဆို ... ပြော ... ဘာပြောမှာလဲ" ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ကျနော်ကို ပြုံးပြီး ကြည့်နေတယ်။

ကျနော်က "တခြား မဟုတ်ဘူး ဆရာကြီး ... ကဗျာတပုဒ် ရွတ်ပြမလို့လို့ ပြောပြီး ကွမ်းအစ်တလုံး ယောင်တထုံးနဲ့" အစချီပြီး တောက်လျှောက် ရွတ်ပြလိုက်တယ်။ ရွတ်ရင်း သူ့မျက်နှာကို ကြည့်နေတော့ သူ့အတော် အံ့ဩ သွားပုံရ တယ်။ ကဗျာအကြောင်း ပြောရင် အမြဲညစ်နေတတ်တဲ့ ကျနော်က အခု သူ့ကဗျာကို အလွတ်ရွတ် ပြနေတော့ သူ မအံ့ဩဘဲ ဘယ်နေပါ့မလဲ။

"မင်း ... ဒီကဗျာ ဘယ်လိုရနေတာလဲ။ အရင်က မရပါဘူး" လို့ တအံ့တဩ မေးပါတယ်။

ကျနော်က "ဆရာကြီးပဲ ကျနော်တို့ကို မေတ္တာလက်ဆောင် ပို့ပေးလိုက်တာလေ။ အဲဒီက ရတာပေါ့" လို့ အတည်ပေါက် ဟဲလိုက်တော့ သူ မျက်မှောင်ကြွတ်သွားတယ်။ သူလဲ မပေးရပါလား။ ဘယ်လိုပါလိမ့် ဆိုတဲ့သဘောပေါ့။ အဲဒီတော့မှ ကျနော်က ကဗျာရပုံ ထူးထူးဆန်းဆန်းအကြောင်းလေးပြောပြီး ကိုကျော်ကျော်ဝင်းမှာတဲ့အတိုင်း နောက်တကြိမ်တောင် ရွတ်ပြလိုက်ပါသေးတယ်။

ဆရာကြီး အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျနော်ကို ကြည့်တဲ့အကြည့်က တမျိုးလေးပဲ။ ကျနော်ပါးစပ်က ကဗျာရွတ်နေတာကို သူ အတော်ပီတိဖြစ်နေတဲ့ပုံပါ။ ပြီးတော့မှ ကျနော်ကို သူ့ထုံးစံအတိုင်း ဖြည်းဖြည်းတိုတိုလေး ပြောပါတော့တယ်။ "မင်းတို့ ကဗျာရပုံလေး ဆန်းတယ်။ ကျော်ကျော်ဝင်း လွတ်သွားတာ ဝမ်းသာတယ်။ မင်း ကဗျာရွတ်တာ ပိုလို့တောင် ဝမ်းသာ သေးတယ်။ ငါလည်း မင်းကို သတိရနေတာ။ ကဗျာ ဆိုတာ နှလုံးသားနဲ့ ထိတွေ့ရတဲ့အရာပါ။ မင်းနှလုံးသားက ခက် ထန်မာကြောလွန်းတယ်ကွာ။ မင်းမှာ ဖြောင့်မတ်မှု၊ သစ္စာရှိမှုတွေ ရှိတယ်။ သတ္တိလည်း အရမ်းကောင်းတဲ့ကောင်။ ဒါပေမဲ့ မင်းနှလုံးသား ပျော့ပြောင်းဖို့ လိုနေတယ်။ အဲဒီလို ပျော့ပြောင်းလာတာနဲ့ မင်းဟာ အရမ်းကို ပြည့်စုံသွား မယ့်သူပဲ။ တိုင်းပြည်အတွက် အားကိုးရမယ်။ ငါတို့က အသက်ကြီးလာပြီဆိုတော့ နောင်အနာဂတ်အတွက် မင်းတို့လို လူငယ်တွေကိုပဲ အားကိုးရမှာ။ ဒါကြောင့် မင်း ကဗျာဖတ်ဖို့လိုတယ်။ စာတွေ အများကြီးဖတ်ဖို့ လိုတယ်။ ငါက ကျောင်း ဆရာ ဆိုတော့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားပေါင်းများစွာကို စာသင်ပေးခဲ့ရတယ်။ မင်းက ထူးဆန်းတယ်။ ပြီးတော့ မင်းကို

သားတယောက်လို ချစ်တာပါကွာ ..." လို့ တသိတတန်းကြီး ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကျနော် သူ့စကား နားထောင်းရင်း ကြက်သီးမွှေးညှင်းထသွားတယ်။ ဖော်ပြလိုမရတဲ့ ထူးဆန်းတဲ့ ခံစားမှုလေး ခံစားလိုက်ရတာ။ ဘာမှမပြောမိဘဲ သူ့ရှေ့ ဒီအတိုင်း ငူငူကြီး ထိုင်နေမိတယ်။ ကျနော်ရင်ထဲ အသည်းထဲကနေ သိလိုက်ပါပြီ။ ကျနော်ကို ချည်နှောင်ထားတဲ့ သူ့ရဲ့ မေတ္တာကြိုးဟာ ဘယ်လောက်ခိုင်မာသလဲ ဆိုတာလေ ...။

ဒီလိုနဲ့ ဆရာကြီးနဲ့အတူ (၅) ဆောင်မှာနေရင်း ၁၉၉၃၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉ ရက်မှာ ဆရာကြီး အသက် (၆၀) ပြည့်တယ်။ (၆၀) ပြည့် အမှတ်တရ အနေနဲ့ သူ ကဗျာတပုဒ် ဖွဲ့တယ်။ ကဗျာက တိုတိုလေးပါ။

ဒါပေမဲ့ ဒီကဗျာလေးဟာ သူ အကျဉ်းခံကာလမှာ ပထမဆုံးဖွဲ့တဲ့ ကဗျာလေးလို့ ပြောပါတယ်။

"ငါကွ၊ ငါဟ
ဘာကမှ ရှာမရ
မာန ပြာကျ
စာနာမှုသည်
လငပုတ်ဖမ်း လွတ်ခဲ့ပြီ ..." တဲ့။ ဒါပါပဲ။

ဒီကဗျာလေးကို ကျနော်နဲ့အတူ တခြား ရဲဘော်တွေကိုလည်း ရွတ်ပြတယ်။ အပြင် ထုတ်ထားချင်တယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ ခက်တာက အဲဒီကာလ ထောင်တွင်း အခြေအနေက အနေအထိုင် တော်တော်ကြပ်တဲ့ ကာလ။ စာအုပ် ဖတ်ခွင့် အလျဉ်းမရှိ။ စာရေးဖို့ ဆိုတာ ဝေးရော။ စာရွက် ဆိုရင် ထောင်ဝင်စာမုန့် ထုပ်ထဲ ပါတဲ့ တံဆိပ်တောင် ဖောက် ထုတ်ထားကြတာ။ ကျနော်တို့ လက်ထဲ ဘောပင် တချောင်း မိရင် သေနတ်တလက် မိသလောက်ကို အပြစ်ကြီးတာ။ အဲဒီကာလမှာ သူ့ကဗျာကို အပြင်ထုတ်ဖို့ ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်သလောက် ရှိနေတယ်။

ဒါပေမဲ့ အင်းစိန်မှာ နေတဲ့ ရိုးရိုး အကျဉ်းသားတယောက် လွတ်ရက်စေခါနီးပြီ။ သူ့ကို အကျိုးအကြောင်း ပြောပြပြီး သူ့အင်္ကျီ ချုပ်ရိုးကြောင်းထဲ သူ့ရှာပေးတဲ့ မှင်တံလေးနဲ့ ခြစ်ခြစ်ကုတ်ကုတ်ရေးပြီး ထည့်လိုက်တယ်။ သူ့လွတ်တော့ အဲဒီ အင်္ကျီဝတ်ပြီး ထွက်သွားလေရဲ့။ နောက် ဆရာကြီး မိသားစု ထောင်ဝင်စာလာတော့ အဲဒီ ကဗျာလေး အိမ်ရောက် သွားပြီဆိုတော့ တော်တော် ဝမ်းသာသွားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၉၇ ကျနော် လွတ်တော့ ဆရာကြီး ကဗျာစာအုပ် ထုတ်တဲ့အထဲ အဲဒီကဗျာလေးပါတာ မတွေ့ဘူး။ ဒါနဲ့ ဆရာကြီးကို မေးကြည့်တော့ သူက "အေး ... ဒီကဗျာလေး အသိမ်းလွန်ပြီး ပျောက်နေတယ်။ ငါလည်း မမှတ်မိတော့ဘူး" တဲ့။ ကျနော် အလွတ်ရသေးတယ် ဆိုတော့ သူ ဝမ်းသာ အားရ ရေးမှတ်သွားတယ်။ အဲဒီအချိန် အနားမှာ ကိုယ့်ပိုက်ပိုက် ရှိနေတော့ ဆရာကြီးက သူ့ကို ကဗျာလေးပြပြီး နောက်တခါ ထပ်ရိုက်ရင် ထည့်ရအောင်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ခုထိ ထည့်ဖြစ်၊ မထည့်ဖြစ် ကျနော် မသိဘူး။

ဒီလို ဆရာကြီးနဲ့ ၅ ဆောင်မှာ အတူနေကြတုန်း မှတ်မှတ်ရရလေး တခု ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ ၁၉၉၄ ဩဂုတ်လလောက်မှာ ထင်ပါရဲ့။ အဲဒီတုန်းက ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော် နေရတာ အခန်းမတူဘူး။ သူက (၃)၊ ကျနော်က (၄) ခန်း။ တခန်းထဲ အတူတူ နေရဖို့ ဆရာကြီးရော၊ ကျနော်ရော ထောင်မှူး စောထွန်းကို အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြကြပေမဲ့ မရခဲ့ဘူး။ ထောက်လှမ်းရေး တင်ပြရဦးမယ်တို့၊ ရုံးချုပ်ထိ တင်ရမှာတို့နဲ့ အကြောင်း အမျိုးမျိုး ပြခဲ့တာ ၁ နှစ်ကျော်ကျော် ရှိပြီ။

တနေ့တော့ (၄) ခန်းမှာ အတူတူနေတဲ့ ကိုကိုကြီး (မြမန္တလာ) နဲ့ ကိုကျော်ငွေတို့ Food Poison (အစာ အဆိပ်သင့်ခြင်း) ဖြစ်ကြတယ်။ အန်လဲအန်၊ ဝမ်းလည်း သွားကြတယ်။ ဖြစ်တဲ့ အချိန်က တန်းပိတ်ပြီး ည ၇ နာရီ လောက်မှာ ဖြစ်တာ။ အဲဒီနေ့ကတောင် အသားအစား ငါးကြော် ကျွေးတဲ့နေ့။ (တပတ်မှာ တခါ ကျွေးတာ။) ညနေခင်း ငါးကြော်နဲ့ ထမင်းစားကြတော့ ငါးက အပေါ်ယံ ကျက်ပေမဲ့ အတွင်းပိုင်း မကျက်ဘူး။ သွေးစ သွေးနုလေးတွေ တွေ့ရ တယ်။ အဲဒါစားလို့ (အခန့်လည်း မသင့်လို့) ခုလို့ ဖြစ်တာပဲ။ ဒါကို တာဝန်ကျ ဝန်ထမ်းခေါ်ပြီး ဆေးရုံ အကြောင်းကြား ပေးဖို့ ပြောလိုက်တော့ ထောင်မှူး စောထွန်း ရောက်ချလာပြီး "မင်းတို့က အစားအသောက်မှ မဆင်ခြင်ကြတာ၊ အခု တော့ ဟိုလူကယ်ပါ၊ ဒီလူကယ်ပါ နဲ့ ဇာတ်လမ်းကို ရှုပ်တယ် ..." ဆိုပြီး အော်ကြီး ဟစ်ကျယ် လုပ်ပါတော့တယ်။

ကျနော်လည်း ထောင်းကနဲ ဒေါသထွက်သွားပြီး "ထောင်မှူး - ခင်ဗျား ဘာသိလို့ ပြောနေတာလဲ။ အခုဖြစ်တာ အစား သောင်းကျန်းလို့ မဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ ထောင်က ပေးတဲ့ ငါးကြော် မကျက်လို့ ဖြစ်တာ။ အပိုတွေ လျှောက်ပြောမနေနဲ့။ အရေးကြီးတာ ဆေးရုံ အမြန်ပို့ပေး" လို့ ပြောချလိုက်တယ်။ ထောင်းမှူး စောထွန်းကလည်း မခံဘူး။ "မင်းက ငါ့ကို

ပြန်ပြောရအောင် ဘာကောင်မို့လို့လဲ။ အကျဉ်းသားက ငါ့ကို ဘာမှ ပြန်ပြောစရာ မရှိဘူး။ မင်းကို အရေးယူလိုက်လို့ ရတယ်။ အခု ထုတ်ရိုက်ပစ်လိုက်မယ် ..." ဘာညာဆိုပြီး ရူးရူးရှားရှား ပြန်အော်တယ်။ ကျနော်ကလည်း "အကျဉ်း သားလည်း လူပဲ။ ခင်ဗျား သတ္တိရှိရင် ထုတ်ရိုက်စမ်းပါ။ သတ်ပစ်လို့ ရတယ်။ ကျုပ်က လုံးဝ ဂရုစိုက်တဲ့ကောင် မဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ ဘက်က မှားတာကို ကာကွယ်ချင်တာနဲ့ ဟိုဟိုဒီဒီ အပြစ် လျှောက်ဖို့ချင်သေးတယ်။ အခု ဆေးရုံ အမြန် အကြောင်းကြားပေး ..." ဆိုပြီး စိတ်ထဲရှိရာ ဖောက်ခွဲ ပစ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ဆက်ပြီး ဝုန်းဒိုင် ကြဲလိုက်တော့ ထောင်မှူး ထွက်သွားတယ်။

ကိုကိုကြီးတို့ အခြေအနေက ဆက်တိုက် အန်၊ ဝမ်းလည်းသွား ဆိုတော့ တော်တော်ပင်ပန်း နွမ်းနယ်နေပြီ။ အဲဒါကို စိုးရိမ်တာရော၊ လူကို နိုင်ထက်စီးနင်း လာဟောက်တာကိုရောကြောင့် ကျနော် ဒေါသ အထွတ်အထိပ် ဖြစ်နေတာ။ လူပေါင်း ၁၂၀ လောက်ရှိတဲ့ ကျနော်တို့ အခန်းလည်း အားလုံး တိတ်ဆိတ် နေကြတယ်။ ဟိုဘက် ဆရာကြီးတို့ အခန်း ကတောင် ကျနော်နဲ့ ထောင်မှူး အပြန်အလှန် အော်ဟစ် နေကြတာကို အတိုင်းသား ကြားနေရတယ်။ ခဏနေတော့ ဝန်ထမ်းတွေ ရောက်လာကြပြီး ကျနော်ကို စားမတတ်၊ ဝါးမတတ် ဝိုင်းကြည့် နေကြတယ်။ တောက်တခေါက်ခေါက်၊ တုတ်တကိုင်ကိုင်နဲ့၊ ကျနော်လည်း မထူးဘူး ဆိုပြီး "အရေးပေါ်လူနာ၊ အရေးပေါ် လူနာ ..." ဆိုပြီး ဆက်တိုက် အသံ ကုန် ဟစ်အော်နေလိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ တံခါးလာဖွင့်ပြီး ကိုကိုကြီးတို့ကို ဆေးရုံ ခေါ်သွားတယ်။ ဆေးရုံရောက်ပြီး အငန်ရည် သွင်းပြီး သက်သာသွားတယ်လို့ နောက်ပိုင်း ပြန်သိရတယ်။

နောက်တနေ့ မနက် တန်းဖွင့်ဖွင့်ချင်း ဆရာကြီး ကျနော်ဆီ ရောက်လာတယ်။ ညက ဖြစ်ပျက်ပုံ မေးလို့ ကျနော် အသေးစိတ် ဖြစ်ကြောင်း ကုန်စင် ပြောပြလိုက်တယ်။ "ညက ထောင်မှူး အတော် ရှက်သွားတယ်။ မင်းကို အရေးယူ မယ်လို့ ပြောသံကြားတယ်" လို့ သူ မျက်နှာ မသာမယာနဲ့ ပြောတယ်။ ကျနော်က "ယူပစေ၊ ဂရုမစိုက်ဘူး။ ဒီကိစ္စ ကျနော် လုံးဝ မမှားဘူး။ သူတို့လည်း မှားသေးတယ်။ ကျနော်လည်း အရေးယူ ခံရဦးမယ် ဆိုတော့ ဒါ လုံးဝ သဘာဝ မကျ ဘူး။ ကျနော် ရတဲ့နည်းနဲ့ ရင်ဆိုင်မယ်" လို့ ပြောလိုက်တော့ ဆရာကြီးက "ဖြစ်စဉ်ကတော့ မင်းမမှားဘူး ဆိုတာ ဟုတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့က လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိနေတော့ အန္တရာယ် ပေးနိုင်တယ်။ ပြဿနာ တခုက မှန်ရုံတင် မပြီးသေးဘူးလေ။ လုပ်နည်း လုပ်ဟန် လိုသေးတာကိုး။ ညကဆို ငါ အတော် စိုးရိမ်သွားတယ်။ မင်းကို သူတို့ ထုတ်ရိုက် ကြတော့မှာလား၊ စစ်ခွေးတိုက်ပဲ ပို့ပစ် လိုက်တော့မှာလားလို့ ပူမိတယ်။ ငါပြောချင်တာက ပြဿနာကို ဒေါသနဲ့ မဖြေရှင်းပါနဲ့။ ဒေါသပါရင် ကိုယ့်ဘက်က မှန်နေဦးတော့ ကွဲစရာရှိရင် ကိုယ်က ကွဲမှာ။ ပြီးတော့ ကိုယ်က လက်မဲ့ သူတို့က လက်ရှိ၊ ဒါကြောင့် ..." သူ့စကား မဆုံးသေးဘူး။ ကျနော်က ဖြတ်ပြီး "ကွဲပစေ ... ကြိုက်သလောက်ကွဲ ... ကျနော်ဘက်က မှန်နေသလို ကွဲရုံ မကဘူး။ သေမှာတောင် ဂရုမစိုက်ဘူး။ ပြောသမျှ မှားမှားမှန်မှန် ခေါင်းငုံ့ ခံနေရင် ကျနော် ထောင်ထဲတောင် ရောက်စရာ အကြောင်း မရှိဘူး။ ကိုယ့်ထမင်း ကိုယ်စား ကျောင်းတက်ပြီး အေးအေးလူလူ နေလိုရတယ်။ မမှန်တာကြီးကို ခေါင်းငုံ့မခံနိုင်လို့ ထောင်ထဲ ရောက်လာတာ။ အကျဉ်းသား လာဖြစ်နေရတာ။ လက်ညှိုး ထောင်၊ ခေါင်းညှိမ့်၊ ပေးတာယူ၊ ကျွေးတာစားတွေ အထဲ ကျနော် မပါဘူး" လို့ ဒေါသစိတ်နဲ့ ပြန်ပြော ချလိုက်တယ်။ ဆရာကြီး မျက်နှာ တချက် မဲ့ခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။

ကျနော်ကို သေသေချာချာ စိုက်ကြည့်ပြီး "မင်းက အကဲဆတ်လွန်းတယ်ကွာ၊ ခုကိစ္စ မင်း မှားတယ်လို့ ငါ မပြောသေး ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဖြေရှင်းပုံက ပရိယာယ်မဲ့ရာ ကျလွန်းတယ်။ အရာရာ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်နေလို့ အကျိုး မရှိဘူး။ တချို့ ကိစ္စ တွေမှာ နောက်တလှမ်း ဆုတ်တယ် ဆိုတာ အရိုးပေးတာ မဟုတ်ဘူး။ လိုအပ်ရင် နောက်ထပ် ဆုတ်ချင် ဆုတ်ရဦး မယ်။ အဲဒါ အောင်မြင်ဖို့ အတွက် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြင်ဆင်တာပဲ။ မလိုအပ်ဘဲ အထိအခိုက် မဖြစ်အောင် ရှောင်တဲ့ သဘောပဲ" လို့ သူ့အသံကို ထိန်းပြီး ပြောနေတယ်။ ကျနော် ညက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဒေါသတွေ ရုတ်ချည်း ပြန်ပေါ် လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ရမှာက ဆရာကြီးကို သူ့နေရာမှာ တခြားတယောက်ဆို သေချာတယ်။ ကျနော် ရင်ထဲရှိတာ ဖောက်ခွဲ ပစ်လိုက်မိမှာပဲ။ "ခင်ဗျားတို့ လူကြီးဆိုတာတွေ အသက်တွေကြီး၊ အဖိုးကြီးတွေ ဖြစ်လာတာနဲ့အမျှ သွေးကြောင့်လာကြ တယ်။ ဟိုဟာရှောင်၊ ဒီဟာရှောင်နဲ့ ရှောင်ရင်း ရှောင်ရင်း ဘာမှ လုပ်စရာ မရှိတော့အောင် အနင်းခံနေကြရပြီ။ အဲဒါ တွေ ခင်ဗျားတို့ တွေဝေနေကြလို့ ဖြစ်တာ။ ခင်ဗျားတို့ တာဝန်ရှိတယ် ..." ဘယ်သို့ ဘယ်ညာ ဆိုပြီး စိတ်လွတ် ကိုယ်လွတ် ပြောပစ်လိုက်မှာ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေ ဆရာကြီးကို ကျနော် မပြောဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ရင်ထဲက ပြောချင်တဲ့ စကားတွေ မျိုးသိပ် ထားရတော့ မျက်နှာက တင်းမာနေမှာ သေချာတယ်။ ဒါကို ဆရာကြီး ရိပ်စားမိတယ်နဲ့ တူတယ်။ ကျနော် ပုခုံးကို ပုတ်ပြီး "ကဲ ... ကဲ မျက်နှာ သွားသစ်ရအောင်၊ ပြီးမှ အေးအေးဆေးဆေး ပြောတာပေါ့" လို့ ပြောတယ်။

ကျနော်လည်း မျက်နှာသစ်ပြီး ဆရာကြီးဆီ မသွားတော့ဘဲ တောင်ယာထဲ ဆင်းခဲ့တယ်။ သွားချင်စိတ်၊ ပြောချင် စိတ်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ဖြစ်စဉ်တခုလုံး ကျနော် မှန်နေရက်နဲ့ ဆရာကြီး နားမလည်နိုင်တာကို ဝမ်းနည်းနေတာ။ ခဏ

နေတော့ ဆရာကြီး ရုံးခန်းထဲက ပြန်ထွက်လာပြီး ကျနော်ရိရာ တောင်ယာထဲ လိုက်လာတယ်။ သူ့မျက်နှာက မနက်တုန်းကလို ညှိုးမနေတော့ဘဲ ဝမ်းသာတဲ့ အရိပ်အယောင်တွေ တွေ့နေရတယ်။ ကျနော်ကို တွေ့တွေ့ချင်း ထုံးစံ အတိုင်း "ဟေ့ ... ခွေးကောင် ... လာ ... မင်း ငါ့အခန်း ပြောင်းလို့ရပြီ။ ခုပဲ ထောင်မှူးက ပြောင်းခွင့် ပြုလိုက်တာ" ဆိုပြီး တကယ်ကို ဝမ်းဝမ်းသာသာနဲ့ ပြောတာပါ။ ကျနော် စိတ်ထဲ ထင်ကနဲဖြစ်သွားတယ်။ ထောင်မှူးစောထွန်း အညှာ ကိုင်လိုက်ပြီပဲ။

ထောင်မှာ အပြစ်ပေးတဲ့ပုံစံ အမျိုးမျိုး ရှိတယ်။ အခန်းပြောင်း ပြစ်ဒဏ်၊ အဆောင်ပြောင်း တိုက်ပိတ်၊ ဒေါက်၊ ခြေကျင်း ခတ် ဆိုပြီး ပြစ်ဒဏ်တွေ ရှိတယ်။ အခု ကျနော်ကို အခန်းပြောင်းပြစ်ဒဏ်ဆိုပြီး လုပ်ချလိုက်တာပဲ။ ဒါ သဘာဝမကျဘူး။ တကယ်ဆို ကျနော်တို့ အခန်းပြောင်းပြီး ဆရာကြီးနဲ့ တူတူနေဖို့ နှစ်ယောက်လုံး အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြခဲ့ဖူးပြီပဲ။ ခွင့်မပြု ခဲ့ဘူး။ ခုကျမှ သူ့ကိုပြန်ပြောလို့ ပြစ်ဒဏ်ခတ်တဲ့အနေနဲ့ အခန်းပြောင်း ဆိုပြီး လုပ်လိုက်တဲ့သဘောပဲ။ ဒါကို ကျနော် လက်သင့်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဆရာကြီးကတော့ ရိုးရိုးလေးတွေ့ပြီး ကျနော်တို့ အတူနေခွင့်ရလို့ ဝမ်းသာနေတာ။

ကျနော် အခန်း မပြောင်းတော့ဘူးလို့ ပြောလိုက်တော့ ဆရာကြီး အံ့အားသင့်သွားတယ်။ ဘာလို့လဲလို့ မေးတယ်။ ခုနက ကျနော် စဉ်းစားခဲ့သလို ကျနော်မြင်တဲ့ ရှုထောင့်ကနေ အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြလိုက်တယ်။ ဆရာကြီး ခဏ ငြိမ်သွားတယ်။ ပြီးမှ "မဟုတ်ဘူးလေကွာ။ အခုဟာက သူ့ ဟာသူ ဘယ်လိုပဲ လုပ်လုပ် မင်းနဲ့ငါ အတူနေချင်တာ နေခွင့် ရပြီလေ။ လက်ငင်းအကျိုးပဲ။ အခန်းပြောင်းဖို့သာ လုပ်ပါကွာ" တဲ့။ ကျနော်စိတ်ထဲ ကြေကွဲသွားမိတယ်။

"မဟုတ်သေးဘူး ဆရာကြီး။ ကျနော် မမှားဘဲ အပြစ်ဒဏ်နဲ့ အခန်းပြောင်းရတာမျိုးက အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး။ အများ အမြင်မှာ ထောင်မှူးကို ပြန်ပြောလို့ အပြစ်ဒဏ် ခံရတယ် ဆိုတာမျိုးက အလားအလာ မကောင်းဘူး။ နောက်ဆို ကိုယ့်ဘက်က မှန်နေရက်နဲ့ ဘာမှ ပြန်မပြောရဲဘဲ ခေါင်းငုံ့ခံနေရမယ်ကိန်း ဆိုက်နေပြီ။ ဒါကြောင့် ကျနော် မပြောင်း နိုင်ဘူး။ အဲလို မပြောင်းလို့ ဖြစ်လာမယ့် အကျိုးဆက်တွေအတွက် ကျနော်ခံမယ်" လို့ ပြန်ပြောလိုက်တယ်။

"မင်း ရှုထောင့်က ကြည့်ရင် မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခုဟာက ပြစ်ဒဏ်နဲ့ ပြောင်းတာလို့ဆိုရင်တောင် တို့ဘက်က အတူ နေခွင့်ရတဲ့ အကျိုးတောင် ရှိသေးတယ်။ ဒီထက်ပိုပြီး ပြစ်ဒဏ်ခတ်တာ ဆိုရင်တော့ ထားပါတော့။ တဖက်မှာလည်း ထိပ်တိုက် တိုးမိပြီး အဆောင်ပြောင်း၊ တိုက်ပိတ်၊ ထောင်ပြောင်းဆိုရင် ဘယ်နှယ့်လုပ်မလဲ။ ငါ့ဆန္ဒကတော့ မင်းကို ငါ့မျက်စိရေမှာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖြစ်တာမျိုး မတွေ့ချင်ဘူးကွာ။ အထူးသဖြင့် တို့တွေ မလွတ်မြောက်ခင်မှာ အတူတူ နေသွားချင်တယ်။ အဲဒါ ငါ့ဆန္ဒပဲ" တဲ့။ ကျနော် ဆရာကြီးကို ဘာမှ မပြောတော့ဘူး။ မြေကြီးပေါ် ခြေပစ်လက်ပစ် ထိုင်ချလိုက်ပြီး ကျနော် ရှေ့တည့်တည့်က အုတ်နံရံကို ငေးကြည့်နေမိတယ်။

သူလည်း ဘာမှ ထပ်မပြောတော့ဘဲ ဒီအတိုင်း ထိုင်နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျနော်အခန်းက အခန်းလူကြီး(တန်းစီး) ရောက်လာပြီး ကျနော်ကို ထောင်မှူးက အခန်းပြောင်းဖို့ ပြောကြောင်း လာပြောတယ်။ ကျနော် ဆတ်ကနဲ တချက် လှည့်ကြည့်လိုက်ပြီး "ခင်ဗျားတို့ ထောင်မှူးကို ပြောလိုက်။ ကျုပ် အခန်း မပြောင်းနိုင်ဘူးလို့ ... ။ ကျုပ် မမှားဘဲနဲ့ ပြစ်ဒဏ်ခတ်တာမျိုး ဆိုရင် မခံဘူး။ ကြိုက်တဲ့နေရာတင် ကျုပ် ရင်ဆိုင်မယ်။ ခင်ဗျား ထောင်မှူးကို အဲဒီ အတိုင်း သတင်းပို့လိုက်" လို့ ခပ်မာမာ ပြောလွှတ်လိုက်တယ်။ တန်းစီးလည်း ဘာမှမပြောဘဲ လှည့်ပြန်သွားတယ်။ ဆရာကြီးက သူ့နောက် လိုက်သွားဖို့ဟန် ပြင်နေတာနဲ့ ကျနော်က "ဆရာကြီး လိုက်မသွားနဲ့။ ဒီကိစ္စ ဆရာကြီး သက်သာသလိုနေပါ။ ဖြစ်သမျှ ကျနော် ရင်ဆိုင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ" လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဆရာကြီးက လောလောဆယ် စိတ်လိုက်မာန်ပါ မဆုံးဖြတ်ဖို့၊ အခုရေချိုးပြီး အေးအေးဆေးဆေး နေဖို့၊ နေ့လည် (၂) နာရီ တန်းဖွင့်မှ ဆက်ပြောကြဖို့ ပြောပြီး သူ့အခန်း ပြန်သွားပါတယ်။

ကျနော်လည်း ရေချိုးထမင်းစားပြီး တနေ့လည်လုံး အပြန်ပြန် အလှန်လှန် စဉ်းစားကြည့်တယ်။ ဖြစ်စဉ် တခုလုံးကို ခြုံကြည့်ရင် ကျနော်ဘက်က လုံးဝ မမှားတာ သေချာတယ်။ တခြားရဲဘော်တွေကလည်း ကျနော် မှန်ကြောင်း၊ အခန်း မပြောင်းသင့်ကြောင်း၊ ဒီအတိုင်း တောင့်ခံထားသင့်ကြောင်း ပိုင်းပြောကြတယ်။ ခက်နေတာက ဆရာကြီး။ သူက တခြား ကိစ္စတွေမှာသာ ဝင်ပါလေ့ မရှိတာ။ အခုကိစ္စ ကျနော်နဲ့ တိုက်ရိုက်ပတ်သက်နေတော့ သူ့ကိုယ်တိုင် ထောင်မှူးနဲ့ စကားပြောပြီး ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်ပတ်သက်နေတယ်။ သူ ကျနော်အပေါ် ဘယ်လောက် သံယောဇဉ်ကြီးတယ်။ စေတနာ ကြီးတယ်ဆိုတာ ကျနော်နဲ့လုံးသားထဲက သိနေတယ်။ ကျနော်အကျိုးအတွက် ခုလို သူဝင်ပါနေတယ် ဆိုတာလည်း ကျနော် သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ တဖက်က အမှန်တရားနဲ့ ဆိုင်တဲ့ကိစ္စ၊ မတရားမှုကို ခေါင်းငုံ့မခံဘဲ တွန်းလှန်နေတဲ့ကိစ္စ၊ နောက်ပြီး ဒါဟာ ကျနော် တဦးတည်းနဲ့ ဆိုင်တဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လောက်မှန်မှန် ထောင်အာဏာပိုင်ကို ခံပြောရင်

ပြစ်ဒဏ်ခံရမယ် ဆိုတဲ့ အစဉ်အလာ ဖြစ်သွားမှာ စိုးရတယ်။ ပိုဆိုးတာက ဒီထက်ပိုတဲ့ အပြစ်ဒဏ်ခံရမှာ ကြောက်လို့ အခန်းပြောင်း ပြစ်ဒဏ်ပဲ ကျေကျေနပ်နပ် ခံယူသွားတယ်လို့ အမြင်ခံရမယ့်သဘော ရှိနေတာပဲ။ စဉ်းစားရင်း စဉ်းစား ရင်းနဲ့ "အမှန်တရားနဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ" က တဖက်၊ "မေတ္တာတရား" က တဖက် အပြင်းအထန် လွန်ဆွဲနေတယ်ဆိုတာ တွေ့ရတယ်။

"ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ငါမပြောင်းဘူးကွာ။ ဖြစ်ချင်တာဖြစ်စမ်း" ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်ကြည့်တယ်။ ဆရာကြီးမျက်နှာ ဘွားကနဲ ပေါ်လာတယ်။ ဒီလိုဆို သူ့အကြီးအကျယ် စိတ်ထိခိုက်သွားနိုင်တယ်။ ကျနော် ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ရမှန်း မသိတော့ဘူး။ ခေါင်းထဲလဲ ထူပူပြီး ရှုပ်ယှက်ခတ်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးတော့ ကျနော် အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတယ်။ ရင်ထဲက ဆစ်ခနဲပူသွားတာ အမှန်ပဲ။

ထာဝရ အမှန်တရား မဟုတ်တဲ့ သမုတိ အမှန်တရားနဲ့ မေတ္တာတရား ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်ရတဲ့ပွဲမှာ ဘယ်ဖက်ကို အလေးပေးသင့်တယ် ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုး အဲဒီတုန်းက ချမှတ်နိုင်ခဲ့တာ အခု ပြန်တွေးကြည့်တော့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် တောင် အံ့သြမိတယ်။

နေ့လည် (၂) နာရီ တန်းဖွင့်တော့ ကျနော် ဆရာကြီးဆီ တန်းတန်းမတ်မတ် သွားလိုက်တယ်။ ဆရာကြီး အိပ်ယာထ လှဲနေတုန်း ရှိသေးတယ်။ ကျနော်ကိုမြင်မှ ထထိုင်လိုက်တယ်။ သူ စကားစရာရင်း ကျနော်မျက်နှာကို လှမ်းအကဲခတ် နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ ကျနော်က "အခန်းပြောင်းဖို့ ကျနော် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီ" လို့ ပြန်းစားကြီး ပြောချလိုက်တော့ သူ အံ့သြလွန်းလို့ နှုတ်ကတောင် "ဟေ" လို့ ထွက်သွားတယ်။ မျက်နှာလည်း ဝင်းကနဲဖြစ်သွားပြီး "ခွေးကောင် ... ငါ ဝမ်းသာတယ် ... အခုပဲ ပြောင်းတော့ကွာ" တဲ့။ သူ့အံ့သြမယ်ဆိုလည်း အံ့သြလောက်တယ်လေ။

နောက်မှ သူပြန်ပြောလိုသိရတာ တနေ့လည်လုံး သူ စဉ်းစားကြည့်တာ ကျနော် အခန်းပြောင်းမယ့်ပုံ လုံးဝ မရှိဘူး။ အသက် (၁၆) နှစ်လောက်နဲ့ မိဘ အသိုင်းအဝိုင်းကို ကျောခိုင်းပြီး တောခိုသွားတဲ့သူ၊ ခေါင်းမာမာနဲ့ ကိုယ်မှန်တယ် ထင်ရာ စွတ်လုပ်မယ့်သူ၊ ခုလည်း မှန်တယ်လို့ ရပ်ခံထားပြီး လုံးဝ လျှော့မယ့်အရိပ်အရောင် မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် (၂) နာရီထိုးရင် ပြစ်ဒဏ်ခံပြောင်းတာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ ကျနော်ကို ခေါ်ပြောဖို့ ထောင်မှူးကို သွားပြောမယ်လို့ စိတ်ကူး ထားတာတဲ့လေ။ အခုကျမှ ကျနော်က ဆိုင်းမဆင့် ဗုံမဆင့် အခန်းပြောင်းတော့မယ့်လို့ ပြောတော့ သူ့အံ့သြသွားရ တော့တာပေါ့။

"ကျနော်အခန်း ပြောင်းဖို့တော့ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ။ ဒါပေမဲ့ ထောင်မှူး စောထွန်းနဲ့ သွားတွေ့ပြီး စကား တခွန်း နှစ်ခွန်း သွား ပြောဦးမယ်" လို့ ပြောတော့ ဆရာကြီးက "ငါလည်း လိုက်တွေ့မယ်" ဆိုပြီး ပြောပြောဆိုဆို ကျနော်နောက်က လိုက်လာတယ်။ ကျနော်က မလိုက်ခဲ့ဖို့ ကျနော်ဖာသာ ကျနော် သွားပြောမယ်ဆိုတာ မရဘူး။ နောက်က အတင်း လိုက်လာတယ်။

ထောင်မှူး ရုံးခန်းထဲဝင်တော့ ထောင်မှူးက ကျနော်ကို ကျော်ကြည့်ပြီး နောက်ကဝင်လာတဲ့ ဆရာကြီးကို "ဦးတင်မိုး ... လာ ထိုင်ပါ။ ဘာပြောစရာ ရှိလို့လဲ" လို့ မေးတယ်။ တခုခုဖြစ်မှာ စိုးလို့သာ ဆရာကြီးက ကျနော်နောက် လိုက်လာတာ။ ကျနော် ဘာပြောမယ်ဆိုတာ သူမသိဘူးလေ။ ဒါကြောင့် ကျနော်နဲ့ ထောင်မှူးကို တလှည့်စီ ကြည့်ပြီး ယောင်နန ဖြစ်နေတယ်။ "ပြောမှာက ကျနော်ပါ။ တခြားမဟုတ်ဘူး။ ခု ကျနော်ကို အခန်းပြောင်းဖို့ ထောင်မှူးက ပြောတယ်လို့ သိရတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် မနေ့ညက ကျနော်ထောင်မှူးကို ပြန်ပြောလို့ ပြစ်ဒဏ်အနေနဲ့ အခန်းရွှေ့တဲ့ သဘောလို့ ကျနော် ယူဆတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော် ပြောင်းမှာပါ။ ဒါက မပြောင်းဘဲနေရင် ဖြစ်လာစရာရှိတဲ့ အကျိုးဆက်တွေကို စိုးရိမ်လို့ ကြောက်လို့ ပြောင်းပေးတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မနေ့ညက ဖြစ်တဲ့ ကိစ္စကလည်း ကျနော်ဘက်က မှားတယ်လို့ လုံးဝ မယူဆဘူး။ အခု ကျနော်ရှေ့က ဆရာသမားလို၊ မိဘလို ဆရာကြီးတင်မိုးရဲ့ မျက်နှာကို ထောက်ပြီး အခန်း ပြောင်းပေးလိုက်တာပဲ။ ကျနော် ပြောချင်တာ ဒါပါပဲ" လို့ ပြောပြီး ရုံးထဲက တန်းထွက်လာခဲ့တယ်။ ထောင်မှူးက နေပါ ဦး၊ ဘာညာနဲ့ ပြောနေပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော် နောက်လှည့်မကြည့်တော့ဘူး။ တန်းထွက်လာခဲ့တယ်။ ဆရာကြီးကတော့ ကျန်ခဲ့ပြီး စကားစမြည် ပြောနေပါသေးတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ဆရာကြီးနေတဲ့ (၃) ခန်းကို ရောက်သွားပြီး သူနဲ့ ဘေးချင်းကပ် အိပ်ရတယ်။ အခု ဒီအကြောင်းကို ပြန်ပြောတော့ ဆရာကြီးရဲ့ မေတ္တာကို ကျနော် အသိအမှတ်ပြု ခဲ့ပါလား ဆိုတဲ့အသိနဲ့ ရင်ထဲ နွေးနွေးလေး ခံစားလိုက်ရတယ်။

(၅) ဆောင် (၃) ခန်းမှာ နေရင်း ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော်ကြားမှာ အမှတ်ရစရာလေးတခု ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ အဲဒီနေ့က ၁၉၉၄၊ ဒီဇင်ဘာလ (၃၁) ရက်နေ့ည။ ၁၉၉၅ နှစ်သစ်ကို ကြိုဖို့ ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော်တို့ ဝိုင်းဖွဲ့ စကား ပြောနေကြတယ်။ ကျနော်က "ဆရာကြီး ချောင်းတွေ အရမ်းဆိုးနေတယ်။ ဆေးလိပ်ဖြတ်ပါလား" လို့ ကောက်ခါငင်ကာ ပြောလိုက်မိတယ်။ သူ နည်းနည်း တွေသွားတယ်။ "အေး ... ငါ့အမျိုးသမီး ရှိတုန်းကကော၊ သမီးတွေကကော အားလုံး ငါ့ကို ဆေးလိပ်ဖြတ်ဖို့ချည်း ပြောကြတယ်။ ငါက ဆေးလိပ်နဲ့ လက်ထပ် ပေါင်းသင်းလာတာ နှစ်ပေါင်း ကြာလှပြီကွ။ ဖြတ်ဖို့လည်း အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားကြည့်ပါသေးတယ်။ မရဘူး။ ဆေးလိပ် မကောင်းဘူးဆိုတာ သိတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်နဲ့ရင်းနှီးသူတိုင်းကို ဆေးလိပ်မသောက်ဖို့ အမြဲပြောတာပဲ။ ငါကတော့ စွဲနေပြီ ဖြတ်ဖို့ မလွယ်တော့ဘူး" လို့ ပြောပါ တယ်။ ကျနော်ကလည်း မလျှော့သေးဘူး ... "ဆရာကြီး စကားကို ကျနော် အမြဲလိုလို နားထောင်ခဲ့တယ်နော်။ ဒီအခန်း ပြောင်းတဲ့ကိစ္စဆို အထင်အရှားပဲ။ ဘေးကြပ်နံ့ကြပ်ကိစ္စမှာ ဆရာကြီး စိတ်ထိခိုက်မှာစိုးလို့ ဒီပြောင်းဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တာ ဆရာကြီး သိပါတယ်။ အခုလည်း ဆရာကြီးရဲ့ ကျန်းမာရေး ကို ရှေ့ရှုပြီး ကျနော် တောင်းဆိုတာကို ဆရာကြီး အသိ အမှတ် ပြုသင့်တယ်။ ခုတလော ဆရာကြီး ဆေးလိပ် တအားသောက်တယ်။ ဘယ်ခါ ကြည့်ကြည့် လက်ကြားထဲ ဆေးလိပ်ညှပ်လျက်ပဲ။ ဒီအတိုင်းဆို ဆရာကြီးရဲ့ ကျန်းမာရေး မလွယ်ဘူး။ ခုတောင် ချောင်းတွေ တအားဆိုးနေပြီ" လို့ ထပ်ပြောလိုက်တော့ သူက "သမီးတွေလည်း ထောင်ဝင်စာ လာတိုင်း ဆေးလိပ်ဖြတ်ဖို့ ပြောတယ်။ ငါလည်း ဖြတ်ဖို့ စဉ်းစားနေတာပဲ။ အခြေအနေပေးရင် ဖြတ်ကြည့်တာပေါ့" တဲ့။

"ဟာ..ဆရာကြီးကလည်း အခြေအနေပေးရင်ဆိုပြီး စောင့်နေရင် ဖြတ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီနေ့ဆို (၉၄) ရဲ့ နောက်ဆုံးညပဲ။ (၉၅) နှစ်သစ်ရောက်ဖို့ နာရီပိုင်းပဲ လိုတော့တာ။ ဒီတော့ အမှတ်တရအနေနဲ့ စဖြတ်ရင် မကောင်းဘူး လား" လို့ ကျနော်ကပြောတော့ ဘေးနားက ကိုအောင်ထွန်း (မ/ဥက္ကလာ)၊ ဝေမိုးနဲ့ တခြားရဲဘော်တွေက ကောင်းတယ် လို့ ဝိုင်းပြောကြတော့ နောက်ဆုံး ဆရာကြီး ဆေးလိပ်ဖြတ်ဖို့ သဘောတူလိုက်တယ်။

"(၉၄) မကုန်ခင် သောက်မယ်ကွာ။ ည (၁၂) နာရီကျော်ပြီး ဟိုဘက်နှစ်သစ်ရောက်ရင် မသောက်တော့ဘူး" လို့ပြောပြီး ဆေးလိပ် စဖြတ်ပါတော့တယ်။ တကယ်ဆို ဆရာကြီးဟာ သိပ်ချစ်ဖို့ကောင်းတယ်။ သူ့သမီးတွေဆန္ဒကို ဖြည့်ဖို့ အကြိမ် ကြိမ် အားယူနေတဲ့အချိန်မှာ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကျနော်ကလည်း တွန်းအားတရပ် ပေးမိရက်သား ဖြစ်သွားတော့ သူ သိပ်ကြိုက်တဲ့ ဆေးလိပ်ကို ဖြတ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တာလေ။ အဲဒီရက်တွေအတွင်း ဆရာကြီး သိပ်သနားဖို့ကောင်းတယ်။ အရင်လို ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း မရှိဘူး။ ငေါင်နေတတ်တယ်။ သူ့အရမ်းကို ခံရခက်နေတာလေ။ ကျနော်ကို တွေ့တိုင်း ဆေးလိပ်ဖြတ်တာ ဘယ်နှစ်ရက်ရှိပြီနော်၊ ဘာညာနဲ့ ပြောတတ်တယ်။ ထောင်ဝင်စာတွေပြီး ပြန်လာတော့လည်း သူ ဆေးလိပ်ဖြတ်တာ သမီးတွေ အရမ်းဝမ်းသာ နေကြတယ် ဆိုပြီး တခုတ်တရ ပြောတတ်သေးတာ။ ဒါပေမဲ့ သူ အရမ်း ခံစားနေရတာ သိသာတယ်။

ကြိတ်မှိတ်ခံနေတာ သိလို့ တခါတော့ ကျနော်က "ဆရာကြီး အရမ်းခံစားနေရရင် အာရုံ ပြောင်းသွားအောင် ကွမ်းလေး ဘာလေး ငုံပါလား။ မြန်မာအဖိုးကြီး၊ အဖွားကြီးတွေ ကွမ်းတမြွဲမြွဲနဲ့ ကျန်းမာနေကြတာပဲ။ ဆေးလိပ်နဲ့စာရင် ကွမ်းက အန္တရာယ် ကင်းလောက်ပါတယ်" လို့ ပြောမိတော့ ဆရာကြီးက "ဟာ ... ခွေးကောင် ... ငါ ... သွားတချောင်းမှ မရှိဘဲ ဘယ်လို ကွမ်းဝါးရမလဲ" လို့ ပြောတော့ ဝိုင်းရယ်ကြရသေးတယ်။ ဆရာကြီး သွားတွေ ဘယ်လိုဖြစ်ကုန်တာလဲ၊ ဘာလို့ ပြန်မစိုက်ဘဲ ဒီအတိုင်းထားရတာလဲလို့ ကျနော် တခါက သူ့ကို မေးဖူးတယ်။ "မင်းလို ကောင်တွေ ငါ့ဒုက္ခ ပေးသွား ကြတာကွ။ သွားကောလိပ် ကျောင်းသားတွေပေါ့။ သူတို့ လက်တည့်စမ်းချင်တာလား မသိပါဘူး။ ငါ့တွေတိုင်း ဆရာ သွားတွေ မကောင်းဘူး။ ကျနော်တို့ နှုတ်ပေးမယ်၊ ပြီးမှ ပြန်စိုက်ပေးမယ်၊ ရှယ်လုပ်ပေးမယ်ချည်း ပြောနေကြတာ၊ ငါလည်း အဟုတ်မှတ်တာပေါ့။ နှုတ်ပေါ့လေ။ ပြီးတော့ ဒီကောင်တွေ ကျောင်းဆင်းလို့ နယ်တွေ ရောက်သွားကြပြီး တကောင်မှ ပြန်ပေါ်မလာကြဘူး။ အဲဒီလို တယောက်က လာနှုတ်လိုက်၊ ပြန်စိုက်ပေးမယ် ပြောပြီး ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ ငါ့သွားတွေသာ ကုန်သွားတယ်။ ခွေးကောင်တွေ ဘယ်ရောက်ကုန်တယ် မသိဘူး။ ငါလည်း သွားစိုက်ဖို့ သူတို့ကို တမျှော်မျှော်နဲ့ ထောင်ထဲရောက်လာတဲ့ အထိ မင်းအမြင်ပဲ။ တချောင်းမှကို မရှိတော့ဘူး" လို့ ရယ်ရယ်မောမော ပြောဖူးတယ်။

ဆရာကြီးက အဲဒီလိုလူစားမျိုးပါ။ ကျနော်နဲ့ နေစဉ်တလျှောက် တခါမှ ဒေါသထွက်တာ မတွေ့ခဲ့ဖူးဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမှ လည်း မကောင်းပြောတာ မကြားခဲ့ဖူးဘူး။ သူ စွဲစွဲမြဲမြဲ လက်ကိုင်ထားတဲ့ ဝါဒက "အကောင်းမြင်" ဝါဒလေ။ ဘယ်လောက်ဆိုးတဲ့လူ ဖြစ်ပါစေ ကောင်းကွက်တော့ ရှိစမြဲပဲလို့ သူက ခံယူထားတာ။ သူ့သူငါငါ ရှာတွေ့ဖို့ ခက်တဲ့ အဲဒီ မဆိုင်စ လောက် ကောင်းကွက်လေးကို သူက အမြဲရှာတွေ့တတ်စမြဲပဲ။ ဒါကြောင့် ထင်ပါရဲ့။ ကျနော်လို ဂျစ်ကပ်ကပ်၊ ခပ်ရိုင်းရိုင်း၊ ခပ်ဆိုးဆိုးကောင်ကို သူလာပြီး သံယောဇဉ် ဖြစ်နေတာနေမှာ။ နောက် ဆရာကြီးရဲ့ ထူးခြားချက်က

မျက်လုံးပဲ။

ကျနော်အထင်ပါ။ သူ့မျက်လုံးက အပြစ်ကင်းတဲ့ ကလေးလေးတယောက်ရဲ့ မျက်လုံးတွေလိုပဲ။ ရွှင်လန်းတက်ကြွ နေတတ်တယ်။ အရောင်လက်နေပြီး တခုခုကို အမြဲ စူးစမ်းနေတတ်တဲ့ မျက်လုံးတွေ။

ဆံပင်တွေ ဖြူ၊ သွားတွေ တချောင်းမှ မရှိလို့ ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး အိုမင်း ရင့်ရော်နေပေမဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ မျက်လုံးတွေက အမြဲနုဖပ်၊ ပြုံးရွှင်၊ ချိုမြဲနေတတ်တာ။ ဆရာကြီး ကွယ်ရာမှာ ရဲဘော်တချို့က အောင်ထွန်းလေးလို့ ချစ်စနိုး ခေါ်ကြသေး တယ်။ အဲဒီလို ခေါ်ကြတဲ့အကြောင်း ကျနော်က ပြောပြတော့ သူက စိတ်မဆိုးဘဲ ရယ်တောင် နေလိုက်သေးတယ်။

တခါတလေ သူ့ချီးတာနဲ့ကြုံရင် ကျနော်က "ဂျိုး" တွန်းပေးတတ်တယ်။ သူ့ဗိုက်က ဖောင်းဖောင်းကားကားကြီး။ အဲဒီ ဗိုက်ကြီးရဲ့ ခလယ်တည့်တည့်မှာ စူထွက်နေတဲ့ "ချက်" ကြီး ရှိတယ်။ ဘုသီးကြီးတခု တင်ထားသလိုပဲ။ ကျနော်က ဆရာကြီးကို စချင်ရင် အဲဒီချက်ကြီးကို လက်ညှိုးနဲ့ ဖိတွန်းပြီး ကလိသွားထိုးတယ်။ အဲဒီအခါတွေဆို ဆရာကြီးက "ဟာ ... ဟေ့ကောင် ... ခွေးကောင် ... ယားတယ် မလုပ်နဲ့" ဆိုပြီး အော်ဟစ်နေတော့တာ။ ကျနော်က ရယ်ပေါ့။ ဆရာကြီးက အရမ်းယားတတ်တာ။ သူ့ဗိုက်ကြီးကို လက်နဲ့ သွားထိမိရင် ယားလို့ တွန့်ခနဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ သူ့ကို ဘယ်သူမှ မစကြပါဘူး။ ကျနော်ပဲ အဲဒီလို ကလိထိုး သွားသွားစတာ။ သူ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်တာကို ကြည့်ချင်လို့။ သူ အဲဒီလို ရယ်ရင် မျက်လုံးနှစ်လုံးက ပိတ်ပြီး ပျောက်သွားရော။ သွားတွေ တချောင်းမှ မရှိတဲ့ ပါးစပ်ကြီးက ဟလို၊ တကယ့်ကို ချစ်စရာကြီး။ တခါတလေ ကျနော်က "ဆရာကြီး ကျနော် ကလေးမှ မဟုတ်တော့တာ ..." လို့ ပြောတော့ သူက "ဘာရှက်စရာလဲကွ။ မင်းနဲ့ ငါက သားအဖ၊ မြေးအဖိုး အရွယ်ပဲ" လို့ ပြန်ပြောတတ် တယ်။ ကျနော်က "ဒါဆို ဆရာကြီးရဲ့ ချက်ကြီးကိုလည်း ကျနော်လက်နဲ့ အတင်းဖိမယ်" လို့ ပြောတော့ "ဟာ ... ခွေးကောင်" ဆိုပြီး ဟက်ဟက် ပက်ပက် ရယ်နေတော့တယ်။ တကယ့်ကို ဖြူစင်ပြီး ချစ်စရာကောင်းတဲ့ ဆရာကြီးပါ။

နောက် သူ့ကျနော်ကြားမှာရှိတဲ့ ဆက်သွယ်မှုက ကျနော် ထမင်းစားနေတာနဲ့ ကြုံရင် ကျနော် ထမင်းပန်းကန်ထဲက တလုတ်၊ နှစ်လုတ် ဇွန်းနဲ့ ခပ်စားတတ်တယ်။ တခါတလေလည်း ကျနော်က လက်နဲ့ ခွံပေးရတယ်။ ဘာဟင်းနဲ့စားစား ကောင်းကောင်း၊ မကောင်းကောင်း ကျနော် ထမင်းစားတာနဲ့ ကြုံလို့ကတော့ အနည်းဆုံး တလုတ်လောက်စားလိုက်ရမှ ကျေနပ်တာ။ သူ ထမင်းစားတာနဲ့ ကြုံရင်လည်း ကျနော်ကို "ခွေးကောင် ... လာ ဆိုပြီး" အတင်း ခွံကျွေးတော့တာပဲ။ မစားချင်ဘူးပြောလည်း မရဘူး။ အထူးသဖြင့် ဟင်းကောင်းတဲ့နေ့တွေဆို အတင်းကို ကျွေးတော့တာ။ အထဲမှာ သိတဲ့ အတိုင်း "ကိုယ်တာ" နဲ့ စားရတော့ ဟင်းနည်းသွားမှာစိုးလို့ ကျနော် ငြင်းရင်မရဘူး။ အနည်းဆုံး တလုတ်လောက် စားလိုက်မှ သူ ကျေနပ်သွားတာ။ ကျနော်တို့အပြင်မှာ ပြန်ဆိုကြတော့ "ငါ အစားကောင်း စားတဲ့အခါတိုင်း မင်းကို သတိရတယ်ကွာ" လို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်။

အဲဒီလို ဆရာကြီး ဆေးလိပ်ဖြတ်ပြီး (၁) လလောက်ရှိတော့ တနေ့မှာ ကိုအောင်ထွန်း (မ/ဥက္ကလာ) က ဆရာကြီး ဆေးလိပ်ပြန်သောက်နေတာ သိလားလို့ ကျနော်ကို လာမေးတယ်။

ကျနော် တောင်ယာလုပ်ရင်း တန်းလန်းကြီးဆိုတော့ လက်တွေ့ခြေတွေမှာလည်း ရွံ့တွေ ပေနေတယ်။ ကျနော်က "မသိ ပါဘူးပေါ့။ ကျနော်နဲ့အတူနေတာ ကျနော် သိတာပဲ။ သူ ပြန်မသောက်ပါဘူး" လို့ ပြန်ပြောလိုက်တော့ ကိုအောင်ထွန်း က "မယုံရင် ဟိုး ... ပြတင်းပေါက်နားမှာ သွားကြည့်" တဲ့။ ကျနော် သွားကြည့်တော့ သူပြောတဲ့နေရာမှာ ဆရာကြီးနဲ့ ကိုအောင်မင်းတို့ ထိုင်နေကြတယ်။

သူတို့ နှစ်ယောက်ကြားမှာ ဆေးလိပ်မီးခိုးတွေ တွေ့နေရတယ်။ ဒါပေမဲ့ မီးညှိထားတဲ့ ဆေးလိပ်က ကိုအောင်မင်း လက်ကြားမှာ။ ကျနော်ကို တွေ့တော့ ဆရာကြီးက ဘာလဲလို့ မေးတယ်။ ကျနော်က ဘာမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာကြီးတို့ ဘာလုပ်နေတာလဲ လာကြည့်တာလို့ ပြောတော့ သူက ဘာလုပ်နေရမှာလဲ။ စကားထိုင်ပြောနေတာပေါ့ကွလို့ ခပ်တည့် တည့်နဲ့ ပြန်ပြောတယ်။ ကျနော်စိတ်ထဲ မရင်းဘူး။ ဆရာကြီး ကြည့်ရတာ ဆေးလိပ်များ ပြန်သောက်နေပြီလားပေါ့။ ဒါနဲ့ နောက်တနေ့မှာ ဆရာကြီးနဲ့ ကိုအောင်မင်းတို့ ထိုင်နေတုန်း နောက်ကနေ တိတ်တိတ်လေး သွားကြည့်တယ်။ အဟုတ် ပဲ။ ကိုအောင်မင်း လက်ထဲ မီးညှိပြီးသား ဆေးလိပ်ကို ဆရာကြီး ယူဖွာတယ်။ နှစ်ဖွာလောက် ဖွာပြီး ကိုအောင်မင်း လက်ထဲ ဆေးလိပ် ပြန်ထည့်လိုက်တယ်။ ကျနော်လည်း တိတ်တိတ်လေး ဆက်ကြည့်နေလိုက်တယ်။

နောက်တကြိမ် သူ့ဖွားတော့ ပြုန်းဆို ကျနော် ထလိုက်ပြီး "မိပြီ၊ မိပြီ၊ ဆရာကြီး ဆေးလိပ် ပြန်သောက်နေပြီ" လို့ အော်ပြောလိုက်တော့ ဆရာကြီး ခမြာ ရှက်ကိုး ရှက်ကန်းနဲ့ ရယ်နေတယ်။

"အေးကွာ။ ငါမနေနိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုအောင်မင်းဆီက တဖွား နှစ်ဖွား ယူယူဖွားနေတာ" လို့ ပြောရတာတယ်။ ကိုအောင်မင်းကလည်း "ဟုတ်တယ်၊ ဆရာကြီးက မင်းကို ကတိပေးထားတော့ မင်းရှေ့မှာ ဆေးလိပ်ပြန်သောက်ဖို့ ခက် နေတာ။ ဆရာကြီး တော်တော်ခံနေရတယ်။ သောက်ပါစေကွာ။ မများရင် ပြီးတာပါပဲ" လို့ ဆရာကြီးဘက်က ရှေ့နေ လိုက်နေပါသေးတယ်။ ကျန်တဲ့ရဲဘော် တချို့ကလည်း အဲဒီအတိုင်း ဝိုင်းပြောကြတယ်။ ကျနော်ကလည်း ဆရာကြီး အရမ်းခံနေရတာ သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျန်းမာရေးအတွက် ပြောတာ။ သိပ်မနေနိုင်လွန်းရင် သောက်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ တတ် နိုင်သလောက် လျော့သောက်ဖို့ ပြောတော့ သူ့မျက်နှာ လက်ခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။ "အေးပါကွာ။ နည်းနည်းပါးပါးပဲ သောက်မှာပါ။ အရင်သောက်နေကျရဲ့ လေးပုံတပုံပဲ သောက်မယ်" လို့ ပြောရတာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ဆရာကြီး ဆေးလိပ် ပြန် သောက်ဖြစ်သွားတယ်။ "သမီးတွေကိုတော့ မသောက်တော့ဘူး ပြောထားတာ ဘယ်လို ပြန်ပြောရမလဲ မသိဘူး။ မျက်နှာပူလိုက်တာ" လို့ ငြီးတွား နေပါသေးတယ်။ ဆရာကြီးက ကိုယ့်သားသမီးတွေကိုတောင် အဲဒီလို အလေးထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါ။

ကျနော်နဲ့ ဆရာကြီးကြားမှာရှိတဲ့ အထင်ကရ အမှတ်တရတခုက "ဘာသာရေး" ကိစ္စပါ။ သိတဲ့အတိုင်း ကျနော်က ကရင်ကပြား၊ ဘာသာတရား သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိတဲ့သူ။ ဒါကိုသူက ဘာသာတရားရဲ့ အနှစ်သာရကို နားဝင် အောင် ပြောပြတယ်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ လေးနက်ပုံကို ရှင်းပြတယ်။ ဓမ္မစကြာရဲ့ တရားကိုယ်တွေဖြစ်တဲ့ အစွန်းတရားနှစ်ပါး ရှောင်တဲ့ အလယ်အလတ် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ လမ်းစဉ်၊ မဂ္ဂင် (၈) ပါး စတာတွေကို အပ်ကြောင်းထပ် အောင် ပြောပြခဲ့တယ်။ သူ့အမြဲပြောလေ့ရှိတာက (၃၈) ဖြာ မင်္ဂလာ တရားတော်ပါပဲ။ အကြိမ်ရားနဲ့ ထောင်နဲ့ချီပြီး သူ ပြောနေကျကတော့ "စိတ်ရှည်၊ ဇွဲသန်၊ သည်းခံ၊ ဧကန် နိဗ္ဗာန်ရောက်" တဲ့။ ဒါလေးကို ခဏ ခဏ ပြောတယ်။ တဖွဖွ ပြောတယ်။ ကြုံတိုင်း ပြောတယ်။ သူနဲ့ ရင်းနှီးတဲ့သူတိုင်း ကြားဖူးကြပါလိမ့်မယ်။

ကျနော်ကိုလည်း "ပရိတ်" နဲ့ "ဓမ္မစကြာ" ကို ကျက်ဖို့ ခဏ ခဏပြောတာ ကျနော်ကလည်း သိတဲ့အတိုင်း ဂျစ်တီးဂျစ် ကန်ဆိုတော့ မကျက်ဖူးချည်း ပြန်ပြောတာ။ ဒါကို သူက မလျှော့ဘူး။ ကြုံတိုင်း တဖွဖွ ကျက်ခိုင်းနေတော့တာ။

တနေ့တော့ သူက "မင်းက ဝိုင်ဝတ်မှုန်တို့နဲ့ တတန်းထဲဆိုတော့ (S) ခန်းကပေါ့။ (S) ခန်းဆိုတာ စာတော်တဲ့ ကျောင်း သားချည်းထားတာ ဆိုတော့ မင်းလည်း စာတော်လို့ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းစာ ဘယ်လောက်တော်တော် ဘုန်းကြီးစာတွေ ကိုတော့ မလွယ်ဘူး။ အရမ်းခက်တယ်။ 'ပရိတ်' ထဲက 'ရတနသုတ်' ဆိုရင် တော်ရုံလူ ရဖို့ မလွယ်ဘူး။ မင်းလည်း ကျက်လို့ရမှာ မဟုတ်ပါဘူးကွာ" လို့ ပြောလာတယ်။ ကျနော်ကလည်း သိတဲ့အတိုင်း မာန်က ခပ်ထောင်ထောင်ဆို တော့ "ဘာလို့ မရရမှာလဲ၊ မကျက်ချင်လို့၊ ကျက်ရင် ရပြီးသားပဲ" လို့ မခံချင်စိတ်နဲ့ ပြန်ပြောတော့ ဆရာကြီးက "ဒါဆို မင်းနဲ့ငါ လောင်းရအောင်၊ ရတနသုတ်ကို (၂) ရက်နဲ့ရရင် မင်းလိုချင်တာတောင်း ငါပေးမယ်။ မရရင် ငါလိုချင်တာ တောင်းမယ်။ မင်း ပေး" ဆိုပြီး စိန်ခေါ်ပါလေရော။ ကျနော်ကလည်း မခံချင်တော့၊ ရတယ်။ ကျက်မယ် ဆိုပြီး သူ လောင်းကြေးကို သဘောတူလိုက်တယ်။

တကယ် ကျက်တော့ မချောင်ဘူး။ ကျနော်က "ဩကာသ" တောင် ဖြောင့်အောင် ရွတ်တတ်တဲ့သူ မဟုတ်တော့ ခက်နေပြီ။ ပါဠိ ဆိုတာလည်း ကိုယ်နဲ့ ယဉ်ပါးတာ မဟုတ်တော့ အသံထွက်ဖို့တောင် မလွယ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးက အသံချပေးပါတယ် ဒီလိုနဲ့ (၂) ရက်လုံးလုံး ဘာမှမလုပ်ဘဲ ထိုင်ကျက်၊ ထကျက်၊ လှဲကျက်နဲ့ တတွတ်တွတ် ရွတ်နေ ရတယ်။ ဆင်တူ အပိုဒ်တွေပါလို့ ရှေ့ကရလိုက်၊ နောက်က မေ့လိုက်နဲ့ ချာလပတ်ကို လည်နေတော့တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ (၂) ရက်ပြည့်လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့အချိန်မှာ ကျနော် ရသွားပါတယ်။ ကျနော်ဘဝမှာ ဘုရားစာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပထမဆုံး ရတာလို့ ဆိုရမယ်။

လောင်းကြေးနိုင်သွားတဲ့အတွက် ဆရာကြီးက ကျနော်ကို လိုချင်တာတောင်း၊ သူပေးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ တကယ်က ကျနော် တခုခုလိုချင်လို့ ကျက်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ မခံချင်လို့ကျက်ခဲ့တာလေ။

ဒါကြောင့် ကျနော် ဘာမှမတောင်းပါဘူးလို့ ပြောတော့ ဆရာကြီးက " မင်းမတောင်းလည်း ငါက ဂုဏ်ပြုရမှာပဲ" ဆိုပြီး သူ့ထောင်ဝင်စာထဲက အကောင်းဆုံးမှန်တွေကို ချကျွေးပါတော့တယ်။ ကျနော်နဲ့အတူ ရဲဘော်တွေ ဝိုင်းစားကြရင်း ဆရာကြီးက "ဒီကောင် တော်တယ်၊ ဉာဏ်လည်း ကောင်းတယ်" ဆိုပြီး ချီးကျူးနေတော့ လူကြားထဲ နေရထိုင်ရတောင်

ခက်ပါသေးတယ်။ တကယ်ဆို ကျနော်ကျက်လို့ ရမယ်မှန်း ဆရာကြီး သိပါတယ်။ ဘယ်သူမဆို ကျက်လို့ ရနိုင်တာပဲ လေ။ ဘာသာတရားနဲ့ ထိတွေ့ပေးချင်လို့။ ရိုးရိုးတန်းတန်း ကျက်ခိုင်းတာ၊ မကျက်လို့ ရတဲ့နည်းနဲ့ လှည့်ပတ် ကျက်ခိုင်း တယ်ဆိုတာ နောင်မှ ကျနော် သိရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ဆရာကြီးကြောင့် ရတနာသုတ်ကနေ ဓမ္မစကြာ၊ မေတ္တာသုတ်၊ ပဋ္ဌာန်းတွေပါ အားလုံး ကျနော် အလွတ်ရသွားတယ်။

ကျနော်တို့နေတဲ့အခန်းက မနက် (၅) နာရီထပြီး ပဋ္ဌာန်းတရက်၊ ဓမ္မစကြာတရက်၊ ပရိတ်တရက် နေ့တိုင်း ရွတ်ကြ တယ်။ အရင်ကတော့ ကျနော်က မထဘူး။ သူများတွေ ရွတ်လည်း ခေါင်းမြီးခြုံပြီး ပေအိပ်နေတာပဲ။ နောက်ပိုင်းတော့ ဆရာကြီးက မရဘူး။ အတင်းလာနိုးပြီး ထရွတ်ခိုင်းတော့တာပဲ။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ရွတ်တယ်။ ကျနော်မှာ မထချင် ဘဲနဲ့ သူလာ လာနိုးလို့ ထရွတ်နေရတယ်။ အဲဒါ ဆရာကြီးချပေးတဲ့ ဘာသာတရားမျိုးစေ့ ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ နောက်မှ သိလာရတယ်။ ခုတော့ ကျနော်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို တကယ် ယုံကြည်လာသူ တယောက်ဖြစ်လာပြီး တရား ဘာဝနာကိုတောင် ကျင့်နေပါပြီ။ ဒီတော့မှ ဆရာကြီး ကျေးဇူး ဘယ်လောက် ကြီးမားတယ်ဆိုတာ သိလာရတယ်။ ဝမ်းနည်းဖို့ ကောင်းတာက ကျနော် ခုလိုဗုဒ္ဓတရားကို နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည်နေပြီ ဆိုတာ ဆရာကြီး သိမသွားရှာဘူး။ သူနဲ့ လူချင်း ပြန်ဆိုကြရင် ကဗျာနဲ့ ဘာသာတရားအကြောင်း ကျနော် သိနားလည်ထားတာတွေ ပြောဖို့၊ ဆွေးနွေးဖို့ စိတ်ကူးခဲ့တာ၊ အခုတော့ ပြောခွင့်မရတော့ဘူး။ ဒါထက် ... သူ ကျနော်ကို မြင်စေ၊ ဖြစ်စေချင်ခဲ့တာတွေ ကျနော် ဖြစ်နေပြီ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေပြီ ဆိုတာ သူသိမသွားရလို့ ယူကြီးမရ ဖြစ်မိတယ်။

ဆရာကြီးနဲ့ပတ်သက်ပြီး နောက်ပိုင်း ပြောသံ၊ ဆိုသံတချို့ ကြားရတယ်။ "ဆရာတင်မိုးဟာ လက်ဝဲဝါဒကို အလွန်အမင်း ယုံကြည်သူ၊ ဘာသာတရားမရှိသူ" တဲ့လေ။ လက်ဝဲဝါဒ ယုံကြည်မှုဆိုတာထားပါ။ ကျနော် ဘာမှ မှတ်ချက်မပြုလိုဘူး။ လူတိုင်း ဘယ်သူမဆို ကိုယ်ကြိုက်ရာဝါဒကို စွဲကိုင်ယုံကြည်ခွင့် ရှိကြတာချည်းပဲ။ ကိုယ်သန်ရာ ကိုယ်ယုံ။ အရေးကြီး တာက လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အန္တရာယ်မပေးတဲ့ ဝါဒဖြစ်ဖို့ပဲ လိုတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးနဲ့ လက်ဝဲဝါဒကိစ္စ ကျနော် ဘာမှ မပြောလိုဘူး။ တခါမှလည်း ကျနော် သူ့ကို မမေးကြည့်ဖူးဘူး။ သူကလည်း အဲဒီအကြောင်း တလုံးတပါဒမှ ပြောသံမကြားရဘူး။ ရုပ်ရှင်မင်းသားကြီး ဦးမြတ်လေးနဲ့ လေးလေးလို့ ခေါ်တဲ့ ဦးထွန်းဝေအကြောင်းတော့ တဖွဲ့တနွဲ့ ဆွေးဆွေးမြေ့မြေ့ ပြောခဲ့ဖူးတာပဲ ရှိတယ်။

အခု ကျနော် ပြောချင်တာက ဆရာကြီးမှာ ဘာသာတရားမရှိ ဆိုတဲ့ကိစ္စပါ။ ဒါကို ကျနော် လုံးဝ လက်သင့်မခံနိုင်ပါဘူး။ ဒီလိုပြောတဲ့ သူတွေဟာ ဆရာကြီးအကြောင်း ဂဃဏန မသိကြလို့ တဆင့်စကားနဲ့ ပြောနေကြတာပဲဖြစ်မယ်။ ကျနော်နဲ့ နေ့စဉ် ကာလမှာ သူ့မွေးနေ့၊ တခါတလေ လပြည့်နေ့တွေမှာ သူ ဥပုသ်စောင့်လေ့ရှိတယ်။ ဆရာကြီးဟာ အင်မတန် နှိမ့်ချတတ်ပြီး မာန်မာန ကင်းစင်တဲ့သူပါ။ ဘာသာတရားကိုလည်း အလွန် လေးစားတယ်။ အထင်ရှားဆုံး သာဓကနဲ့ပြရရင် ကျနော်တို့ (၅) ဆောင်မှာ (၂၉၅) ပုဒ်မနဲ့ ထောင်ကျနေတဲ့ စာချဘုန်းကြီးလေးတပါး ရှိတယ်။

ဘုန်းကြီးလေးက အသက် (၃၀) စွန်းစွန်းဆိုတော့ ဆရာကြီးနဲ့ အသက် ခေါက်ချိုးလောက် ကွာတယ်။ ဘုန်းကြီးဆို ပေမယ့် ထောင်ထဲမှာဆိုတော့ သူ့လိုကိုယ်လို ထောင်ဝတ်စုံနဲ့ ဆံပင်နဲ့ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အပြင်မှာ စာချဘုန်းကြီး လုပ်ခဲ့တာ ဆိုတော့ ဆရာကြီးက သူ့ဆီက အဘိဓမ္မာ သင်ယူချင်နေတယ်။ ဘုန်းကြီးကလည်း လိုလိုချင်ချင်ပဲ သင်ပေးပါတယ်။ ထူးခြားတာက ဆရာကြီးဟာ မသင်ခင်မှာရော သင်ပြီးမှာပါ အဲဒီဘုန်းကြီးလေးကို ကုန်းဦးချတာပါပဲ။ ကန်တော့တာမှ ထိခြင်း ငါးဖြာ ဆိုသလို နဖူးနဲ့ ကြမ်းပြင်ထိပြီး ရိုရိုသေသေ လက်အုပ်ချီ ကန်တော့တာပါ။ စားစရာလေးတွေ ယူပြီး ဘုန်းကြီးလေးကို သွားပေးတဲ့အခါမှာလည်း ရိုရိုသေသေ လက်အုပ်ချီ ကန်တော့ပြီးမှ ပေးတာပါ။

ကျနော်က ဒီကိုယ်တော်လေးဟာ "ကတုံး" လည်း မဟုတ်၊ သင်္ကန်းလည်း မစီးထားဆိုတော့ လှုပ်ပေါ့။ ဆရာကြီးနဲ့လည်း အသက် အရမ်းကွာတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့် ကန်တော့ရတာလဲလို့ မေးဖူးတယ်။ ဆရာကြီးက "ရဟန်း" ဆိုတာ ဝိနည်းနဲ့အညီ သင်္ကန်းစီးပြီးရင် ဝိနည်း မချိုးပေါက်သရွေ့ အဲဒီရဟန်းရဲ့ စိတ်ဆန္ဒမပါဘဲ သင်္ကန်းချွတ်လို့ မရဘူး။ ရုပ်ဝတ္ထုဖြစ်တဲ့ သင်္ကန်းကိုပဲ အတင်းချွတ်လို့ ရချင်ရမယ်။ ရဟန်းအဖြစ်ကတော့ ဖယ်ရှားလို့ မရဘူး။ ရဟန်းက ရဟန်း ပါပဲ။ ဒီကိုယ်တော်လေးက ဝိနည်း မချိုးဖောက်ပါဘဲနဲ့ အဓမ္မ သင်္ကန်းချွတ် ထောင်ထဲထည့်ခံထားရတာ။ ခုထိ သိက္ခာ မချသေးလို့ သူ့ကိုယ်သူ ရဟန်းလို့ ခံယူနေသေးတယ်။ ရဟန်းလိုပဲ ကျင့်ကြံနေသေးတယ်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေ သူ့ကိုယ်ထဲမှာ ကိန်းဝပ်နေတယ်။ အဲဒီတရားတော်တွေကို ငါ့ကို ပို့ချနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ရိုရိုသေသေ ကန်တော့ တာလို့ ... စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြတယ်။

နောက်တစ်ခုက ညနေခင်းတွေမှာ လမ်းလျှောက်ပြီးရင် ကျနော်နဲ့ ဆရာကြီးတို့ သွားထိုင်လေ့ရှိတဲ့ စေတီလေးတစ်ဆူ ရှိတယ်။ ဆရာကြီး တစ်ခု ဦးမချဘဲနဲ့ စေတီထဲ မဝင်ဘူး။ ဦးမချဘဲနဲ့ စေတီထဲက ထွက်လေ့မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ကျနော်က "စေတီဆိုတာ အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ဘိလပ်မြေနဲ့ လုပ်ထားတဲ့အရာပဲ။ အဲဒါကို ဖြိုချကြည့်လိုက်ရင် အုတ်၊ ကျောက်၊ သဲတွေပဲ ထွက်လာမှာပေါ့။ ဒါကို ဆရာကြီးက ကန်တော့နေတော့ အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်အပုံကြီးကို ကန် တော့နေသလို ဖြစ်နေတယ် ... မဟုတ်ဘူးလား ..." လို့ ပြောတော့ သူက "မင်းပြောသလို အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်တွေနဲ့ လုပ်ထားတယ် ဆိုတာတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အထိမ်းအမှတ် သင်္ကေတဆိုတာ ရှိတယ်။ ကျေးဇူးတရားကို အလေးအမြတ် ပြုတာနဲ့ အမွေအနှစ်ကို လက်ဆင့်ကမ်း သယ်တယ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဥပမာ - မင်းအဖေနဲ့ မင်းအမိတို့ ကျွေးမွေးခဲ့တာတွေကို မင်း ကျေးဇူးမတင်ဘူးလား။ သူတို့ကျေးဇူးကို ရည်မှတ်ပြီး သူတို့နဲ့ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ သိမ်းမထား ဘူးလား။ ဒီလိုပဲပေါ့။ စေတီဆိုတာလည်း ဗုဒ္ဓရဲ့ အမွေအနှစ်တွေပါပဲ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ကျေးဇူးကို ရည်မှတ်ပြီး အထိမ်းအမှတ်လုပ် တည်ထားတယ်ဆိုတော့ ဒါတွေကို ရည်မှန်းပြီး ကန်တော့တာပဲ။ ဒီအစဉ်အလာ အမွေအနှစ်တွေကို ရှေးလူတွေက လက်ဆင့်ကမ်း သယ်လာကြလို့ ခုထိရှိနေကြတာ။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာဆို တိမ်ကော ပျက်စီးကုန်ကြတာတွေ ရှိတယ်။ ဒီလို မဖြစ်အောင် တို့တွေကလည်း လက်ဆင့်ကမ်းသယ်ဆောင် သွားရမယ့် တာဝန် ရှိတယ်။ ဒါမှ ကျေးဇူးသိတတ်တဲ့ လူသားဖြစ်မှာ ..." လို့ ကျနော် နားလည်နိုင်လောက်မယ့် စကားတွေ ရွေးပြီး တခုတ်တရ ရှင်းပြခဲ့တာပါ။

ဒီလိုမျိုး ဘာသာတရားအပေါ် ကြည်ညိုအလေးမြတ် ထားတဲ့ ဆရာကြီးကို "ဘာသာတရားမရှိသူ" လို့ ပြောဆိုတာကို ကျနော် နားမလည်နိုင်ဘူး။ ခု အသက်ရှယ်ကြီးမှ သက်ဝင် ယုံကြည်လာတာ ဖြစ်မှာပေါ့။ ငယ်ငယ်ကတော့ ဘာသာ တရား ရှိချင်မှရှိမယ်လို့ အဲဒီလို လှည့်ပြောကြရင်လည်း ကျနော် လက်မခံနိုင်ပါဘူး။ ဆရာကြီးက ငယ်ငယ်ကတည်းက ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးနဲ့ ကြီးပြင်းလာသူပါ။ သူ ဆယ်တန်းအောင်တုန်းက မြန်မာတပြည်လုံး မြန်မာစာ ပထမဆု ရခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဂုဏ်ထူးရ မြန်မာစာ အဖြေလွှာ စာစီစာကုံးမှာ ပရိတ်တရားတော်ထဲက နွေဦးအလှကို ပါဠိလို အပိုဒ် လိုက် ကိုးကားပြီး ထည့်ရေးထားတာ။ ဒါကိုကြည့်ရင် ဆရာကြီးဟာ ငယ်ငယ်ကတည်းက သူ့နည်းလားထဲ ဦးနှောက် ထဲမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော် ကိန်းဝပ်နေတယ်ဆိုတာ အထင်အရှားပဲ။ အဲဒီအပြင် ဆရာကြီးဟာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူသက်သက် မဟုတ်ဘဲ တရားတော်နဲ့အညီ တသက်လုံး ကျင့်ကြံနေထိုင်သွားတယ်ဆိုရင် ဘယ်သူ ငြင်းဦးမှာလဲ ...။

နောက် ဆရာကြီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မရှင်းတာတခု ရှိသေးတယ်။ အထင်အမြင် လွဲကြတာပါ။ ကိုတိုးတိုးထွန်းက ကျနော်ကို ဒီလို မေးဖူးပါတယ်။ ဆရာတင်မိုးက ကပ်စေးနည်းတယ်ဆို။ သူ ထောင်ဝင်စာကို ဘယ်သူ့ကိုမှ မကျွေးဘူးဆို ... ဟုတ်လားတဲ့။ ကျနော် အကြီးအကျယ် အံ့အားသင့်သွားတယ်။ တကယ်ကို ပြောင်းပြန်ကြီးဗျာ။ ကိုတိုးတိုးထွန်းက သူများပြောတာ ကြားလို့ ဟုတ်လား ဆိုပြီး စကားအဖြစ် မေးကြည့်တဲ့ သဘောပါပဲ။ ဘယ်က ကြားတယ် ဆိုတာလည်း သူ ပြောပြပါတယ်။ အဲဒါတော့ ထားလိုက်ပါတော့လေ။ ကျနော် ပြောချင်တာက ဆရာကြီးဟာ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းနဲ့ ငွေ ဆိုတာကို ဘယ်တုန်းကမှ မက်မောခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာပါပဲ။ ငွေအကြောင်းကို ဘယ်တုန်းကမှ စကားထဲတောင် ထည့်ပြောခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ မဆလပါတီ မဝင်လို့ အပြီးခံထားရပြီး နောက်တော့ ကျူရှင်ပြလိုဆိုတဲ့ အကြောင်း ပြချက်နဲ့ တက္ကသိုလ်က အနားပေးတော့ သူ့မှာ နေစရာအိမ်တောင် မရှိပါဘူး။ ဒီလို ဆင်းရဲခဲ့တာ သူနဲ့ နီးစပ်သူတိုင်း သိကြမှာပါ။ အဲဒီလို ငွေကြေး ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းတွေကို တန်ဖိုးမထားခဲ့တဲ့ သူဟာ ထောင်ထဲရောက်မှ ဘာမဟုတ်တဲ့ ထောင်ဝင်စာထုပ်လေးကို မက်မောနေပါ့မလား။ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပါ တော့။

ဆရာကြီးရဲ့ ထမင်းစားပိုင်းမှာ သူကလွဲရင် ဘယ်သူမှ ထောင်ဝင်စာ ဟုတ်တိပတ်တိ မလာနိုင်ကြပါဘူး။ သူ့ရှိတာနဲ့ မျှစားနေကြတာပါ။ ဆရာကြီးနဲ့ တပိုင်းတည်းစားပြီး ဆရာကြီးကို အစစအရာရာ လုပ်ကိုင်ပေးနေတဲ့ ကိုသိန်းအောင် အသိဆုံးပါ။ ဆရာကြီးက ၁၄ ရက်တခါ ထောင်ဝင်စာ လာတယ်။ သူ့အိမ်က ထည့်ပေးလိုက်တဲ့ အစားအစာတွေဟာ သူတယောက်တည်းစားရင် ၁၄ ရက် မဟုတ်ဘူး။ တလစားတောင် ကုန်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးက မရှိတဲ့ သူတွေနဲ့ မရှိအတူ ရှိအတူ ပိုင်းဖွဲ့ပြီး မျှဝေ စားသောက်တာပါ။ ထောင်ဝင်စာလာလို့ အခန်းပြန်ရောက်တာနဲ့ သူ ထောင်ဝင်စာထုပ်ကို လှည့်ကို မကြည့်တော့ဘူး။ ထမင်းပိုင်းကို အပြီး အပ်လိုက်တာပဲ။ ထမင်းပိုင်းက စီစဉ်တဲ့သူက စီစဉ်ပြီး သူ့ကို ထည့်ကျွေးတာပဲ စားတယ်။ ဟိုဟာပေးပါ ဒီဟာပေးပါ တခါဖူးမှ မတောင်းဖူးဘူး။ ရဲဘော်ကြီး ကိုသိန်းအောင်က အားလုံး သိမ်းဆည်းပြီး စီမံပေးတာ။ တခါတလေ စားစရာ ပြတ်သွားတဲ့အခါတောင် ရှိသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးက တခါမှ မညည်းဖူးဘူး။ သူထည့်ကျွေးတာနဲ့ စားတာပဲ။ တကယ်ဆို သူ့အသက်အရွယ် သွားတွေ လည်း မရှိဆိုတော့ အခွင့်ထူးယူမယ်ဆို ယူခွင့်ရှိလျက်နဲ့ သူမယူဘူး။ ဒါတွေအားလုံး သူပိုင်းစားတွေ အသိဆုံးပါ။ အထူး သဖြင့် ကိုသိန်းအောင်ကြီး အသိဆုံးပါ။

တခါတလေ ဆရာကြီး မိတ်ဆွေ တချို့က သူ့ဆီက စားစရာတောင်းရင် သူပိုင် ပစ္စည်းတွေပဲ သူယူပေးလို့ရတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်တော့မှ ကိုယ်တိုင် ယူပေးတာမျိုး မလုပ်ဘူး။ ကိုသိန်းအောင်ကို မေးတယ်။ ရှိသေးရဲ့လား ရှိရင် နည်းနည်း ပေးလိုက်ပါ။ မရှိလည်း ကိစ္စ မရှိဘူး။ အဲဒီလို ခွင့်တောင်းတာပါ။ ပြီးတော့ ဆရာကြီးဟာ အရမ်းလည်း အားနာတတ် တယ်။ တဖက်သားကို အရမ်း ငဲ့ညှာတတ်တယ်။ ဒီလို စိတ်အခံရှိတဲ့ ဆရာကြီးကို ခုနကလို ပြောကြတာတွေ ကြားရ တော့ ကျနော် တော်တော် အံ့သြပါတယ်။ လောကကြီးက ပြောင်းပြန်ကြီးပါလား။ မသေချာမှုတွေ ပြည့်နက်နေပါလား လို့ ခံစားမိတယ်။ ဂဃနဏ မသိဘဲ ထင်ရာလျှောက်ပြောနေတော့ တဆင့်စကား တဆင့်နဲ့ မဟုတ်တာကြီး အဟုတ် ဖြစ်သွားကြရော။ ခုဆို ကိုတိုးတိုးထွန်းက သူ့ကြားတာမေးလို့ပေါ့။ မမေးဘဲ တကယ်ထင်နေရင် မခက်ပါလား။ ကိုငွေလင်းလည်း ဒီလိုပဲသိထားတာလို့ ကျနော်ကို ပြောဖူးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်ရှင်းပြလိုက်တော့ သူတို့တွေ ရှင်းသွား ကြပါတယ်။ အမှန် သိသွားကြတာပါ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တကယ် မသိဘဲနဲ့ ထင်ကြေးနဲ့ ပြောတာပဲဖြစ်ဖြစ် သိလျက်နဲ့ တခြား မကျေနပ်ချက် တခုခုကြောင့် ရည်ရွယ်ပြီး ပြောတာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီနှစ်ခုလုံး မကောင်းဘူး။ အကုသိုလ်ချည်းပဲ။

နောက် ဆရာကြီးရဲ့ ချစ်စရာကောင်းတာလေးက သူ့ကြောင့် တဖက်သား ထိခိုက် နစ်နာသွားမှာကို မလိုလားတာပဲ။ ချစ်စရာကောင်းတာထက် လေးစားဖို့ ကောင်းတာပါ။ (၅) ဆောင်မှာ "ဘိုးတော်ဟိန်း" ဆိုတဲ့ ဘိုးတော်တယောက် ရှိတယ်။ ယောင်ထုံးကြီးနဲ့ ဆန်တွေ စုထားကြ၊ ဆီတွေ စုထားကြ၊ တိုင်းပြည် ပျက်တော့မယ်ဆိုပြီး သူ့တပည့်တွေကို ပြောလို့ စစ်ခုံရုံးက (၅-၂၂) ပုဒ်မတပ်ပြီး ထောင် (၁၀) နှစ် ချခံထားရသူပါ။ ဘိုးတော်ဟိန်းကို အပြင်မှာ စီးပွားရေးသမား လူချမ်းသာတွေ ကိုးကွယ်ကြတယ်လို့ သိရတယ်။ အထဲမှာတော့ နေချင်သလိုနေ၊ ဖြစ်သလိုစား၊ ပါးစပ်ကလည်း တောင် တောင်အိအိ လျှောက်ပြောနေတာပါပဲ။ ဘယ်သူ့ကိုမှတော့ ဒုက္ခမပေးဘူး။

ဒါပေမဲ့ အရူးကြီးတယောက်လို စုတ်စုတ်ပြတ်ပြတ်နဲ့နေတာ။ ပုဆိုးတထည်ကို တေလူငယ်တွေ ပုခုံးသိုင်း လည်စီး ထားသလိုမျိုး အမြဲ စည်းထားတယ်။ မနက်ခင်းနဲ့ ညနေခင်းတွေဆိုရင် အဲဒီ ပုဆိုးကြီးနဲ့ ဝှေ့ယမ်းပြီး ပါးစပ်ကလည်း တတွတ်တွတ်နဲ့ ရွတ်ဖတ်နေတတ်တာ။ ဘယ်သူမှ သူ့ကို အဖက်မလုပ်ကြပါဘူး။ တချို့ ရိုးရိုးအကျဉ်းသားတွေဆို သူ့ကို ဖင်ပုတ် ကျောပုတ် စနောက်ပြီး ထွက်ပြေးကြတာ။ သူက စိတ်ဆိုးပြီးနောက်က လိုက်ပေါ့။

အဲဒီလိုနေတဲ့ ဘိုးတော်ဟိန်းကို ဆရာကြီးက သနားနေတယ်။ "သူ့ခမျာ ကြောင်တောင်တောင်ပါကွာ၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူမှ ဒုက္ခမပေးပဲ ရိုးရိုးသားသား နေရှာတယ်" လို့ ဆရာကြီးက ခဏခဏ ပြောလေ့ရှိတယ်။ ဘိုးတော်ဟိန်းက ဘယ်သူ့ကိုမှ စကား ဟက်ဟက်ပက်ပက် ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘောက်ချည်း ပြောနေတတ်တာ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးက သူနဲ့ စကား သွားသွားပြောရင်း ကြာတော့ ဆရာကြီးကို စိတ်လိုလက်ရ စကားတွေ ဖောင်အောင် ပြောနေတော့တယ်။ ဆရာကြီး ကလည်း ထုံးစံအတိုင်း ဟိုမေး ဒီမေးပေါ့။ ဒီလိုနေကြရင်း တနေ့တော့ ဘိုးတော်ဟိန်းက သူ့ကို ကုလားသီချင်းတွေ ဆိုပြတယ်လို့ ဆရာကြီး ပြန်ပြောပြပါတယ်။ ဘိုးတော်ဟိန်းဟာ အိန္ဒိယကို အနံ့ လျှောက်သွားဖူးတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီလို ဘိုးတော်ဟိန်းက ဆရာကြီးကို သီချင်းတွေဆိုပြ စကားတွေ ပြောပြောနေလိုက်ကြတာ တနေ့တော့ ဘိုးတော်ဟိန်းက ထပေါက်ပါလေရော။

ဖြစ်ပုံက ဆရာကြီးကို ပထမ သီချင်း (၂) ပုဒ် ဆိုပြတယ်တဲ့။ ပြီးတော့ ထသွားမယ် လုပ်တော့ ဆရာကြီးက နေပိုဦး နောက်တခေါက်လောက် ဆိုပြပါဦးလို့ ပြောလည်းပြော၊ လက်လည်းဆွဲ ပေါ့လေ။ ဒီမှာတင် ဘိုးတော်ဟိန်းက "ဟာ ... ဒီကောင် ... တော်တော် လက်ပေါက်ကပ်တဲ့ အကောင်ပဲ" ဆိုပြီး ပြုန်းခနဲ ဆရာကြီးကို "နားရင်း" ပိတ်အုပ်လိုက် ပါတော့တယ်။ ကျနော် ဒေါသဖြစ်ပြီး ဘိုးတော်ဟိန်းကို ကြိမ်းမောင်း ထိုးကြိတ်မယ် လုပ်တော့၊ ဆရာကြီးက ပျာပျာ သလဲ ပြေးလာပြီး "မလုပ်နဲ့၊ မလုပ်နဲ့ ... ငါမှားတာ ... ငါမှားတာ ... သူ့မှားဘူး ... သူ့မှားတာနေတာ ငါ သွားနှောင့် ယှက်လို့ ဖြစ်ရတာ၊ သူ့ကို ဘာမှသွားမလုပ်ပါနဲ့ ..." လို့ အမောတကော တားရှာတယ်။

တကယ်ဆို ဆရာကြီးဟာ သူ့အသက်အရွယ်၊ သူ့ဂုဏ်နဲ့ ဘယ်သူမှ သူ့ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် နေနေသာသာ၊ စကားတောင် မာမာထန်ထန် မပြောကြပါဘူး။ အခုလို နားရင်းအုပ်ခံရတာ တော်တော် လွန်လွန်းနေပြီလေ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးက သူ့ကြောင့် တဖက်သား ထိခိုက်နစ်နာသွားမှာ မလိုလားဘူး။ သူမှားလို့ ဆိုတာချည်း ထပ်တလဲလဲ ပြောပြီး သူ့အမှားကို ဝန်ခံရတဲ့သတ္တိ ရှိသူပါ။ နောင်တော့ သူ့ကို အေးအေးဆေးဆေး မေးကြည့်တယ်။ နားရင်းအုပ်ခံလိုက်ရတာ စိတ်မဆိုးဘူးလားလို့၊ သူက ပြုံးပြီး "ပြုန်းခနဲ ထအုပ်လိုက်တော့ စိတ်ထဲ ပူခနဲ ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်က အတင်းအကြပ် သွားလုပ်တော့ ကိုယ်မှားတာပေါ့။ ကိုယ်မှားလို့ ခံရတာပဲ၊ စိတ်ထဲ ဘာမှမရှိတော့ပါဘူး" လို့ ပြန်ဖြေ ပါတယ်။ ဆရာကြီးဟာ အဲဒီလို လူစားမျိုးပါ။ သူ့အစ္စတုရင်ကို ထင်းခနဲ တွေ့နိုင်ကြပါတယ်။

ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော်က ထမင်းစားခိုင်း မတူဘူး။ ဆရာကြီးတို့ ဝိုင်းမှာက ကိုသိန်းအောင်၊ ကိုရင်လေး၊ ကျောင်းဆရာ ကိုစိုးလွင် အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၅) ယောက်လောက်ရှိမယ်။ ကျနော်တို့ဝိုင်းမှာက ကိုတင်ဝင်းအောင်၊ ဝေမိုး၊ ကိုမျိုးအောင်၊ ရဲကျော်လှိုင်၊ ကိုခင်မောင်ဝင်း၊ ကိုမောင်ဦး အားလုံး (၇) ယောက်။ ကိုတင်ဝင်းအောင်က လူကြီးဆန်တယ်။ ပြဿနာတခုကို ဘယ်တော့မှ ထိပ်တိုက် မဖြေရှင်းဘူး။ ဒါပေမဲ့ လွယ်လွယ်နဲ့ အလျော့ပေးတတ်တဲ့ လူစားမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။ မရရတဲ့နည်းနဲ့ ကျားကုတ်ကျားခဲ လုပ်တတ်တဲ့ ဝိရိယမျိုးရှိသူ။ ကျနော်က သူ့ကို အောင်ဘုလို့ ခေါ်တယ်။ ကျနော်အပေါ် တော်တော် နားလည်ပေးနိုင်တဲ့သူပါ။ အထူးသဖြင့် ကျနော် ဒေါသထွက်ရင် အမြဲ အလျော့ပေးတတ် တယ်။ ပြီးမှ အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် ပြန်ပြောတတ်သူ။

ကိုမျိုးအောင်ကတော့ ကျနော်နဲ့ ကချင်ပြည်နယ်မှာ စစ်သင်တန်း အတူတူ တက်ခဲ့တဲ့ တိုက်ဖော်တိုက်ဖက် ရဲဘော် ဟောင်း၊ ထောင်ထဲရောက်မှ ပြန်ဆုံတာ။ သူက ရူးရှားရှားသမား။ တခုခုဖြစ်တာနဲ့ ချမယ်နှက်မယ် ဆိုတာချည်းပဲ။ ကျနော်တောင် ဘရိတ်အုပ်အုပ်ထားရတဲ့ လူစားမျိုး။ ရဲကျော်လှိုင်က ကျနော်ထက် အသက် (၁) နှစ်လောက်ပဲ ငယ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်ကို အကိုတယောက်လို ဆက်ဆံတတ်တယ်။ အနစ်နာခံစိတ် ရှိတဲ့သူ။ ထမင်းခိုင်းမှာ ဘယ်သူမှ မလုပ်တဲ့ အလုပ်မျိုးကို သိမ်းကြီးလုပ်တတ်တာ။ ဘယ်သူလုပ်လုပ် မလုပ်လုပ်၊ ဘာကိုမှ မပြောတာ။ သူပဲ လုပ်လိုက်တယ်။ အစားအသောက်လည်း အရမ်းညှာတတ်တယ်။ ဟင်းကို အလယ်မှာပုံပြီး ခပ်စားကြမယ် ဆိုရင် အဖြစ်လောက် ထည့်စားပြီး ထသွားတာ။ နောက်လူ ရှေ့လူ အတွက် အမြဲ ဦးစားပေးတယ်။ "ဝေပုံကျ" "ကိုယ်တာ" နဲ့ စားတာတောင် သူရတဲ့ ဝေစုကို ဘယ်တော့မှ အကုန်မစားဘူး။ တဝက်လောက်စားပြီး ထမင်းခိုင်းထဲ ဘယ်သူ ဟင်းလိုသလဲ လိုက်ကြည့်ပြီး ဟင်းကုန်နေတဲ့ သူ ပန်းကန်ထဲ အတင်းထည့်ပေးတာ။ များသောအားဖြင့် ကျနော် ဟင်းပန်းကန်ထဲ ရောက်တာ များပါတယ်။ ကျနော်က အမြဲ ဟင်းကုန်ကုန်နေတတ်လို့။

ဝေမိုးကတော့ ကျနော်တို့ဝိုင်းမှာ အငယ်ဆုံး။ ကျနော် ညီတယောက်လို ချစ်ရတဲ့သူ။ ကျနော်အပေါ်ကိုလည်း အစ်ကိုလို သဘောထားတာ။ သူက လူပုံက ဖြူဖြူနဲ့နဲ့ ကလန်ကလားကြီး ဆိုပေမယ့် စိတ်ဓာတ် အတော်မာတဲ့ကောင်။ အရွယ်နဲ့ မလိုက်အောင် စာဖတ်အားများတယ်။ ယုံကြည်ချက် ခိုင်မာပြင်းထန်သလို၊ အငြင်းလည်းသန်တယ်။ အဲဒီလို အငြင်း သန်လို့ တခါက ဆရာကြီးနဲ့ "ဘု" ဖြစ်ခဲ့ရသေးတာပေါ့။ အဲဒီတုန်းက ကျနော်နဲ့ ဝေမိုး စာပေ စိစစ်ရေးကိစ္စ ပြောရင်း စာပေလွတ်လပ်ခွင့်အကြောင်း ရောက်သွားတယ်။ သူက စာပေလွတ်လပ်ခွင့် ဆိုတာ အလုံးစုံ လွတ်လပ်ရမယ်လို့ သဘောရတယ်။ ကျနော်က လိုအပ်တဲ့ အကန့်အသတ် စည်းဘောင်တော့ ရှိသင့်တယ်လို့ ယူဆတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အမျိုးသားရေး ဆိုင်ရာ ကိစ္စမျိုးမှာ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ရှိသင့်တယ်လို့ လက်ခံထားလို့ပါ။ ဝေမိုးက မဟုတ်ဘူး။ လုံးဝ လွတ်လပ်ရမယ်။ အလုံးစုံ အကန့်အသတ်မဲ့ နေရမယ် ဆိုပြီးတော့ ရပ်ခံထားတယ်။ ကျနော်က လိင်မူဆိုင်ရာ အညှီ အဟောက် ကိစ္စမျိုးမှာ ပရမ်းပတာ ဖြစ်တာနဲ့စာရင် လိုအပ်တဲ့ ထိန်းသိမ်းမှုရှိရင် ကောင်းမယ်လို့ မြင်တယ်။ သူက "၁၆ နှစ်အောက် မဖတ်ရ" စာတမ်း ကပ်လိုက်တာနဲ့ လုံလောက်တယ်လို့ ယူဆတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ သူနဲ့ ကျနော် ဒေါင့်တခုစီကနေ ရပ်ခံပြောနေကြတုန်း စကားဝိုင်းထဲကို ဆရာကြီး ဝင်လာတယ်။ ဆရာကြီးက ကျနော် ရှုဒေါင့်အမြင်ကို လက်ခံတယ်။ သူပြောတာ ပိုပြီးတောင် ပြည့်စုံသေးတယ်။ သမိုင်းကြောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု အမျိုးသားရေး လက္ခဏာ၊ ဘာသာတရားတွေနဲ့ ချိန်ထိုးပြီး ကျနော်အမြင်ကို ထပ်ဖြည့်စွက်တယ်။ ဝေမိုးက သူ့အမြင် သူ့ရှုဒေါင့်ကနေ တပြားမှမလျော့ဘူး။ အဲဒီလို ပြောနေရင်းကနေ ဝေမိုးက "ဒါဆို ဆရာကြီးက နဝတအာဏာပိုင်တွေကို အားပေးနေသလိုပဲပေါ့။ ဘာထူးသေးလဲ။ ဆရာကြီးလည်း အာဏာရှင်ပါပဲ" လို့ ပြောတော့ ဆရာကြီးမျက်နှာ တင်းခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။ "အေး ... ငါသာ အစိုးရ ယန္တရားထဲရှိရင် မင်းလိုကောင်မျိုးကို အရင် ဖမ်းချုပ်ပစ်မယ်" လို့ ပြောပြီး စကားဝိုင်းထဲက ထထွက်သွားပါလေရော။

မှတ်မှတ်ရရ ဆရာကြီး စကားမာမာနဲ့ မျက်နှာတင်းတင်းနဲ့ ပြောတာ ဒီတခါတည်း တွေ့ဖူးတယ်။ သူက အာဏာရှင် ဆိုတာကို သွေးထဲ အသားထဲကနေ ဆန့်ကျင်နေတဲ့သူပဲလေ။ အခု သူ့ကိုယ်တိုင် အာဏာရှင်လို့ ပြောခံလိုက်ရတော့ "ဘု" သွားတယ်နဲ့ တူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝေမိုးအပေါ်မှာတော့ ဘယ်လိုမှ သဘောမထားပါဘူး။ နောင်နေ့တွေမှာလည်း ဝေမိုးကို ဖက်လဲတကင်း နွေးနွေးထွေးထွေး ဆက်ဆံနေတာပါပဲ။ တကယ်တော့ ဝေမိုး အဖေကလည်း စာပေနယ်ကပဲ လေ။ ဆရာကြီးနဲ့ ရင်းနှီးနေတာ နှစ်ပေါင်းကြာလှပြီ။ ဝေမိုး အကို ဝေဦးကိုလည်း (၁၀) တန်းမှာ ဆရာကြီးက စာသင် ပေးခဲ့ဖူးတာ။ ၁၉၉၈ ဝေမိုး ထောင်ကလွတ်လို့ ဘုန်းကြီးထံတော့လည်း ကျနော်နဲ့ ဆရာကြီး သွားခဲ့ကြပါသေးတယ်။

ရယ်စရာလေးတခု ရှိသေးတယ်။ (၅) ဆောင်မှာ ကိုရင်ဂေါင်းပြား ဆိုတဲ့ ကိုရင်လေး ရှိတယ်။ သူက ဘုန်းကြီး ကံဆောင်သပိတ်မှာ ပါပြီး ထောင်ကျနေတာ။ အဖမ်းခံရတော့ (၁၆) နှစ်သား ရှိသေးတယ် ဆိုလားပဲ။ သူက အသက်က

လည်း ငယ်၊ သွက်ကလည်းသွက်၊ ယဉ်လည်းယဉ်ကျေးလို့ အားလုံးက ပိုင်းချစ်နေကြတာ။ အဲဒီတုန်းက ထောင်ထဲမှာ ဆရာကြီးရဲ့ "ဧည့်သည်ကြီး" ကဗျာကို သူ့သူငါငါ ပြောနေကြတဲ့အချိန်လေ။ ကဗျာလေးက ရွတ်လိုက်လည်း ကောင်း တိုလည်း တိုတိုလေးဆိုတော့ လူတိုင်းပါးစပ်ဖျားမှာ "ဆေးလိပ်လည်းတို၊ နေလည်းညိုပြီ၊ ငါ့ကို ပြန်ပို့ကြပါလေ" ဆိုပြီး ရွတ်ရွတ်နေကြတာ။ အဲဒါကို ... ကိုရင်ဂေါင်းပြားက "ပုံစံလည်းပြဲ၊ ဝဲလည်းစွဲပြီ၊ ငါလည်း အိမ်ပြန်ချင်လှပြီ ..." ဆိုပြီး လုပ်ချလိုက်တာ။ လူတိုင်း တသောသော ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။

"ပုံစံ" ဆိုတာ ထောင်ဝတ်စုံနဲ့ အင်္ကျီ၊ ပုဆိုးကို ခေါ်တာ။ ထောင်မှာက အားလုံး ပုံစံနဲ့ မလွတ်ဘူး။ ပုံစံထိုင်၊ ပုံစံထ၊ ပုံစံရပ်၊ ပုံစံပန်းကန်၊ ပုံစံခွက်၊ ပုံစံဆောင်၊ ပုံစံထမင်း၊ ပုံစံဟင်း၊ ပုံစံဆပ်ပြာ၊ ပုံစံနဲ့သွား၊ ပုံစံနဲ့ပြော ... ဆိုပြီး ထောင်ထဲ ရှိရှိ သမျှ ပုံစံဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်နေတော့တာ။ "ငါးပိ" တောင် ထောင်ကပေးတဲ့ "ငါးပိ" ကို "ပုံစံငါးပိ" လို့ ခေါ်တာလေ။ ကိုရင်ဂေါင်းပြားက အဲဒီ "ပုံစံ" ဆိုတာကို အမိအရ ယူပြီး ဆရာကြီးရဲ့ "ဧည့်သည်ကြီး" ကဗျာကို တုဆိုလိုက်တော့ အားလုံး သဘောကျသွားကြတယ်။ ဆရာကြီး ကိုယ်တိုင်က "ကိုရင်တော်တယ်၊ ကဗျာဉာဏ်ရှိတယ်" ဆိုပြီး ရယ်ရယ် မောမောနဲ့ ချီးကျူးနေလိုက်သေးတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်းတော့ "ဆေးလိပ်လည်းတို" ဆိုတဲ့နေရာမှာ "ပုံစံလည်းပြဲ" ဆိုပြီး ပြောနေကြတော့တာပဲ။ ဆရာကြီးကတော့ ထုံးစံအတိုင်း ပြုံးပြီး ပြုံးပြီးနဲ့။

ဆရာကြီးက သီချင်းလည်း အတော်ဝါသနာကြီးတာ။ သူ့အသံကတော့ သိကြတဲ့အတိုင်းပဲ။ စကားပြောတာတောင် မနည်း ညှစ်ပြောနေရတာ။ ဒါတောင် အသံက သိပ်မထွက်ချင်သေးဘူး။ ရှုကြီး၊ ဒါပေမဲ့ သူက သီချင်းတော့ ဆိုချင် သေးတာ။ ကျနော်တို့ ရဲဘော်ကြီး ကိုခင်မောင်ညွန့်က သီချင်းကြီးတွေ အကုန်ရတာဆိုပဲ။ ဘယ်သီချင်း ပြောလိုက် ပြောလိုက် အကုန် သူရပြီးသားပဲ။ ဒါကို ဆရာကြီးက သိပ်သဘောတွေ့နေတာ။ အားတာနဲ့ ကိုခင်မောင်ညွန့်ကို သီချင်း ဆိုခိုင်းတော့တာပဲ။ ကိုခင်မောင်ညွန့်ကလည်း သိပ်မဆိုချင်ရှာပါဘူး။ ငိုချင်လျက် လက်တို့သူ ဆိုသလို မဆိုခိုင်းခင် ကတည်းက ဆိုချင်လွန်းလို့ ပါးစပ် တပြင်ပြင် ဖြစ်နေတာ။ ဒါကြောင့် သူ့ကို "ဖိုးဆိုချင် ခင်မောင်ညွန့်" လို့ ခေါ်ကြတာ။

သူတို့နှစ်ယောက် ဆိုပြီး ဆိုတာနဲ့ သီချင်းပဲ။ ကိုခင်မောင်ညွန့် သီချင်းတွေရဲ့ စာသားတွေသာ ရတာ။ အသံကတော့ (၅) ဆောင် ပရိတ်သတ်စကားနဲ့ ပြောရရင် "တအိအိ၊ တအာအာ" ဆိုတာမျိုး။ ခင်မောင်ညွန့် သီချင်းဆိုရင် ဆရာကြီးက စည်းချက်လေးလိုက်ပြီး သူလည်း လိုက်ဆိုလိုက်သေးတယ်။ ကျနော်က "ဆရာကြီးနဲ့ ကိုခင်မောင်ညွန့် အပြင်ရောက်လို့ 'စီးရီး' ထုတ်ရင် ဝက်ဝက်ကွဲမှာပဲ။ 'ဝက်ဝက်ကွဲ' မယ်ဆိုတာ ပရိသတ် ဝက်ဝက်ကွဲမှာ မဟုတ်ဘူး။ ရှိသမျှ စည်းစိမ် ဝက်ဝက်ကွဲမှာကို ပြောတာလို့" လို့ ပြောတော့ ဆရာကြီးက ထုံးစံအတိုင်း "ခွေးကောင် ... ခွေးမသား" ဆိုပြီး ကျနော် ခေါင်းကို ထုပါလေရော။ ပြီးတော့ ရယ်လိုက်တာမှ မျက်လုံးကြီးကို ပိတ်လို့။ ဒီမြင်ကွင်းလေးကို ခုထိ ကျနော်မျက်စိထဲ စွဲကျန်နေသေးတယ်။

နောက် ဆရာကြီးနဲ့ အတွဲမိသူတယောက်က စာရေးဆရာ မောင်သာမညပါ။ ကိုသာမညက ကျနော်တို့နဲ့ တပိုင်းတည်း စားတာ။ နောက်ပိုင်းမှ သီးသန့် ပြောင်းခံလိုက်ရတယ်။ ဆရာကြီးနဲ့သူ အများဆုံး ပြောဖြစ်တာကတော့ စာအကြောင်း ပေအကြောင်းတွေပါပဲ။ ဆရာကြီးက ကိုသာမညကို တော်တော် ချီးကျူးတယ်။ စာ အရမ်းဖတ်ကြောင်း၊ နဲ့စပ်ကြောင်း၊ အတွေးအခေါ် မျှတကြောင်း ခဏခဏ ပြောဖူးတယ်။ အပြင်ရောက်တော့လည်း သူတို့ နှစ်ယောက် မကြာခဏတွေ့ဖြစ်၊ ပြောဖြစ်ကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ကျနော်နဲ့ ကိုသာမညက အပြင်မှာ တခါမှ မဆိုဖြစ်ကြပါဘူး။

ဒီလိုနဲ့ ၁၉၉၅ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ တပ်မတော် ရွှေရတု အထိမ်းအမှတ်နဲ့ ဆရာကြီး လွတ်သွားတယ်။ သာမန် လွတ်ရက် စေ့ဖို့ (၄) လလောက်ပဲ လိုတော့တယ် ထင်ပါရဲ့။ ဆရာကြီး လွတ်တဲ့နေ့က တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သူ ထောင်ဝင်စာ တွေရမယ့်နေ့။ သူ့သမီးတွေ ထောင်ဝင်စာ လာတွေ့တာ သူ့ကို လာကြိုသလို ဖြစ်သွားကြတာပေါ့။ ထောင်ဝင်စာ ပစ္စည်းတွေကို ကျနော်တို့ကို လှမ်းပို့ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဆရာကြီး မရှိတော့ ကျနော် တော်တော်ဟာသွားတယ်။ အထူး သဖြင့် ညနေပိုင်းတွေမှာ နေလို့ ထိုင်လို့ကို မရဘူး။ အဲဒီအချိန်က ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော် လမ်းလျှောက်၊ စကားတွေပြော၊ စေတီလေးထဲ သွားထိုင်၊ အဲဒီလို နေနေကျလေ။ ကျနော် သိရသလောက် ရနံ့သစ်မှာ ကဗျာကဏ္ဍအနေနဲ့ ဆရာကြီး လွတ်တော့ သူ့ကဗျာလေးတပုဒ် ပါလာတယ်။ "တကိုယ်တော်" တဲ့။ ကျနော်တို့အတွက် အမှတ်တရလက်ဆောင် လှမ်းပို့ပေးတယ်။ သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်း ထင်ပါရဲ့။

"သည့်လစကား" မှာ ဆရာကြီး ကဗျာတွေထဲက ကောက်နုတ်ချက်လေး ထည့်ပေးလိုက်တာ။ "ရိက္ခာနဲ့ သိက္ခာ အတူ ယှဉ်လာပြီ ဆိုရင် ... ရိက္ခာ မရွှင်ပေမယ့် သိက္ခာတင်ရတဲ့အခါလည်း ရှိရဲ့ ... သိက္ခာစင်မှ လိပ်ပြာရွှင်မှာ မဟုတ်လား ..." တဲ့။ ကျနော်တို့အတွက် ပို့လိုက်တဲ့ အမှတ်တရ လက်ဆောင်ဆိုတာ ကျနော်တို့ ချက်ချင်းတန်းသိတယ်။ သိတဲ့

အတိုင်းပဲ ကျနော်တို့ နေနေရတဲ့ အခြေအနေက အစားအသောက် အဝတ်အစား၊ အနေအထိုင်ကစလို့ ချို့တဲ့ခြင်း ပေါင်းစုံနဲ့ နေနေရတာလေ။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်တို့ ရဲဘော်တွေ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုတဲ့ ရိက္ခာတွေ ချို့တဲ့နေပေမယ့် သိက္ခာ စင်နေကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ လိပ်ပြာလည်း ရွှင်နေကြတာပေါ့။ ဆရာကြီး ရင်ထဲက စကားလုံးတွေနဲ့ ကျနော်တို့ ဖြစ်နေတာတွေနဲ့က တထပ်တည်းပဲလေ။ ဒါကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဆရာကြီးဟာ ရိက္ခာနဲ့ သိက္ခာမှာ ဘယ်ဟာကို ပို တန်ဖိုးထားရမယ်ဆိုတာ တွေ့ရမယ်။ လိပ်ပြာသန့်ဖို့ ဘယ်လောက်လိုလားတယ် ဆိုတာလည်း ထင်းခနဲ တွေ့ရပါ လိမ့်မယ်။

ဆရာကြီးလွတ်ပြီး (၇) လအကြာ၊ ၁၉၉၅ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၅) ရက်နေ့မှာ ကျနော် ထောင်ပြောင်းခဲ့ရတယ်။ မန္တလေး ထောင်ကနေတဆင့် မြင်းခြံထောင် ရောက်တယ်။ မြင်းခြံထောင်မှာ (၂) နှစ်လောက် နေရပြီး ၁၉၉၇ အောက်တိုဘာလ (၈) ရက်နေ့မှာ ကျနော် လွတ်ရက်စေလို့ လွတ်တယ်။ ရန်ကုန်ရောက်ပြီး (၂) ရက်လောက်နေပြီးတော့ ဆရာကြီးဆီ သွားတွေ့တယ်။ ကျနော်နဲ့အတူ အမှုတွဲ ထောင်ကျတဲ့ ထွန်းထွန်းက လိုက်ပို့ပေးတာ။ သူက ကျနော်အရင် (၁) နှစ် လောက်စောပြီး လွတ်သွားတဲ့သူ။ အင်းစိန်က ဆရာကြီး အိမ်ရောက်တော့ သံတံခါးမှာ ချိတ်ထားတဲ့ ခေါင်းလောင်း လေးကို ဆွဲလိုက်တယ် ဆိုရင်ပဲ ခပ်ဝဝ အမျိုးသမီးတယောက် ထွက်လာတယ်။ ဘယ်သူနဲ့ တွေ့ချင်လို့လဲလို့ မေးတော့၊ ကျနော်က ဆရာတင်မိုးနဲ့ တွေ့ချင်လို့ပါလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ခေါ်ပေးမယ်လို့ ပြောပြီး သူ ပြန်လှည့်ထွက်သွားတယ်။ ကျနော်ကို တံခါး မဖွင့်ပေးဘူး။ ကျနော်နဲ့ ထွန်းထွန်းလည်း တံခါးဝမှာ ဒီအတိုင်း ရပ်နေရတာပေါ့။

ဒီလို လှည့်ထွက်ပြီး ခြေလှမ်း သုံးလှမ်းလောက် လှမ်းပြီးတော့မှ နောက်ပြန်လှည့်ပြီး ဘယ်သူလို့ ပြောလိုက်ရမလဲလို့ မေးပါတယ်။ ကျနော်က "နေခြူးလို့ ပြောလိုက်ပါ" လို့ ပြောလိုက်တော့ "ဟယ် ... နေခြူးလား" လို့ ပြောပြီး တံခါးလည်း ပြန်ပြေးဖွင့်၊ ပါးစပ်ကလည်း "ဖေဖေရေ ... ဒီမှာ နေခြူး ရောက်နေတယ်" လို့ အိမ်ထဲကိုလည်း အော်ပြောလိုက်သေး တယ်။ တံခါးဖွင့်ပြီး ကျနော်ကို အိမ်ထဲ ခေါ်ထိုင်ခိုင်းထားပြီးတဲ့ အချိန်ထိ ဆရာကြီး ရောက်မလာသေးဘူး။ နောက်ထပ် အမျိုးသမီး နှစ်ယောက် ထပ်ရောက်လာတယ်။ "နေခြူး ... လား၊ ဖေဖေ ပြောပြလို့ မောင်လေးအကြောင်း အမတို့ သိထားကြပြီးသား ... နေကောင်းလား ... ဖေဖေအောက်မှာ ခုပဲတက်ခဲ့မယ်။ လွတ်တာ ဘယ်နှစ်ရက် ရှိပြီလဲ ..." ဆိုပြီး ဝမ်းပမ်းတသာနဲ့ ပြောနေလိုက်ကြတာ ခရီးဝေးက ပြန်ရောက်လာတဲ့ သူတို့မောင်လေးကို ဝိုင်းနှုတ်ဆက် နေကြသလို မျိုးပါပဲ။

ခဏနေတော့မှ ဆရာကြီး လှေကားကနေ အမောတကော တက်လာပြီး၊ ကျနော်လည်း မြင်ရော "ဟာ ... ခွေးကောင် ..." ဆိုပြီး တအားဖက် နှုတ်ဆက်ပါတော့တယ်။ ဆရာကြီး မျက်ဝန်းထဲမှာ မျက်ရည်စတွေ ရစ်ဝဲနေတယ်။ ကျနော် ကိုယ်တိုင်လည်း ဒီလိုပဲ ဖြစ်မယ်ထင်ပါရဲ့။ ဆရာကြီး အသံတွေတောင် တုန်ခါနေလို့။ မေးတာတွေလည်း အများကြီးပဲ။ "နေကောင်းရဲ့လား။ အခုဘယ်မှာနေလဲ။ မြင်းခြံထောင်မှာ သေလုမျှောပါး ဖြစ်နေတယ် ကြားလို့ ... ဟုတ်လား ..." နဲ့ စုံနေတာပါပဲ။ သမီးတွေနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးတော့ အမကြီး မမိုးမိုးစံ၊ မမိုးမိုးအေး၊ မမိုးမိုးနှင်းတို့ကို လူနဲ့ နာမည်နဲ့ တွဲမိသွား တယ်။ မမိုးချိုသင်းနဲ့ ကိုဉာဏ်မိုးစန်းတို့က အိမ်မှာ မရှိကြဘူး။ သူတို့ (၂) ယောက်နဲ့ နောက်ပိုင်းကျမှ လူချင်း တွေ့ဖူးကြ တာ။ မမိုးမိုးစံကဆို ကျနော်ကို မောင်လေးတယောက်လိုပဲ။ "ဘာလိုလဲ ... လိုတာရှိရင်ပြောနော်" ဆိုပြီး အကြိမ်ကြိမ် ပြောတာ။ ဆရာကြီးအိမ်က အပြန်မှာ ထွန်းထွန်းက "မင်းကို ဆရာကြီးက တော်တော် ချစ်တာပဲ။ သူ့သမီးတွေဆိုလည်း မင်းနဲ့လူချင်းခုမှ တွေ့ဖူးတယ်သာ ဆိုတာ၊ တကယ် ဆွေမျိုးရင်းချာ တယောက်လိုမျိုး နှုတ်ဆက်ကြတာ" လို့ သူအံ့သြ ပြီးတော့ကို ပြောတာပါ။ ကျနော်ကိုယ်တိုင်လည်း အံ့သြသွားမိတာ အမှန်ပါပဲ။

ပထမချက်ချင်း တံခါးမဖွင့်ပေးဘူး။ နောက် ကျနော် နာမည်ကြားတာနဲ့ တံခါးဖွင့်ပြီး ပျာပျာသလဲ နှုတ်ဆက်ပုံတွေက လူချင်း မတွေ့ဖူးကြပေမယ့် ကျနော်အကြောင်းကို သူတို့ရင်ထဲ ရင်းနှီးနေကြပြီးသားဆိုတာ ဖော်ပြနေတာပါပဲ။ ဒါကို ကြည့်ရင် ဆရာကြီး ကျနော်အကြောင်း ဘယ်လောက်များ ရွှန်းရွှန်းဝေအောင် ဖောက်သည်ချထားမလဲဆိုတာ တွေးကြည့်ရုံနဲ့ သိသာပါတယ်။ တကယ်ဆို ကျနော်ကိုယ်တိုင် အဲဒီလောက် ထင်မထားခဲ့မိဖူး။ ဆရာကြီးနဲ့သာ ရင်းနှီး တာလေ။ သူ့မိသားစုနဲ့ကတော့ ပုံမှန် ဝတ်ကျေတန်းကျေလောက် ဆက်ဆံကြမယ် ထင်ခဲ့တာ။ အဲဒီတုန်းက မြင်ကွင်း လေး ခုထိ ကျနော် မျက်လုံးထဲ စွဲထင်နေဆဲပါ။

ဆရာကြီးနဲ့ရော သူ့မိသားစုတွေနဲ့ပါ စကားပြော နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်မယ်လို့ လုပ်တော့ ဆရာကြီးက ခဏဆိုပြီး အိမ်ထဲ ဝင်သွားတယ်။ ပြန်ထွက်လာတော့ လက်ထဲမှာ ပိုက်ဆံတွေ ကိုင်လာပြီး "ရော ... မင်းသုံးဖို့ ယူသွား" ဆိုပြီး ပေးတယ်။ ကျနော်က မယူဘူး ငြင်းတာမရဘူး။ အတင်းအိတ်ထဲထည့် ပေးတော့တာပဲ။ "ဆရာကြီး ကျနော် မယူချင်ဘူး။ ကျနော် ဒီကိုလာတာ ဆရာကြီးကို တွေ့ချင်လို့ လာနှုတ်ဆက်တာ၊ ပိုက်ဆံမလိုဘူး" လို့ ပြန်ပြောလိုက်တော့ ဆရာကြီးက

"အထဲက ထွက်လာတဲ့သူတွေ ငါ့ဆီလာကြရင် ငါက သုံးဖို့ဆိုပြီး ပေးနေကျပဲ။ ထွက်ခါစမှာ သုံးဖို့ လိုတယ်မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ယူပါကွာ" ဆိုပြီး အတင်း ပေးနေပြန်တယ်။ ကျနော်ကလည်း အတင်းငြင်းနေတာ။ မျက်စိမျက်နှာ ပျက်ပြီး ငြင်းလွန်းမက ငြင်းတော့မှ ဆရာကြီး မပေးတော့ပါဘူး။ မမိုးမိုးစံအနား ကပ်ပြီး တိုးတိုးလေး ပြောလိုက်တော့ မမိုးမိုးစံ အထဲ ပြန်ဝင်သွားတယ်။ ပြန်ထွက်လာတော့ ပုဆိုးနဲ့ အင်္ကျီတစ်စုံ ပါလာတယ်။ "ဒါတွေ ယူကွာ။ အသစ်တွေပဲ။ မင်းဝတ် လို့ရတာပေါ့" ဆိုပြီး ပေးနေပြန်ရော။ ကျနော်လည်း အတော်လေး စိတ်ကသိကအောက် ဖြစ်သွားတယ်။

မယူချင်ဘူးဆိုပြီး ဇွတ်ငြင်းတော့ ဆရာကြီးက "ငါမင်းကို အမှတ်တရပေးတာ၊ ယူပါကွာ" ဆိုပြီး အတင်း ပေးပြန်တယ်။ "အမှတ်တရလား။ ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော်ကြားမှာ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း အမှတ်တရ လိုသေးလို့လား။ ကျနော်တို့ ရင်ထဲမှာ ဘယ်လိုမှ ဖျောက်ဖျက်ပစ်လို့ မရတဲ့ အမှတ်တရ ရှိနဲ့ငါ့သားပဲ။ ဒါတွေ ဆရာကြီးဝတ်ဖို့ ယူထားလိုက်ပါ" လို့ ပြော လိုက်တော့ ဆရာကြီး လှစ်ခနဲ ပြုံးတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။ ကျနော် ပြောလိုက်တဲ့စကားကို သဘောကျသွားပုံရပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ သူပေးတာ ကျနော် မယူလို့ "မင်း တော်တော်မာနကြီးတဲ့ ကောင်ကွာ" လို့ ငြီးငြူလိုက်တယ်။ အဲဒီလို မှတ်ချက် မျိုး အထဲမှာ နေစဉ်ကတည်းက သူ ကျနော်ကို မကြာခဏ ပြောခဲ့ဖူးသားပါ။ ကျနော်က အစားအသောက်က အစ မလိုအပ်ဘဲ သူများဆီက မယူတတ်ဘူးလေ။ အထူးသဖြင့် အလကားရတာကို မလိုချင်တာဘဲ။ နောက် သူနဲ့ ကျနော် ကြားမှာ ခဏခဏ ကသိကအောက် ဖြစ်ရတာ ရှိသေးတယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ရင် ငွေရှင်းတဲ့ကိစ္စ။ သူလည်း ရှင်းမယ် ကျနော်လည်း ရှင်းမယ် ဖြစ်ကြတာ။ နောက်ဆုံးတော့ ဆရာကြီးက ဒီလို စည်းမျဉ်း ချလိုက်ပါတော့တယ်။ သူနေတဲ့ အင်းစိန်မြို့နယ် ပရိဝုဏ်ထဲမှာ ဆိုရင် သူရှင်းမယ်။ ကျနော်နေတဲ့ မြို့နယ် ဧရိယာထဲဆိုရင် ကျနော်က ရှင်း။ ဒီလိုတော့မှ အဆင်ပြေသွားတော့တယ်။

ကျနော်က ပစ္စည်းတစ်ခုခု တန်ဖိုးကို လိုအပ်မှုနဲ့ တိုင်းတာတယ်။ လူ့သတ်မှတ်ချက်အရ ဘယ်လောက်တန်ဖိုးရှိတဲ့ ပစ္စည်း ဖြစ်နေပါစေ၊ ကျနော် မလိုအပ်ရင် ဒီပစ္စည်းက ကျနော်အတွက် တန်ဖိုး မရှိဘူး။ သတ်မှတ်ချက်အရ တန်ဖိုးနည်း နေပေမယ့် ကျနော်အတွက် လိုအပ်နေရင် အဲဒီပစ္စည်း တန်ဖိုးကြီးတယ်။ နောက်တစ်ခုက အလကားရတာကို ကျနော် မယူတာဘဲ။ အလကားရလို့ ယူရင် စိတ်က အဲဒီ အလကားရမှုအပေါ်ကို သာယာသွားပြီး အလကားလိုချင်စိတ် အချောင်လိုချင်စိတ်တွေ ဖြစ်သွားတတ်တယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အားထုတ်မှု တခု စိုက်ထုတ်ပြီးမှ ကျနော် လိုချင်တယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်မှုနဲ့ ရတဲ့အပေါ် တန်ဖိုးထားတယ်။

နောက်တစ်ခုက လူ့စိတ်က တစ်ခုခုပေးပြီးရင် တစ်ခု ပြန်လိုချင်ကြတယ်။ တန်ရာတန်ကြေး ပြန်တောင်းချင်တတ်ကြတာ ထုံးစံလို ဖြစ်နေပြီ။ ဆရာကြီး ကျနော်အပေါ် အဲဒီလိုမျိုး မရှိဘူးဆိုတာ ကျနော် အတိအကျ ယုံကြည်တယ်။ ကျနော် စိတ်မှာ ကိုယ်က ကိုယ်ယုံကြည်ချက်နဲ့ ကိုယ် အခုအခံ ဖြစ်နေတာလေ။ ကျနော်အနေနဲ့ တစ်ခု ယူပြီးရင် တစ်ခုပြန်ပေး ဖို့ တာဝန်ရှိတယ်လို့ ခံယူထားတယ်။ ဒီခံယူချက်ကြောင့်ပဲ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မလိုရင် မယူဘူး။ အလကားရလို့ ယူတာမျိုး ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး။ ငွေကြေးဥစ္စာသာ မကဘဲ ကျနော် ပညာရေးမှာလည်း ဒါမျိုး ကျင့်သုံးခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ အများ အမြင်မှာတော့ ကျနော်ဟာ မာနကြီးတယ်။ ခေါင်းမာတယ်ဆိုပြီး အမြဲလိုလို အမြင်ခံရတယ်။ ဒီအမြင်ကို ကျနော်ရင်းဖို့ မကြိုးစားဘူး။ လူပဲလေ။ အမြင်ခံရတတ်တာချည်းပဲ။ အဲဒါ လူ့လောကရဲ့ ထုံးတမ်း အစဉ်အလာတစ်ခုလိုတောင် ဖြစ်နေ ပြီလေ။

ကျနော် လွတ်ခါစအချိန်တွေမှာ ဆရာကြီးနဲ့ သုံးလေးကြိမ်လောက်ပဲ လူချင်း တွေ့ဖြစ်ကြတယ်။ ဖုန်းနဲ့တော့ နေ့တိုင်း ပြောဖြစ်ပါတယ်။ ထောင်ကထွက်တော့ ကျနော်အသက်က (၂၆) နှစ်၊ ပညာ အရည်အချင်းက (၉) တန်း၊ စီးပွားရေးက ဘာမှမရှိ၊ လက်မှုပညာကလည်း သေနတ်ပစ်တာက လွဲရင် ဘာတစ်ခုမှ မလုပ်တတ် မကိုင်တတ်။ ရွယ်တူ တန်းတူတွေ အားလုံးလိုလိုက ဘွဲ့တွေရလို့ တစ်ခုခုမှာ ခြေကုတ် ရနေကြပြီ။ လူတော်တော်များများက (၈၈) လိုမျိုး လူထုတိုက်ပွဲကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါလား ဆိုတာတောင် မေ့သလောက်ရှိနေကြတယ်။ စိတ်ထဲမှာ အားမလို အားမရမှုတွေ၊ မခံချင်မှုတွေနဲ့ မုန်တိုင်း ထန်နေတော့တယ်။ လူတွေကိုကြည့်ပြီး အဓိပ္ပာယ်မဲ့သလိုမျိုး ခံစားလာရတယ်။ ဒီတော့ လူတွေနဲ့ ဝေးသထက် ဝေးပြီး တကိုယ်တည်း အထီးကျန်လာတယ်။ ထောင်ထဲ ကျန်ခဲ့တဲ့ ရဲဘော်တွေအတွက် ဘာမှ မကူညီ မထောက်ပံ့နိုင် လို့ အကြီးအကျယ် ကြေကွဲ ဝမ်းနည်းရတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို ဘုန်းဘုန်းလဲပြိုကျမသွားအောင် အနိုင်နိုင် စုစည်းမတည်ဖို့ ကြိုးစားနေချိန်မှာ ကျနော်ကို ငယ်ငယ်က စာသင်ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာမ (၂) ယောက်က ကျနော်စိတ် အခြေအနေကို နားလည်တယ်။ ကျနော်ကို အားပေးတယ်။ စာမေးပွဲ ပြန်ဖြေဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ လိုအပ်တာမှန်သမျှ သူတို့ တာဝန်ယူဖို့ ပြောတယ်။ တကယ်ဆို ဒီဆရာမ နှစ်ယောက်ဟာ ကျနော် အမေလိုပါပဲ။ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကျနော်ကို စောင့်ရှောက်ခဲ့တာပါ။ သားတယောက်နဲ့

မခြားပါဘဲ။ သူတို့ တမိသားစုလုံး ဆရာ ဆရာမတွေချည်းဆိုတော့ သူတို့အိမ်ကလည်း ဘော်ဒါဆောင်လို ဖြစ်နေတယ်။ အမြဲတမ်း ကျောင်းသားတွေနဲ့ တရုံးရုံး၊ ဒီလိုအခြေအနေမှာ ကျနော်သာ စာမေးပွဲ ပြန်ဖြေမယ်ဆိုရင် ကျနော်ရဲ့ ပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အစစအရာရာ တာဝန်ယူမယ်။ ကျနော်ဘက်က ဆုံးဖြတ်ဖို့ပဲ လိုတော့တယ်။

ပထမတော့ ကျနော် ပညာရေးကို ကျောခိုင်းလိုက်ဖို့ပါပဲ။ အသက်က (၂၆) နှစ်၊ အတန်းက (၉) တန်း၊ အစပ်အဟပ်က အရမ်း ကွာလွန်းတယ်။ ဆရာမတွေကတော့ စာမေးပွဲပြန်ဖြေဖို့ပဲ တပူပူတစာစာ လုပ်နေကြတယ်။ သူတို့က စာသင် ကြားမှုအပြင် ကုန်ကျစရိတ် အကုန်လုံး တာဝန်ယူဖို့ အဆင်သင့်။ ကျနော်ငယ်ငယ်က စာကြိုးစားတာ သူတို့ သိနေ တယ်လေ။ (၈၈) ကြောင့် ပညာရေး တပိုင်းတစ ဖြစ်သွားရတာကို စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေကြတာ။ နောက်ဆုံးတော့ ဆရာမတွေရဲ့ မေတ္တာစေတနာကို လိုက်လျောဖို့က တကြောင်း၊ အခြေအနေတွေရဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကြောင့်တကြောင်း ကျနော် ပြန်ဖြေဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတယ်။ ပြီးမှ ဆရာကြီးဆီ ဖုန်းဆက်ပြီး ကျနော် ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေတွေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြောပြလိုက်ပါတယ်။

သူ ဝမ်းသာသွားပါတယ်။ ဖုန်းထဲကနေ "မင်း အခုအိမ်မှာ ရှိလား၊ ခုပဲ ငါလာခဲ့မယ်၊ စောင့်နေ" ဆိုပြီး ဖုန်းချပြီးတာနဲ့ ကျနော်ဆီ တန်းလာခဲ့တယ်။ လူချင်းတွေ့တော့ ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ကြောင်း သူလည်း လိုအပ်တာ မှန်သမျှ အကုန် ပံ့ပိုး ပေးမယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း၊ ကျနော်ဖက်ကသာ မာနမထားပဲ လက်ခံဖို့ လိုတဲ့အကြောင်းတွေ ပြောပြီး၊ "အထဲမှာ ကတည်းက မင်းက ကတိမပေးခဲ့ဘူး။ အခု မင်း ပြန်ဖြေမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့အတွက် မင်း ဖြစ်ထွန်းအောင် မြင်မယ်ဆိုတာ ငါယုံတယ်။ မင်းက ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီးရင် မရရအောင် အကောင်အထည် ဖော်တတ်တယ်။ ဒါကို ငါအပြည့်အဝ ယုံနေတယ် ..." တဲ့ ...။

ထောင်က လွတ်တာက ၉၇ အောက်တိုဘာ၊ စာမေးပွဲက ၉၈ ဖေဖော်ဝါရီ ဆိုတော့ အချိန်က (၄) လလောက် ရှိတာ။ ဒါတောင်မှ လွတ်ခါစက ဟိုဟိုဒီဒီနဲ့ အချိန် (၁) လ ကျော်ကျော် ကုန်သွားပြီးမှ စာမေးပွဲပြန်ဖြေဖို့ ဆုံးဖြတ်တာ ဆိုတော့ ပြင်ဆင်ချိန် (၃) လတောင် မရှိတော့ဘူး။ (၈၈) မဖြစ်ခင် ကျနော် တက်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းမှာပဲ ပြန်ဖြေဖို့ လုပ်တာဆိုတော့ ဆရာမ တော်တော်များများက ကျနော် နောက်ခံအကြောင်း သိနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့အားလုံး အကူအညီ ဝိုင်းပေးကြတယ်။ ကျက်ရ ဖတ်ရမယ့် သင်ခန်းစာတွေကို ဘာသာရပ်အလိုက် မှတ်စုထုတ်ပြီး ကော်ပီ ကူးပေးကြတယ်။ အပြင်ဖြေ ကျောင်းသားတွေအတွက် ဖွင့်ထားတဲ့ သင်တန်းတွေကိုလည်း လာတက်ဖို့ ခေါ်ကြသေးတယ်။

ကျနော်ကလည်း ကိုယ့်ယုံကြည်ချက်အတိုင်း စာ လုံးဝ ခိုးမချဘူး။ ကျနော်မသိတဲ့ စာတလုံးကို အဖြေလွှာထဲ ပါမသွား စေရဘူး။ အားကုန် ကျက်မယ်၊ ကြိုးစားမယ်၊ ရသလောက် ဖြေမယ်၊ အဲ့လို အားထုတ်မှုတွေနဲ့ ရတဲ့ အောင်မြင်မှုမျိုးကိုပဲ ကျနော် ယူမယ်။ ခိုးချပြီး အောင်တဲ့ စာမေးပွဲမျိုးကို ကျနော် လုံးဝ တန်ဖိုးမထားဘူး။ ဒီလို ကျနော် ခံယူချက်တွေကို ဆရာမတွေကို ကြိုပြောထားတယ်။ ပြီးတာနဲ့ အချိန်ဇယား ဆွဲပြီး စာထဲ နှစ်ထားလိုက်တယ်။

တောထဲနဲ့ ထောင်ထဲ စုစုပေါင်း (၁၀) နှစ်လောက် စာနဲ့ အဆက်အသွယ် ပြတ်သွားတော့ ထင်သလောက် မလွယ်ဘူး။ စိတ်မှာလည်း အခြား အခုအခံတွေနဲ့ဆိုတော့ မနည်း အားထုတ်နေရတယ်။ ဆရာကြီးလည်း ကျနော်ဆီ လူကိုယ်တိုင် လာတဲ့အခါလာ ဖုန်းနဲ့တော့ အမြဲပြောဖြစ်တယ်။ စာမေးပွဲ ဖြေခါနီးဆဲဆဲမှာ အဒေါ် အသည်းအသန်ဖြစ်လို့ ဆေးရုံ တင်ရတယ်။ စာမေးပွဲတဖက် ဆေးရုံတဖက်နဲ့ ဗျာများသွားပါသေးတယ်။ စာမေးပွဲဖြေပြီး မကြာဘူး၊ အဒေါ်လည်း ဆုံးသွားတယ်။ ကျနော် စာမေးပွဲတော့ အောင်သွားပါတယ်။

၁၉၉၈ သင်္ကြန်အပြီးလောက်မှာ ဆရာကြီးရဲ့ ရပ်ဆွေရပ်မျိုး တယောက်ရဲ့သမီး မင်္ဂလာဆောင်ရှိလို့ သူ မြင်းခြံ သွားရမယ့်အကြောင်း ပေါ်လာတယ်။ ဆရာကြီး ညီမ အန်တီစန်းလည်း ရန်ကုန်ရောက်နေပြီး သူနဲ့အတူ မြင်းခြံ ပြန်မယ်။ ကျနော်ကို သူနဲ့လိုက်ဖို့ ဆရာကြီးက အတင်းခေါ်တယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ သမီးတွေကလည်း သူတို့ အဖေနဲ့ အဒေါ် လူငယ်အဖော် မပါဘဲ ခရီးသွားရမှာ ပူနေတာနဲ့ ကျနော် လိုက်သွားနိုင်ရင် သိပ်ကောင်းမယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ကျနော်ကလည်း မြင်းခြံထောင်က ထွက်လာတော့ အထဲက ရဲဘော်တွေကို စားစရာ ပေးချင်တာနဲ့ အကြောင်းဆိုပြီး လိုက်သွားဖြစ်ရော ဆိုပါတော့။

ကျနော်တို့ကို ဆရာကြီး သမီးတွေက အဝေးပြေးဂိတ်အထိ လိုက်ပို့ကြတယ်။ မမိုးအေးရဲ့ သမီးလေးက သူ့အဖိုးနဲ့ လိုက်မယ်ချည်း တကဲကဲ။ ဒီကလေးလေးက ဆရာကြီးနဲ့ အတော်ကို ချွတ်စွတ်တူတာ။ ရဲလိုက်တာမှ လွန်ရော။

ဘာကိုမှ မကြောက်တတ်ဘူး။ ကျနော်ကိုလည်း မြင်ရဖန် များလာတော့ မှတ်မိနေပြီ။ ဦး ... ဦး ဆိုပြီး လက်ကမ်းပေး တတ်တယ်။ ကျနော်ကလည်း သူ့အတွက် ကစားစရာလေးတွေ ယူသွားပေးတတ်တာကိုး။

အဲဒီ မြင်းခြံခရီးကတော့ ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော်နဲ့ တကယ့် အမှတ်တရလေးပဲ။ ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော် ပထမဦးဆုံးနဲ့ နောက်ဆုံး ခရီးရှည် ထွက်ခြင်းပါပဲ။ ဆရာကြီး အတွက်ကတော့ သူ့ဇာတိမြေကို ပြန်ခဲ့တဲ့ နောက်ဆုံး ခရီးရှည် ထွက်ခြင်းပါပဲ။ ဆရာကြီး အတွက်တော့ သူ့ဇာတိမြေကို ပြန်ခဲ့တဲ့ နောက်ဆုံးခရီး ဖြစ်မယ်ဆိုတာ အဲဒီတုန်းက မသိခဲ့ကြဘူးလေ။ ကားစ စထွက်ချင်း စကားတွေ ပြောလိုက်တာ တောက်လျှောက်ပဲ။ တမေးလောက်ပဲ မေးခဲ့ရတယ်။ ဆရာကြီး ကတော့ စကားတွေလည်း ပြော၊ ကားတစ်ခါရပ်ရင် ဒေသစာ တခုမဟုတ် တခု ဝယ်စားတယ်။ တလမ်းလုံးပဲ။

သူ့ဇာတိမြေ ပြန်ရမှာဆိုတော့ သူ့ပုံစံက တက်ကြွလန်းဆန်း မြူးတူးနေတယ်။ တကယ့် ပီဘီ ကလေးလေး တယောက် လိုပဲ။ သူ့ဇာတိမြေ အကြောင်း၊ သူ့ ငယ်ဘဝ နေပုံထိုင်ပုံ အကြောင်းတွေ၊ ငယ်သူငယ်ချင်းတွေအကြောင်း အစုံပဲ ဖောင် နေအောင် ပြောပြတာ။ အခု ကျနော်တို့ စီးနေတဲ့ကားက သူ့အဆက်ဟောင်း ပိုင်တဲ့ ကားလှိုင်းလို့ ရှက်အမ်းအမ်းနဲ့ ပြောပြသေးတယ်။ ကားပေါ်မှာ "ရွှေသုန္ဒရီ" သီချင်းဖွင့်တော့ သူ့ရွာသား "ပန်းရည်ဘဏ်တိုက်" သီချင်းရေးဖွဲ့သူ အကြောင်း ပြန်ပြောပြပါတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အနုပညာစီမံနဲ့ သူ့အစ်မကြီးအကြောင်း၊ သူ့ဆုံးတော့ သူ့အစ်မကြီးက ကျန်ခဲ့တဲ့ အနုပညာ အစအန အားလုံးကို မီးရှို့လိုက်လို့ နှမြောတသ ဖြစ်ရတဲ့အကြောင်း ဆွေးဆွေးမြေ့မြေ့ ပြောပြ ပါတယ်။ ကျနော် သိသမျှ ဆရာကြီး ရွှင်လန်း အတက်ကြွဆုံး အချိန်ဟာ အဲဒီ ခရီးစဉ်ပဲ ဖြစ်မယ် ထင်ပါတယ်။

နောက်တနေ့ မနက်စောစော မြင်းခြံရောက်တော့ မင်္ဂလာပွဲ ကျင်းပတဲ့ အိမ်မှာပဲ ကျနော်တို့ တည်းရတယ်။ တောခလေ့ မင်္ဂလာပွဲ ဆိုတော့ ရွာနီးဝန်းကျင်က ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ မင်္ဂလာပွဲ မစခင် တပတ်လောက်ထဲက ကြိုရောက်နေကြတာ တအိမ်လုံး ဧည့်သည်တွေချည်း တရုံးရုံးနဲ့။ ဆရာကြီးကို ဝိုင်းနှုတ်ဆက်ကြတဲ့အထဲမှာ သူ့သူငယ်ချင်း အဖိုးကြီး တချို့လည်း ပါတယ်။ "ဟေ့ ... ဘဂျမ်း ... ဟေ့ဘယ်သူ ... မင်း ... ငါ" နဲ့ ပြောနေလိုက်ကြတာ။ ရယ်လိုက် မောလိုက်နဲ့ တကယ့် လူပျို ပေါက်စနလေးတွေ အတိုင်းပါပဲ။ ဘေးက ကျနော်တို့ကိုတောင် အမှတ်မရကြတော့ဘူးနဲ့ တူပါတယ်။

မင်္ဂလာပွဲက နောက် (၁) ရက်ကျော်မှ ကျင်းပတယ်။ အဲဒီအိမ်နဲ့ မနီးမဝေး ဧည့်ခန်းမမှာပါ။ မြင်းခြံမြို့ရဲ့ အကောင်းဆုံး ခန်းမလို့ဆိုတာပါပဲ။ ဆရာကြီးနဲ့ ကျနော်တို့ရှေ့ဆုံးက လူကြီးတွေအတွက် သီးသန့်ထားတဲ့ ခုံတွေမှာ နေရာချပေးတယ်။ အဖိုးကြီးတွေ ကြားနေရတာဆိုတော့ ကျနော်မှာ မလွတ်မလပ်နဲ့ မအိမ်သာကြီးကို ဖြစ်လို့။ မင်္ဂလာပွဲ အစီအစဉ်စတော့ ဆရာကြီးက သူ့ရဲ့အချစ် ကဗျာတပုဒ် စင်မြင့်တက်ပြီး ကိုယ်တိုင် ရွတ်တယ်။ "အချစ်ဆိုတဲ့ 'ချောက်' ... လက်တွဲကာ အတူလျှောက်တော့ ..." ဆိုတဲ့ ကဗျာလေးပါ။ မင်္ဂလာပွဲပြီးတော့ ကျနော်တို့ နောက်ထပ် (၃) ရက်လောက် နေကြသေး တယ်။ မြင်းခြံထောင်ထဲ ရဲဘော်တွေအတွက် အစားအသောက်တွေ သွားပို့ဖြစ်တယ်။ ဆရာကြီးနဲ့ သူ့မိတ်ဆွေတွေက ဝိုင်းပေးကြ ဆိုတော့ ပစ္စည်းတွေ အများကြီးပဲ။ မြင်းခြံ သပိတ်ကိစ္စနဲ့ ထောင်ကျနေတဲ့ ရဲဘော်ကြီး ကိုသန်းဌေး အိမ်လည်း ရောက်ခဲ့သေးတယ်။ သူ့ကို ထောင်ဝင်စာ သွားတွေ့သေးပေမယ့် ဝန်ထမ်းတွေ ကျနော်ကို မှတ်မိသွားလို့ မတွေ့ရဘဲ ပြန်ခဲ့ရတယ်။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး ရုပ်ကလာပ်ကို သွားဖူးဖို့ ဆရာကြီးက ခေါ်သွားတယ်။ ဟိုရောက်တော့ ဆရာကြီးနဲ့ သူ့ မိတ်ဆွေက ရုပ်ကလာပ်ကို ဝတ်ချ ကန်တော့နေတော့ ကျနော်တယောက်တည်း မိုးတိုးမတ်တပ်ကြီး ဖြစ်နေတာ။ ဆရာကြီးက ကျနော်လက်ဆွဲပြီး အတင်း ဝတ်ချကန်တော့ဖို့ မျက်ရိပ် မျက်ကဲပြု ပါးစပ်ကလည်း လေသံလေးနဲ့ "ကန်တော့ ... ဦးချ" လို့ ပြောသေးတာ။ ကျနော်က ပေရပ်နေတော့ သူ ကျနော်နား ကပ်ပြီး ဒီဆရာတော်ကြီးကို ဖူးရ ခဲတယ်။ ဖူးထား ... တဲ့။

တညနေတော့ ဆရာကြီးက မြို့ပြင် ထန်းတောသွားဖို့ ကျနော်ကို ခေါ်သွားတယ်။ သူ့မိတ်ဆွေလူကြီး (၂) ယောက်နဲ့ လူလတ်ပိုင်း ကျောင်းဆရာဟောင်း တယောက်လည်း ပါတယ်။ ဆရာကြီးက "ငါ ... သောက်ကျင့် မရှိတော့ မူးရင် နည်းနည်းပါးပါး ငါ့ထိန်းဦး။ ငါ့အနားမှာနေ။ လိုရင် မင်းကို တွဲလျှောက်လို့ ရတာပေါ့" လို့ ကျနော်ကို ကြံပြောထား ပါတယ်။ ထန်းတောရောက်တော့ တဲလေးတလုံးရှေ့ အပင်အောက်မှာ သစ်သား ကွပ်ပျစ်လေးတခု၊ ဘာခွက် ဘာပုလင်းမှ မရှိဘူး။ တခြားလည်း ဘယ်သူမှ မရှိဘူး။ ခဏနေတော့ ထန်းရည် အပြည့် ဖြည့်ထားတဲ့ မြေအိုးလေး တလုံး လာချပေးတယ်။ လက်ကိုင်တပ်ထားတဲ့ အုန်းမှုတ်တလုံးပါ လာချပေးတယ်။ ကျနော် အတော် အံ့ဩနေတာ။ လူက (၅) ယောက်၊ အိုးတလုံး၊ ခွက်တခွက်တည်း။ ဘယ်လိုသောက်ကြမလဲပေါ့။ အမြည်းဆိုလို့ ပဲလှော်နဲ့ မြေပဲလှော် (၂) မျိုးတည်း။ ကျောင်းဆရာ ယူလာတဲ့ အမဲကြော်လေး ပါလာလို့ တော်သေးတယ်။

အဲဒီတုန်းက ဆရာကြီးက သူ့သွားတွေ ပြန်စိုက်ပြီးပြီ ဆိုတော့ ပဲလှော်လည်း ဝါးလို့ရနေပြီ။ (ကြုံတုန်း ပြောရဦးမယ်။ ကျနော် ထောင်က လွတ်ခါစက ဆရာကြီးကို ကြည့်ပြီး အံ့ဩရသေးတယ်။ ကြည့်ဦးလေ။ သွားတွေ အကုန် ပြန်စိုက် ထားတယ်။ စပိုရှပ်နဲ့ ခေါင်းလည်း ဆေးဆိုးထားတော့နက်လို့။ သူ့သမီးတွေ သူ့ကို အပြတ် ရှိုင်းပေးထားတာ။ ကျနော်က "ဆရာကြီးက ဒီလိုဆိုတော့ တော်တော်ကြည့်ကောင်းတာပဲ၊ နုဖတ်လို့" ဆိုတော့ သူက "မင်းပြောသလိုဆို ခုမှ ကြည့် ကောင်းတယ် ဆိုတော့ အရင်က တော်တော် ကြည့်ရဆိုးတဲ့သဘော ဖြစ်နေပြီ" လို့ ရယ်ရယ်မောမော ပြန်ပြောတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျနော်တို့ ထန်းရည် သောက်ကြတယ်ဆိုပါတော့။ သူတို့ ထန်းရည် သောက်တဲ့ခလေ့က တယောက်ပြီး တယောက် အလှည့်ကျ ဝိုင်းပတ်သောက်ကြတာ။ သူ့ခွက်ကိုယ့်ခွက် သပ်သပ်စီ သောက်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။

သောက်ရင်းနဲ့ (၂) အိုး ကုန်ပြီ နောက် (၁) အိုး ထပ်သောက်ကြတယ်။ ကျနော်က တော်ပြီ။ ကျနော်ကို အလှည့် ကျော်လိုက်ဖို့ ပြောတာ မရဘူးတဲ့။ တယောက်တော်ရင် တပိုင်းလုံး တော်ရတာ။ ကျော်လို့ မရဘူးတဲ့လေ။ ဒါနဲ့ တအိုးကုန် ဆက်သောက်လိုက်ရတယ်။ သောက်လို့ ပြီးလို့ ပြန်ဖို့ထကြတော့ ဆရာကြီးက ကျနော် အနားကပ်ပြီး "ငါ နည်းနည်းထိတယ်ကွ" ဆိုပြီး ကျနော် ပုခုံးကို ကိုင်ပြီး ကားရပ်ထားတဲ့ဆီ လျှောက်လာကြတယ်။ မေလ နေပူရှိန်က လည်း ပြင်း။ ကျနော်က သောက်လေ့ သောက်ထလည်း သိပ်မရှိတော့ လူက မဟန်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ယိုင်တိုင်တိုင် ဖြစ်နေတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း မနည်းမတ်ထားရတယ်။ ကားနားရောက်တော့ ကျနော်က မဟန်တော့ဘူး။ ထိန်း ထားရင်းနဲ့ကို လဲကျသွားပါရော။ ဆရာကြီးက ကျနော်ကို ပြန်ထူနေရတယ်။ သူက ထိတယ်သာ ဆိုတယ် အေးအေး ဆေးဆေး လမ်းလျှောက်လို့ ရသေးတယ်။ ကားပေါ်ရောက်တော့ ကျနော် မနေနိုင်ဘူး။ အန်ချင်နေတာ။ မနည်း ထိန်းထားရတယ်။

တည်းတဲ့အိမ် ရောက်လို့ ကားပေါ်ကဆင်း အိမ်ထဲဝင်ရုံ ရှိသေးတယ်။ ကျနော် ထိုးအန်ပါလေရော။ ဧည့်သည်တွေ အများကြီး ကျနော်ကို ဝိုင်းကြည့်နေကြတာ။ အိမ်ထဲက လူငယ် (၂) ယောက် ထွက်လာပြီး ကျနော်ကို လာတွဲခေါ် ကြတယ်။ ရေချိုးခန်းရောက်တော့ အားရအောင် အန်လိုက်မှ နည်းနည်း သက်သာသွားသလို ရှိလာတယ်။ ဆရာကြီးက ရေချိုးခန်းထဲထဲ လိုက်လာပြီး ချက်ချင်း ရေမချိုးဖို့ လာသတိပေးတယ်။ အဲဒီညနေက ကျနော် ထမင်းလည်း မစား နိုင်တော့ဘူး။ တညလုံးလည်း အိပ်လို့မရဘူး။ ရင်ပူလို့ ထလိုက် ရေသောက်လိုက်နဲ့ မိုးကို စင်စင်လင်းရော။

ဘေးနားက ဆရာကြီးကတော့ ထုံးစံအတိုင်း တခေါခေါနဲ့ ဟောက်တောင် နေလိုက်သေးတယ်။ မိုးလင်းလို့ ရေချိုး ကော်ဖီကြမ်းသောက်၊ မုန့်စားပြီးမှ နေလို့ သက်သာလာတယ်။ မနေ့ကတော့ မူးနေလို့ ရှက်ရကောင်းမုန်း မသိတာ။ ဒီမနက်တော့ ရှက်လွန်းလို့ လူရှေ့တောင် မျက်နှာ မပြရဲတော့ဘူး။ အိမ်ရှင်တွေကတော့ ရယ်ရယ်မောမောပါပဲ။ "ရန်ကုန်သားသာ ဆိုတယ်။ ထန်းရည်လေး နည်းနည်းသောက်တာ ခေါင်းကို မထောင်နိုင်တော့ ... အံ့ပါရဲ့" တဲ့။ ဆရာကြီးကတော့ ထုံးစံအတိုင်း "ခွေးကောင် ... ငါမင်းကို ပြန်တွဲနေရတယ်၊ ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေပြီ" ဆိုပြီး ကျနော် ခေါင်းကို ထုပါလေရော။ ခုနေ ပြန်တွဲကြည့်တော့ မနေ့တနေ့တုန်းကလိုပဲ ဆရာကြီးမျက်နှာ မြင်ယောင်လာပြီး လွမ်းလိုက်တာ။ ရင်ထဲ ဆိုတက်လာမိတယ်။

ရန်ကုန် ပြန်ရောက်ပြီး သိပ်မကြာလိုက်ဘူး။ ဆရာ ဦးမြသန်း ဆုံးတယ်။ ဆရာကြီးအိမ်မှာ ရှိ၊ မရှိ ဖုန်းဆက်ပြီး ရှိတယ် ဆိုတော့ အိမ်ကို ကဗျာတောင်းဖို့ လူကိုယ်တိုင် သွားလိုက်တယ်။ ဟိုရောက်တော့ အကျိုးအကြောင်း ပြောလိုက်တော့ ဆရာကြီးမျက်နှာ မှိုင်းကျသွားတယ်။ "ကိုမြသန်းက တော်တော် စိတ်နှလုံးနူးညံ့တဲ့သူပဲ။ ဆရာဆိုတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ ရာနှုန်းပြည့် ထိုက်တန်တဲ့သူ။ စေတနာနဲ့ စာသင်ဖို့ လောကမှာ လူအဖြစ် မွေးဖွားလာတဲ့လူပဲ။ သိပ်နုမြောဖို့ ကောင်းတယ်" ဆိုပြီး လေးလေးတွဲတွဲကြီး ပြောနေတော့တယ်။ ပြီးမှ ဒီည သူကဗျာရေးမယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့ မနက်ဖြန်မနက် ကျနော်ဆီ ကမုတဆင့် ဆရာဦးမြသန်း အိမ်ကို သွားကြဖို့ ပြောတယ်။ နောက်တနေ့မနက် အစောကြီး သူ ကျနော်ဆီ ရောက်ချ လာပြီး ကျနော် လက်ထဲ ကဗျာ (၂) ပုဒ် ထည့်ပေးတယ်။ တပုဒ်က "မြတ်ဆရာ" ဆိုလားပဲ။ "အပြုံးတမြဲမြဲနဲ့ နှလုံးလှတဲ့ တို့ရဲဘော် ..." ဆိုပြီး နုနုညက်ညက် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့လေး။ နောက်တပုဒ်ကတော့ စကားလုံးတွေက ခပ်မာမာ၊ ခပ်ပြင်းပြင်း။

ဟိုရောက်တော့ (၂) ပုဒ်လုံးကို white board မှာ ကူးရေးလိုက်တယ် ဆိုတော့ နားရေး လာမေးသူတိုင်း အလွယ်တကူ ဖတ်လို့ရသွားတာပေါ့။ ဈာပန အဖွဲ့လေး ဖွဲ့ပြီး တာဝန်တွေ ခွဲတော့ ကျနော်လည်း တာဝန်ထည့် ခွဲထားတယ်။ ဒါကြောင့် မြေချတဲ့နေ့မှာ ဆရာကြီးက သူ့ကားနဲ့ သွားဖို့ ပြောပေမယ့် ကျနော် လိုက်လို့မရဘဲ လွမ်းသူပုန်းခွေကိစ္စ လုပ်နေရတယ်။ ကျနော် တသက်တာမှာ အဲဒီလောက် စည်ကားပြီး လူများများစားစား လိုက်ပို့ကြတဲ့ ဈာပန အခမ်းအနားမျိုး တခါမှ

မတွေ့ဖူးဘူး။ လမ်းတစ်လမ်းလုံး ပြည့်နေတဲ့အပြင်၊ အပြင်ဘက် လမ်းမကြီးအထိ ကားတွေ၊ လူတွေ ပြတ်ခဲနေတယ်။ ဆရာ ကို ချစ်ခင်လေးစားသူတွေ ဘယ်လောက် များခဲ့တယ်ဆိုတာ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးခရီးမှာ အထင်းသား တွေ့နေရတယ်လေ။ ဆရာက တာမေ့ (၅) ကျောင်းမှာ အလုပ်လုပ်ဖူးတယ်။ အခုလည်း တောက်လျှောက် စာသင်နေတာ။ ဆရာဝန်က ကျန်းမာရေးအရ အနားယူဖို့၊ အထပ်မြင့် မတက်ဖို့ သတိပေးလျက်နဲ့ သူ့တပည့်တွေကို ငါ့ပြီး အထပ်မြင့်တိုက်တွေပေါ် တက်ပြီး စာသွားပြတာ။ သင်ရင်းနဲ့ ဆေးရုံရောက်ပြီး ဆုံးသွားရတာ ဆိုတော့ ဆရာဟာ သေတဲ့အထိ စာသင်သွားသူ လို့ ပြောရမှာပဲ။

တကယ်တော့ ဆရာကို ကျနော် လူချင်းမကြုံဖူးပါဘူး။ ကျနော်အမှုတွဲတွေ ဖြစ်တဲ့ သက်ဝင်းအောင်တို့၊ ဇေယျာဝင်းတို့ ပြောပြလို့ ဆရာအကြောင်း သိနေကြရတာ။ ကျနော် ထောင်ကလွတ်တော့ ဆရာဆီမှာ အင်္ဂလိပ်စာ သွားသင်ဖို့ ဆရာကြီးက တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။ ကျနော် သွားခဲ့ပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာအိမ်မှာ မရှိလို့ မဆုံလိုက်ရဘူး။ နောက်ပိုင်း လည်း ကျနော် မရောက်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ အခု သူဆုံးမှ ရောက်ဖြစ်တာ။ ပြောရရင် ဆရာအကြောင်း နားနဲ့ မဆုံအောင် မွှေးမွှေးမြမြ ကြားခဲ့ရပေမဲ့ သက်ရှိထင်ရှား တခါမှ မတွေ့ခဲ့ဖူးဘူး။ ဆရာရဲ့ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းတွေကြောင့်ပဲ ဆရာကို လာရောက် ဂါရဝပြုသူတွေ ဖွေးဖွေးလှုပ်နေကြတာလေ။ လူတွေက တအားများတော့ ထိမိခိုက်မိမှာ စိုးလို့ ဆရာ ရုပ်ကလာပ်ကို ကာထားတာပဲ။ ကျနော်ကို ကာဖို့ တာဝန်ပေးထားတော့ ကြီးဝိုင်းထဲ ဝင်ပြီး ဆရာရုပ်ကလာပ် နားမှာ စောင့်ကြည့်ပေး နေရတယ်။ ဆရာက သေတာနဲ့ မတူဘူး။ အိပ်ပျော်နေသလိုပဲ။ မျက်နှာမှာ တင်းမာမှု အရှင်းမရှိဘူး။ ငြိမ်းချမ်းလို့။ ဆရာလက်ထဲ ဘောလ်ပင်လေး ထည့်ပေးထားကြတယ်။

အပြန် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်တော့ ဆရာကြီး ပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေ ကျနော်နားထဲ အခုထိ ကြားယောင်နေသေး တယ်။ "လူက အသေကောင်းဖို့ လိုတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အနေကောင်းမှ အသေကောင်းမယ်။ ကိုမြသန်းဆို ဘဝ တလျှောက်လုံး ကောင်းတာတွေပဲ လုပ်ခဲ့တော့ အနေကောင်းခဲ့တယ်။ တကယ် စေတနာ ဆရာ၊ မြတ်ဆရာ တယောက်ပဲ။ စာသင်တဲ့ အလုပ်ကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး လုပ်ခဲ့တဲ့သူ။ သူ့မြတ်နိုးတဲ့ အလုပ်ကို သေတဲ့အထိ လုပ်သွားတာ အားကျဖို့ ကောင်းတယ်။ သေတော့လည်း ဘယ်သူ့ကိုမှ ဒုက္ခ ပေးမသွားဘူး။ အနေလည်း ကောင်းခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အသေလည်း ကောင်းတာ ..."

ဆရာဦးမြသန်း ရက်လည်ပြီးတော့ ကျနော် (၁၀) တန်း ဖြေဖို့၊ ကျူရှင်တက်၊ ပြင်ဆင်တာတွေ လုပ်ရတော့တယ်။ ဆရာကြီးက သန်လျင်က သူ့ခြံကြီးဆီ သွားတိုင်း ကျနော်ဆီ ဝင်လာတတ်တယ်။ တနေ့ကျ အဲဒီ ခြံအသွား ကျနော်ဆီ ဝင်လာတယ်။ ကျနော် အိမ်မှာ ခဏနေပြီး ဖုန်းဆက်သေးတယ်။ ပြီးမှ ထွက်သွားကြတာ။ နောက်တနေ့ ညနေကျတော့ ဖုန်းနဲ့ နံရံကြားမှာ ပိုက်ဆံအိတ်တလုံး တွေ့လို့ အံ့သြပြီး ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ ဆရာကြီးအိတ် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ ကျနော် ချက်ချင်း ဖုန်းဆက်လိုက်တော့ မမိုးမိုးစံ ဖုန်းလာကိုင်တယ်။ ည (၇) နာရီ လောက်ရှိမယ်။ ကျနော်က ဆရာကြီး ပိုက်ဆံအိတ် ကျနော်ဆီ ကျန်ခဲ့ကြောင်း ပြောတော့ မစ်က ရယ်နေတယ်။ "ဟုတ်လား ... ဖေဖေက သူ ခါးပိုက်နှိုက်ခံရ တယ် ပြောနေတာ။ သူ့နှိုက်တဲ့ ခါးပိုက်နှိုက်တောင် သူ့မြင်ရင် မှတ်မိတယ်တဲ့။ သူ့ကို ဝင်တိုက်သွားပြီးမှ နှိုက်သွားတာလို့ အတိအကျ ပြောနေတာ" လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါနဲ့ ကျနော်က "ဒါဆို မစ် သူ့ကို သွားခေါ်ပေး။ ဘာမှ သွားမပြောနဲ့ဦး။ ကျနော် စဦးမယ်" လို့ ပြောတော့ မစ် သွားခေါ်ပေးတယ်။

သူ ဖုန်းကိုင်တော့ ကျနော်က ဘာမှ မသိသေးသလိုနဲ့ မနေ့က ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲ ဆိုပြီး မေးလိုက်တော့ သူက "အေးကွာ .. မင်း အိမ်က ထွက်ပြီး သံလျင်အသွား ကားပေါ်မှာ ခါးပိုက်နှိုက်ခံလိုက်ရတာ။ ငါ့ကို ဝင်တိုက်သွားသေးတာ။ အမူမဲ့ အမှတ်မဲ့ပေါ့။ ကားခပေးဖို့ ကြည့်လိုက်မှ ပိုက်ဆံအိတ် မရှိတော့ဘူး။ ပါသွားပြီ။ ငါ့ ဝင်တိုက်သွားတဲ့ ခါးပိုက်နှိုက် ကြည့်တော့လည်း မရှိတော့ဘူး။ ဘယ်မှာ ဆင်းသွားတယ် မသိဘူး။ ကားသမားကို အကျိုးအကြောင်း ပြောပြီး စီးခဲ့ရတယ်။ သန်လျင်ရောက်တော့ မိတ်ဆွေ တယောက်ဆီ ငွေချေးပြီး ပြန်လာခဲ့ရတာ" လို့ ပြောတော့တာပဲ။

ဒါနဲ့ ကျနော်က "ဘာမှ ခါးပိုက်မနှိုက်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေ့ကျန်ခဲ့ပြီးတော့။ အခု ပိုက်ဆံအိတ်က ကျနော်လက်ထဲမှာ။ ဆရာကြီး ဖုန်းဆက်ပြီး မေ့ကျန်ခဲ့တာ။ ကျနော်လည်း ကြားထဲကျနေတော့ မမြင်ဘူး။ အခုမှတွေ့လို့ ဆရာကြီးဆီ ချက်ချင်းဖုံးဆက်လိုက်တာ။ မနက်ဖြန် ကျနော်ပြန်ပေးမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအတိုင်းမရဘူး။ ရေအဆုံး၊ ကုန်းတဝက်ဆိုတော့ ကျနော် တဝက်ပိုင်တယ်" လို့ ပြောလိုက်တော့ သူက ရယ်ပြီး "ရပါတယ်ကွာ" တဲ့။ နောက်တနေ့ မနက် ပိုက်ဆံအိတ် သွားပြန်ပေးတော့ ကျနော်နဲ့ သူ့သမီးတွေက ဝိုင်းစကြသေးတယ်။ "ခါးပိုက်နှိုက်ခံရသလေး ဘာလေးနဲ့။ ခါးပိုက်နှိုက်ပဲ သူ သိသလိုလို၊ ဘာလိုလိုနဲ့" ဆိုပြီးတော့ပေါ့လေ။ သူက သူ့အပြစ် သူသိတော့ ဘာမှ မပြောဘူး။ ရယ်ပဲ ရယ်နေတယ်။ ကျနော်က ထပ်ပြီး "ဆရာကြီးကလည်း လူကြီး ရှက်တော့ရယ် ဆိုတာ ဒါမျိုးဖြစ်မယ်" ဆိုတော့ သူက "ခွေးကောင် ...

မရယ်လို့ ငါက ကလေးလို့ ငိုရမှာလား" တဲ့။ အဲဒီနေ့က သူပိုက်ဆံအိတ် ပြန်ရလို့ ကျနော်နဲ့ ကိုပိုက်ကြီးကို လက်ဖက်ရည် လိုက်တိုက်ပါသေးတယ်။

ပညာရေးနဲ့ ပတ်သတ်ရင် ကျနော်မှာ အမြဲအခက်အခဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ ခုလည်း (၁၀) တန်းဖြေဖို့ ကျူရှင် တက်နေ တုန်း ဒီနှစ်ပညာရေးစနစ် ပြောင်းပြီဆိုပြီး ဖြစ်ရော။ (၁၀) တန်း ကျဖူးသူတွေသာ အပြင်ဖြေလို့ရမယ်။ အခုမှ (၉) တန်းအောင် (၁၀) တန်း စတက်တဲ့ သူတွေ အပြင်ဖြေလို့ မရဘူး။ ကျောင်းတက်၊ ကျောင်းခေါ်ချိန် ပြည့်မှ စာမေးပွဲ ဖြေလို့ ရမယ် ဆိုပြီးလုပ်ရော။ အဓိက ကတော့ ဘော်ဒါဆောင်တွေကို သတ်ချင်တာပါ။ အများစုက (၉) တန်းအောင် တယ်ဆိုတာနဲ့ ကျောင်းမတက်တော့ဘဲ ဘော်ဒါတက်ပြီး အပြင် ဝင်ဖြေကြတာ မဟုတ်လား။ ဒါကို သတ်ချင်လို့ စနစ် ပြောင်းဖို့ လုပ်။ ကျနော်အတွက်တော့ သတင်းဆိုးကြီးပါပဲ။ ကျနော်က ခုမှ (၉) တန်းအောင်တဲ့သူ ဆိုတော့ (၁၀) တန်းကို အပြင်ဖြေလို့ မရတော့ဘူးပေါ့။ ကျောင်းတက်ဖို့ ဆိုတာကလည်း ကြည့်ပါဦး။ အသက်က (၂၇) နှစ်၊ ကိုယ့်ထက် (၁၀) နှစ် (၁၁) နှစ်လောက်ငယ်တဲ့ တူ၊ တူမ အရွယ်တွေနဲ့အတူ အဖြူအစိမ်း ဝတ်ပြီး ကျောင်းပြန်တက်ဖို့ ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဆရာမတွေကတော့ ကျောင်းအုပ်ပြီး ဖြေဖို့ပဲ တိုက်တွန်းနေကြတယ်။ ကျနော်ကလည်း ဒီအရွယ်ကြီးကျမှ အဖြူအစိမ်း ဝတ်ပြီး ကျောင်းထဲ ပြန်မဝင်ချင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် မဖြေတော့ဘူး ဆိုပြီး နေလိုက်တယ်။

ဒါကို ဆရာကြီး သိတော့ စိတ်မကောင်းဘူး။ ပညာရေးစနစ် ကမောက်ကမကိုလည်း သူသိတယ်။ "တတ်နိုင်ရင်တော့ ကျောင်းအုပ်ပြီး ဝင်ဖြေကွာ။ သူ့သူငါငါ (၁၀) တန်းအောင် ဘွဲ့ရနေချိန်မှာ ကိုယ်က (၁၀) တန်းတောင် မအောင်ဘူး ဆိုတော့ အများအမြင်မှာ မတင့်တယ်ဘူး။ အထင်သေးခံရတတ်တယ် ..." ပြောလိုက်တော့ ကျနော်ရင်ထဲ အောင်သွား တယ်။ သူ့ကို တချက်ကြည့်ပြီး "ကျနော် မအောင်တာ မဟုတ်ဘူး ဆရာကြီး။ မဖြေတာ ..." လို့ ပြောလိုက်တယ်။ သူက "ဒါပေမဲ့ အများက အဲဒါတွေ သိမှာ မဟုတ်ဘူး။ ပညာ အရည်အချင်း မေးရင် (၁၀) တန်းပဲ။ ဒါဆို (၁၀) တန်း မအောင် ဘူး။ ဒါပဲ သိကြမှာ" လို့ ပြန်ပြောတယ်။

ကျနော်ရင်ထဲမှာ ဆစ်ကနဲ နာသွားတယ်။ အတန်းပညာ (၁၀) တန်းပဲရှိလို့ အထင်သေးတတ်တဲ့ သူတွေထဲ ဆရာကြီး ပါနေပြီလား။ ဒါဆို လူတယောက်ရဲ့ အရည်အချင်းကို (၁၀) တန်းအောင်၊ မအောင်နဲ့ တိုင်းတာကြတာလား။ ကျနော် အမြင်မှာတော့ (၁၀) တန်းအောင် ဘွဲ့ရပြီး "ဖွတ်" ဖြစ်နေတဲ့သူတွေ တပုံကြီး၊ မမြင်ချင်မှအဆုံး။ အတန်းပညာ မရှိပေမဲ့ အရည်အချင်း ရှိတဲ့သူတွေ ဒုနဲ့ဒေးပဲ။ ကျနော်ရင်ထဲ ဗလောင်ဆူနေတယ်။ ဆရာကြီးကိုတော့ ဘာဘာညာညာ မပြော တော့ပါဘူး။ နှုတ်ဆက်ပြီး ထပြန်ခဲ့တယ်။

ကျနော် မျက်နှာမကောင်း ဖြစ်သွားတာ သူသိတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်နေ့မှာ ကျောင်းတက်ဖို့ကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီလားလို့ ဖုန်းနဲ့လှမ်း မေးတယ်။ ကျနော်က မဆုံးဖြတ်ရသေးဘူး။ ဆရာမတွေ နားပူနားဆာလုပ်နေလို့ ကျနော် ဝှက်နေတယ်လို့ ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ "ခေါင်းအေးအေးထားပြီး စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ပါကွာ" လို့ ပြောပြီး ဖုန်းချသွားတယ်။

ကျနော် ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ရမလဲ မသိတော့ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မျက်စိထဲ ပြန်မြင်ကြည့်တယ်။ အဖြူ၊ အစိမ်းဝတ်၊ လက်ပိုက်၊ စာအော်ဆို ... ဘေးက ကိုယ့်တူ၊ တူမအရွယ်တွေ၊ တဖက်မှာကလည်း ကိုယ့်ကို သားလိုချစ်ကြတဲ့ အမေလို ဆရာမတွေ၊ ကိုယ့်ကို (၁၀) တန်းအောင် ဘွဲ့ရစေချင်တဲ့ မေတ္တာရှင်တွေ။ နောက်တဘက်မှာက "(၁၀) တန်းတောင် မအောင်ဘူး" ဆိုပြီး အထင်သေးကြတဲ့သူတွေ။ ကျနော် ခေါင်းထဲ ချာချာလည်နေတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ကျနော် ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတယ်။

နောက်တနေ့မနက် ဆရာမတွေဆီ သွားပြီး ကျောင်းတက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပြီဆိုတော့ ဆရာမတွေခမျာ ဝမ်းသာ လွန်းလို့ မျက်ရည်တွေ ဘာတွေ ကျလို့။ "ငါ့သား ... မင်းဖြေရင် သေချာပေါက် အောင်မှာ။ ဆရာမတို့ ယုံတယ်" တဲ့။ "ကျနော် အောင်ရုံလေးနဲ့ ကျောင်းတက်ပြီး ဖြေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာသာစုံ ဂုဏ်ထူး ရရမယ်။ ဒါတွေကို အထင်ကြီးလို့ မက်မောလိုတော့ မဟုတ်ဘူး။ ထောင်ကျ ဖိနှိပ်ခံခဲ့ရပေမဲ့ အရှုံးပေးမသွားဘူး။ ဒါမျိုးရအောင် လုပ်လို့ရတယ်ဆိုပြီး ပြချင်လို့၊ ကျနော် အရင်းနှီးဆုံး လူတွေထဲကတောင် (၁၀) တန်း မအောင်တာကို အထင်သေးချင်တဲ့ အသံတွေ ကြားရ တာကို ရင်နာလွန်းလို့ ... ဒါကြောင့် ဘာသာစုံ ဂုဏ်ထူးရအောင် ချမယ်" ဆိုပြီး ရင်ထဲရှိတာတွေ ဖွင့်ထုတ်ပစ်လိုက် တယ်။ ဆရာမတွေက ပိုတောင် ဝမ်းသာကြသေးတယ်။ "ငါ့သား ... ချ ဆရာမတို့ နောက်ကနေ လိုတာမှန်သမျှ အပြည့် အဝ ပံ့ပိုးပေးမယ် ..." လို့ အားပေးကြတယ်။

ကျနော် ဒီလို ဆုံးဖြတ်တာ ဆရာကြီးကို မပြောဘူး။ ဟိုနေ့က သူပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေကြောင့် ရင်ထဲ ခုထိ မကောင်းသေးလို့။ ကျောင်းအပ်တော့ ကျနော် အရင် တက်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းက လက်မခံဘူး။ ဆရာမတွေက လက်ခံချင်ပေမဲ့ ထောက်လှမ်းရေးက ထောင်ထွက် ကျောင်းသားကို ကျောင်းတက်ခွင့် မပေးရဘူး ညွှန်ကြားထားလို့ တဲ့။ ကျနော်စိတ်ထဲ တင်းခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ကျနော် ထိပ်တိုက် ဝင်တိုးလည်း ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့က ဓားထက်နေတဲ့ အချိန်လေ။ ကျနော်အကိုကြီးနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ကျနော်နောက်ကြောင်း မသိတဲ့ လူလည်းနည်းတဲ့ တခြားကျောင်းမှာ သွားအပ်လိုက်တယ်။ ကျောင်းအုပ် ဆရာမကြီးကိုတော့ လိမ်ထားရတာပေါ့။ အရေးအခင်းမှာ ကျောင်းက တပိုင်းတစနဲ့ စင်္ကာပူ ထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်နေလို့။ အခု (၁၀)နှစ်လောက် ကြာမှ မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်တာ။ သူငယ်ချင်းတွေ အားလုံး ဘွဲ့ရနေကြလို့ မခံချင်တာနဲ့ ကျောင်းတက်ပြီး ဘွဲ့ယူမလို့ ဆိုပြီး အကြောင်းပြရတယ်။ ဒါနဲ့ အဆင်ပြေပြီး ကျောင်းတက်ဖြစ်ရော ဆိုပါတော့။

ဆရာမတွေ ဝယ်ပေးတဲ့ အဖြူအစိမ်းဝတ်ပြီး ကျောင်းထဲဝင်တော့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေက ဆရာအသစ်လို့ ထင်နေကြတာ။ ကျနော်က ခန္ဓာကိုယ်ကလည်း ခပ်ကြီးကြီး၊ (၁၄၅) ပေါင်ရှိတယ်။ အရပ်က (၅ ပေ ၇ လက်မ)။ ဆံပင်လည်း တိုတိုကပ်ကပ်လေး ညှပ်ထားလိုက်တော့ မျက်စိထဲ မြင်သာ မြင်ကြည့်လိုက်တော့။ ပထမဆုံး ကျောင်းထဲ စဝင်တဲ့နေ့က ရင်တွေ့ဘာတွေ ခုန်လို့။ စာသင်ခုံမှာ ဝင်ထိုင်ပြီး "မင်္ဂလာပါဆရာမ" လို့ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေနဲ့ အတူ သံပြိုင်နှုတ်ဆက်ရတော့ ရင်ထဲ တမျိုးကြီး။ တလုပ်လုပ်နဲ့၊ ရှက်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ (၈၈) မတိုင်ခင် ငယ်ဘဝ စာသင်ခန်းတွေကို ပြန်မြင်ယောင်ပြီး လွမ်းသလိုလို့။

နောက်နေ့တွေမှာတော့ သူဟာသူ အထာကျသွားပါတယ်။ ကျနော်လည်း အချိန်ပြည့် ကျောင်းနဲ့ စာမှာပဲ နှစ်ထားလိုက်တယ်။ ဘယ်သူနဲ့မှမလည်း သိပ် မတွေ့ဖြစ်ဘူး။ ကိုယ့်ဝန်းကျင်နဲ့ အဆက်ဖြတ်ထားလိုက်တယ်။ ကျောင်းတက်တဲ့ ကိစ္စ ဆရာကြီး မသိသေးဘူး။ ဆရာကြီး ပြောခဲ့တဲ့ စကားနဲ့ အကြည့်က ခုထိရင်ထဲ အခုအခံ ရှိနေသေးလို့ ကျောင်းတက်တာကို သူမပြောဘဲ ထားလိုက်တာ။ တနေ့တော့ အဖြူ အစိမ်း ဝတ်စုံနဲ့ ကျောင်းသွားဖို့ အထွက်မှာ ဆရာကြီး ကျနော် ဆီအလာနဲ့ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သွားဆုံတယ်။ ကျနော်ကို အဖြူအစိမ်းနဲ့ လွယ်အိတ်နဲ့ မြင်တော့ ဆရာကြီးမျက်နှာ အပြုံးနဲ့ အရောင်လက်သွားတယ်။ "ခွေးကောင် ... ဒီလိုဆိုတော့ မင်းက ချောသားပဲကွ" ဆိုပြီး ထုံးစံအတိုင်း ကျနော် ခေါင်းကို ဆွဲပြီး သူ့ရင်ဘက်နဲ့ ဖိထားတော့တယ်။

တကယ်တော့ ကျနော် ကျောင်းတက်နေပြီဆိုတာ ကျနော်အမိုး ဖုန်းထဲက ပြောထားလို့ သိထားပြီးသားပါ။ အခု ကျနော် ကျောင်းသွားမယ့်အချိန်ကို ကျနော်ကို လာကြည့်တာ "ဆယ်တန်းအောင်မှ လူရာဝင်တယ်ဆိုတာ ငါ သတ်မှတ်တာ မဟုတ်ဘူးကွ။ မင်းနဲ့ ငါတို့ ပတ်ဝန်းကျင်က လူတွေ သတ်မှတ်ကြတာ။ လူတွေနဲ့နေရင် ကြိုက်ကြိုက် မကြိုက်ကြိုက် လူ့သတ်မှတ်ချက်တွေကို ရှောင်လို့ မလွတ်ဘူး။ အဲဒီသတ်မှတ်ချက် ဘောင်ထဲမှာ ရာနှုန်းပြည့်ဖြစ်အောင် ကိုယ့်ကို ကိုယ် လုပ်ဖို့ပဲလိုတာ" လို့ ပြောပါတယ်။ ကျနော် ရင်ထဲက အဖုအထစ်လေးကို သူပြောတာပါ။ "ဆရာကြီး ... ကျနော် မဖြေသေးလို့ပါ။ ဖြေရင် အောင်ရုံတင်မကဘူး။ ဟိုဘက်ကမ်းတောင် လွန်သေးတယ်။ ဆရာကြီးစောင့်ကြည့်" လို့ ပြန်ပြောလိုက်ပြီး ကျနော်က ကျောင်းသွား၊ သူက မြို့ထဲ ထွက်သွားပါတယ်။

ကျနော် ကျောင်းအပ်တော့ ဇူလိုင် ပုံမှန်အပ်ရမှာထက် (၁) လ နောက်ကျပြီးမှ အပ်ဖြစ်တာ။ အခု ကျောင်းတက်ပြီး (၁) လ ကျော်ကျော်လောက် ရှိသေးတယ်။ မထင်မှတ်တဲ့ မှန်တိုင်းတခုနဲ့ ရင်ဆိုင်တိုးရပြန်ရော။ NLD က "လွတ်တော်" ခေါ်ပေးဖို့ တောင်းဆိုပြီး မြန်မာတပြည်လုံးကို တပ်လုန့်လိုက်တယ်။ နိုင်ငံတကာရေး၊ ပြည်တွင်းမှာပါ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်သွားကြတယ်။ အခု ကျနော်တက်နေတဲ့ ကျောင်းက တာမေးမြို့နယ်မှာ လူဦးရေ အနည်းဆုံး၊ အစဉ်အလာအရ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ဘယ်တုန်းကမှ မပါဝင်ခဲ့ဖူးဘူး။ ဖြစ်ချင်တော့ ကျနော် ခိုးပြီးတက်တဲ့နှစ်ကျမှ တခြား ကျောင်းတွေ ငြိမ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဒီကျောင်းက ထဆန္ဒပြပါလေရော။ လွတ်တော်ခေါ်ယူရေး ကိစ္စနဲ့ တပြည့်လုံး နိုင်ငံရေး စိတ် နိုးကြားနေတဲ့အချိန်မှာ ဒီကျောင်းက ထဆန္ဒပြတာ ဆိုတော့ ရဲတွေ၊ ထောက်လှမ်းရေးတွေ ချက်ခြင်း ရောက်လာပြီး ကျောင်းကို ဝိုင်းထားလိုက်တယ်။ လမ်းဟိုဘက် ဒီဘက်မှာလည်း စစ်ကားတွေ ပိတ်ထားလိုက်ကြတယ်။ ကျောင်းသားမိဘတွေ ရောက်လာကြပြီး ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေကို မိဘတွေ လက်ထဲ ထည့်ပြီး ပြန်လွှတ်နေတယ်။

ဆန္ဒပြဖို့ စတင်တဲ့ ကျောင်းသား (၁၅) ယောက်လောက်က ကျောင်းအပြင် ရောက်သွားနဲ့ကြပြီ။ ကျနော်လည်း လူအုပ်ကြားထဲက ကိုယ်ရောင်ဖျောက်ပြီး ကျောင်းပြင်ထွက်ဖို့ ကြိုးစားပေမဲ့ ထောက်လှမ်းရေးတွေက ကျနော်ကို တွေ့သွားကြတယ်။ ကျနော်အကြောင်း သိထားကြတော့ ဒီကိစ္စ ကျနော် လက်ချက်လို့ ယူဆပြီး ညကျတော့ ကျနော်ကို

လာဖမ်းပါလေရော။ ကျနော်ကလည်း မရှောင်ဘူး။ စာမေးပွဲအောင်ရေးပဲ ဗျူဟာချထားတော့ ကျန်တာတွေ အားလုံး ဖြတ်ထားတယ်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး အပါအဝင် တကျောင်းလုံးက ဆရာမတွေ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ အားလုံး ကျနော်အကြောင်း မသိကြဘူး။ စင်ကာပူက ပြန်လာပြီး ကျောင်းပြန်တက်တယ်ပဲ သိထားကြတာ။ ဆန္ဒထပြ တဲ့ ကျောင်းသားတွေ ကိုယ်တိုင်လည်း မသိကြဘူး။

ထောက်လှမ်းရေးကတော့ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ပါဝင်လေ့မရှိတဲ့ ကျောင်းက ခုမှ ဒီလို ဖြစ်တာဆိုတော့ ကျနော် ကြောင့်ပဲလို့ ကောက်ချက် အခိုင်အမာ ချထားတယ်။ ဖမ်းထားတဲ့ ကျောင်းသားလေးတွေကို ကျနော် ခိုင်းလို့လုပ်တာ မဟုတ်လား ဆိုပြီး အတင်း မေးကြတာ။ ဟုတ်မှ မဟုတ်ဘဲ။ အားလုံးက ထွက်ချက်တွေ တူနေတော့ နောက်ဆုံး ကျနော် ကို ပြန်လွှတ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းထဲ မဝင်ဖို့ ဝင်ရင် ဖမ်းမယ် ဆိုပြီး အတိအလင်း ပြောလိုက်တယ်။ ကျနော် အကြီးအကျယ် ဒေါပွသွားတယ်။

"ခင်ဗျားတို့ဟာ လွန်လွန်းတယ်ဗျာ။ အေးအေးဆေးဆေး ပညာသင်တာကို ခွင့်မပြုရအောင် ကျနော်က ဘာဖြစ်နေလို့ လဲ။ ရာဇဝင်လူဆိုးမို့လား။ အကြမ်းဖက်သမားမို့လား။ ထောင်က လွတ်ပြီးမှ အပြင်မှာ ထောင်ကျနေတဲ့ အကျဉ်းသားလို ဖြစ်နေပြီ။ ကောင်းပြီ။ ကျနော်ကျောင်းထဲ မဝင်ရရင် ကျောင်းခေါ်ချိန်ရအောင် ခင်ဗျားတို့ လုပ်ပေး။ အဲဒါမှ ကျနော် စာမေးပွဲဖြေလို့ရမှာ ..." ဆိုပြီး မာမာထန်ထန်ပဲ ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မရပါဘူး။ ကျောင်းခေါ်ချိန်ကစ၍ သူတို့ လုပ်ပေးလို့ မရနိုင်ဘူး။ သူတို့ အနေနဲ့တော့ ကျောင်းထဲ ဝင်ရင် ဖမ်းရမှာပဲလို့ အတိအလင်း ထပ်ပြောပါတယ်။

ဒါ မတရားမှုတခုပဲ။ လက်နက်ရှိတယ်။ အာဏာရှိတယ် ဆိုပြီး ဥပဒေကို ဘေးဖယ်လိုက်တာပဲ။ လူကို နိုင်ထက်စီးနှင်း လုပ်တာပဲ။ တိုင်းသူပြည်သား တယောက်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ခွင့်ကို အဓမ္မကျင့်ပစ်လိုက်တာပဲ။ ကျနော်ရင်ထဲ ဗလောင်ဆူနေတယ်။

အိမ်ရောက်တော့ ဘယ်သူနဲ့မှ စကားမပြောတော့ဘဲ အိပ်ယာထဲ တန်းဝင်ပြီး ကုတင်ပေါ် ပစ်လှဲလိုက်တယ်။ ကျနော်မှာ ရွေးချယ်ခွင့်၊ ရွေးချယ်စရာ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ ကျောင်းထဲ ဝင်ရင် အဖမ်းခံရမယ်။ ကျောင်းထဲ မဝင်ရင် ကျောင်း မတက်လို့ ကျောင်းခေါ်ချိန် မရရင် စာမေးပွဲဖြေလို့ မရဘူး။ အပြင်လည်း ဖြေလို့မရဘူး။ ဒီ စာမေးပွဲဖြေဖို့ ကျနော် အခက်အခဲတွေ၊ စိတ်ညစ်စရာတွေ အားလုံးကို နပမ်းလုံးပြီး ကြိုးစားခဲ့ရတာ။ အားခဲထားတာ။ နှစ်ပြီး လုပ်ထားတာ။ ဆယ်တန်းအောင်တာကို မက်မောလွန်းလို့တော့ မဟုတ်ဘူး။ ကျနော် ပြောခဲ့သလို မခံချင်လို့ ထလုပ်ခဲ့တာ။ အခုတော့ မျှတတဲ့ အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲနဲ့ ကျနော် ကျောင်းက ထွက်ခဲ့ရပြန်ပြီ။ မျက်နှာကို အစိမ်းသက်သက် ဖြတ်ရိုက်သလို မျိုး ခံစားနေရတာ။ ဗလော့ချည်ကြီး။

မတရားမှုမှန်း သိပါလျက်နဲ့ ဘာမှ ပြန်လုပ်လို့မရတာလောက် ခံရခက်တာ လောကမှာ ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ အချိန်မှာ ကျနော်လက်ထဲ လက်ပစ်ဗုံးသာရှိရင် အဲဒီ ထောက်လှမ်းရေးရုံးကို သွားထုမိမှာ အသေအချာပဲ။ အဲဒီအချိန် မှာပဲ ဘေးနား စာကြည့်စားပွဲပေါ်က ကျောင်းစာအုပ်တွေ မြင်တော့ ကျနော်ရင်ထဲ နင့်ခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ကျနော် မခံနိုင်တော့ဘူး။ စာအုပ်တွေ အားလုံးကို အောက်ထပ် သံမံတလင်းပေါ်ချပြီး တအုပ်မကျန် မီးရှို့ပစ်လိုက်တော့တယ်။ မီးတောက်တွေကို ကြည့်ပြီး ကျနော် ရင်ထဲမှာလည်း မီးဟုန်းဟုန်း တောက်နေတယ်လေ။ ရင်ထဲကမီးက ပိုပူတယ် ဆိုတာ ပြောဖို့တောင် မလိုဘူးထင်ပါရဲ့။

စာအုပ်တွေ မီးရှို့ပစ်တာကို အမိုးကတဆင့် ဆရာကြီးသိတော့ ချက်ခြင်း ကျနော်ဆီ ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျနော် အတော် ဖလက်ပြနေပြီ။ မုန်ယိုနေတဲ့ ဆင်တကောင်လိုလား။ ဒါမှမဟုတ် နာနေတဲ့ ကျားနာတကောင်လို လားတော့ ဘာဖြစ်မယ် ကျနော်မသိဘူး။ သေချာတာကတော့ ကျနော် အကြီးအကျယ် နာနေတာပဲ။ ဆရာကြီး ကျနော် အခြေအနေမြင်တော့ အတော် စိတ်ထိခိုက်သွားပုံ ရပါတယ်။ သူ့မျက်နှာပေါ်မှာ ဖော်ပြလို့မရတဲ့ အသွင်ပြင်မျိုးလို့ ကျနော်ထင်တယ်။ မှိုင်းပြီး မှောင်နေတာမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒေါသနဲ့ ခက်ထန်နေတာမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ထိန်းချုပ် ထားရလို့ ခံရခက်တဲ့ အရိပ်ယောင်လေးတော့ တွေ့ရတယ်။ ကျနော်အတွက် သူလည်း စိတ်ထိခိုက်နေတာ သေချာ တယ်လေ။ ဒါဟာ မတရားမှု ဆိုတာ သူလည်း သိနေတယ်လေ။ ပြီးမှ ကျနော်ကို စကား တလုံးချင်း ပြောပါတော့တယ်။ "စာအုပ်တွေ မီးရှို့ပစ်တာတော့ မကောင်းဘူး။ မတော်လို့ အိမ်ပါ မီးလောင်သွားရင် မခက်ပါလား ..." တဲ့။

"အိမ်ပါ မဟုတ်ဘူး။ ကျနော်ပါ မီးထဲပါသွားရင် ပိုတောင် ကောင်းဦးမယ် ..." လို့ ပြောလိုက်တော့ သူက "မင်း ဘယ်လို ခံစားရမယ်ဆိုတာ ငါနားလည်ပါတယ်။ မင်း အစွမ်းကုန် လုပ်ခဲ့ပြီးပြီပဲ။ သူတို့က လက်နက်တွေ၊ အာဏာတွေနဲ့ မင်းသွား

မယ့် လမ်းကို ပိတ်ဆို့လိုက်ကြတာ။ ကိုယ်မှန်းထားတဲ့၊ ကိုယ်အားခဲထားတဲ့ ကိုယ်ရဲ့ဆန္ဒကို ပိတ်ပင်ခံလိုက်ရတာ လောက် ခံရခက်တာ ဘာရှိဦးမှာလဲ။ ဒါပေမဲ့ ငါအခုပြောမှာ သေချာ နားထောင်ကွာ။ မင်းအခု (၁၀) တန်း မဖြေရတော့ ဘာဖြစ်သေးလဲ။ ဘွဲ့မရတော့ကော ဘာဖြစ်သေးလဲ။ ဒီမှာ ... ဆယ်တန်းအောင်၊ ဘွဲ့ရဆိုတာ သာမန် ရွက်ကြမ်းရည် ကျို လူတွေအတွက်ပဲ လိုတာပါ။ မင်းလို အရည်အချင်းရှိတဲ့ လူတွေ အတွက်တော့ ဆယ်တန်းအောင် ဘွဲ့ရ ဆိုတာ မလိုပါဘူး။ အမေရိကန် သမ္မတတွေထဲမှာ အတော်ဆုံးလို့ ပြောလို့ရတဲ့ လင်ကွန်းကိုကြည့် ... နောက် ဒေါက်တာ နိုင်ပန်းလှ ... နောက် ..." ဆိုပြီး နောက်ထပ် နာမည် သုံးလေးခုလောက် ဆက်ပြောပါသေးတယ်။ ကျနော်နားထဲ ပဲ့တင်ထပ် ကျန်ခဲ့တာကတော့ "ရွက်ကြမ်းရေကျို" ... "မင်းလို အရည်အချင်းရှိသူတွေ" ... "ဆယ်တန်းအောင် ဘွဲ့ရ ... လို မလို" ဆိုတာတွေပါပဲ။

ကျနော် ဆရာကြီးကို သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်မိတယ်။ ခါတိုင်းလို ရယ်ရယ်မောမော မဟုတ်ဘူး။ လေးနက် တည်ကြည်ပြီး ငြိမ်သက်နေတယ်။ တိုင်းပြည်ကို တိုက်ရိုက် စကားပြောနေတဲ့ သမ္မတ တယောက်ရဲ့ဟန်မျိုး။ သူ့အသံ က ခါတိုင်းနဲ့ မတူဘူး။ ခပ်လေးလေး။ ဒါပေမဲ့ မာနေတယ်။ ဆယ်တန်းအောင် မအောင်ကိစ္စ သူ့အရင်က ပြောခဲ့တဲ့စကား ကျနော်နားထဲ ပြန်ကြားယောင်လာတယ်။ "သူ့သူငါငါ ဆယ်တန်းအောင်၊ ဘွဲ့ရနေတဲ့ ခေတ်မှာ ကိုယ်က ဆယ်တန်း လေးတောင် မအောင်ဘူး ဆိုတော့ လူရာမဝင်ဘူး၊ လူ့အထင်သေး ခံရတတ်တယ် ..." ဆိုတာလေ။ အခုလေးတင် သူပြောလိုက်တဲ့ စကားနဲ့ အရင်ပြောခဲ့တဲ့ စကား အကြောင်း အရာ တခုပေါ်မှာပဲ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေဘူးလား။

ကျနော်ရင်ထဲ သိချင်စိတ် ပြင်းပြလာတာနဲ့ "ဆရာကြီး အရင်တခါက ဆယ်တန်းလေးတောင် မအောင်ရင် လူရာ မဝင်ဘူး၊ လူ့အထင်သေးခံရတတ်တယ်လို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။ အခုတော့ ကျနော်လို လူတွေအတွက် ဆယ်တန်းအောင်ဖို့ မလိုဘူး ပြောနေပြန်ပြီ။ ရှေ့စကားနဲ့ နောက်စကား ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေဘူးလား" လို့ ပြော လိုက်တော့ သူက "အေး ဟုတ်တယ်။ အဲဒီတုန်းက မင်း ဖြေခွင့် ရှိတယ် မဖြေတာ။ အခုက ဖြေမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြေခွင့် ပိတ်ခံရတယ်။ ရတနာသုတ် ကျက်ခဲ့တာ မှတ်မိသေးလား။ ကျက်ရင် ရရဲ့သားနဲ့ မကျက်ဘဲနေတာ။ မင်းရဲ့ မခံချင်စိတ်ကို ဆွပေးလိုက်မှ မင်းကျက်တယ်။ တကယ်လည်း ရခဲ့တယ်။ ခုလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဖြေခွင့်ရှိတာကို မင်းက မဖြေချင်ဘူး။ မင်းဖြေရင် အောင်မယ်ဆိုတာ ငါယုံတယ်။ မင်းစကားနဲ့ ပြောရရင် အောင်ရုံတင် မကဘူး။ ဟိုဘက်ကမ်းတောင် လွန် သေးတယ်။ ဒါကြောင့် မင်း ဖြေဖြစ်အောင် ငါ တမင်ပြောလိုက်တာပဲ။ မင်း ငါ့ကို စိတ်ကွက်သွားတယ် ဆိုတာလည်း ငါ သိတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းအုပ်ပြီးတာတောင် မင်း ငါ့ကို အသိမပေးခဲ့ဘူး။ အခု အဲဒါတွေ ထားလိုက်တော့။ မင်းလိုလူ အတွက် ဆယ်တန်း မအောင်လည်း ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ပင်ကိုယ် အရည်အချင်း ရှိပြီးသားပဲ။ ဘဝမှာ လုပ်စရာတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်။ အဲဒီအတွက် အားမွေး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တည်ဆောက်ရမှာ အရေးကြီးဆုံးပဲ။ မင်းလုပ်နိုင် သမျှ အစွမ်းကုန် လုပ်ခဲ့ပြီးပြီ။ မင်းညံ့လို့ မဟုတ်ဘူး။ မတရားမှုကြောင့် ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက် အထမမြောက်ရတာ။ ဘာမှ ဝမ်းနည်းစရာ မလိုဘူး ..." ကျနော် ဆရာကြီးစကားတွေ နားထောင်နေရင်း လေဟာနယ်ထဲ မြောက်တက်သွား သလို ခံစားလိုက်ရတယ်။ ရင်ထဲမှာလည်း ပေါ့ပါး လွတ်လပ်သွားသလိုမျိုး။ ကာလတခုထိ ဆရာကြီးပေါ် "ဖ" နေတဲ့ စိတ်အခံရော၊ အခု လောလောလတ်လတ် ခံစားနေရတာတွေရော အားလုံး လွင့်စင် ပျောက်ကွယ်သွားသလို ခံစား လိုက်ရတယ်။

ဆရာကြီးကိုကြည့်ရင်း ကျနော် လက်အုပ်ချီလိုက်မိတယ်။ "ကျနော်ကို ခွင့်လွှတ်ပါ။ ကျေးဇူးကြီးလွန်းပါတယ် ဆရာကြီး" လို့ ပြောချင်နေတာ။ ဒါပေမဲ့ ပါးစပ်က ဘာအသံမှ ထွက်ကျမလာဘူး။ နှုတ်ခမ်းတွေ တဆတ်ဆတ် တုန်ရင်း ပါးပြင်ပေါ် မျက်ရည်တွေ ပိုးပိုးပေါက်ပေါက် ကျလာတယ်။ ကျနော် စကားပြောချင်နေပေမဲ့ ပြောလို့ မရဘူး။ တဒင် ဆွံ့အသွားသလို ခံစားနေရတယ်။ ရင်ထဲမှာ စကားတွေ အဆက်မပြတ်ပြောနေသလိုပဲ။ ဆရာကြီးက လက်အုပ်ချီထားတဲ့ ကျနော် လက်ကို ကိုင်လိုက်ပြီး ကျနော်ခေါင်းကို သူ့ ရင်ဘတ်နဲ့ ထိပြီး ဖိထားလိုက်တယ်။ ကျနော်ရင်ထဲက စကားကို ဆရာကြီး သိသွားပြီလေ။ တကယ်ဆို ကျနော်ရင်ထဲ ထိုးဖောက် မြင်နိုင်တဲ့ သူဟာ ဆရာကြီးပဲလေ။ ခုလို ကျနော် မျက်ရည် ပိုးပိုး ပေါက်ပေါက် ကျတာကို ဆရာကြီး မြင်ဖူးတာ ပထမဆုံးပါပဲ။ ပြီးတော့ နောက်လည်း နောက်ဆုံးပါပဲ။ (၂၀၀၇၊ ဇန်နဝါရီ နံနက်ခင်း နှင်းတွေကြားမှာ ကျတဲ့ မျက်ရည်တွေကိုတော့ သူ မမြင်နိုင်တော့ဘူး။ သူမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ်သူမှ မမြင် နိုင်အောင် နံရံတွေ အထပ်ထပ် ခြားထားကြတယ်လေ။)

အဲဒါဖြစ်ပြီး တပတ်လောက် အကြာမှာ ဝေမိုး ကျနော်ဆီ ရောက်လာတယ်။ သူက ပြန်လွတ်လာတာ မကြာသေးဘူး။ လွတ်လွတ်ပြီးချင်း ဘုန်းကြီးထံတော့ ကျနော်နဲ့ ဆရာကြီးတို့ သွားကြသေးတယ်။ အခုသူကဘုန်းကြီးထွက်ခါစ အိမ်မှာ အနားယူနေတဲ့ အချိန်။ ကျနော်ဆီတော့ မကြာခဏ လာတတ်တယ်။ အခု လာတာကတော့ အလုပ်ကိစ္စနဲ့ပါ။ "အကိုကို

လူတယောက်က တွေ့ချင်လို့တဲ့။ အရေးကြီးတယ်။ လျှို့ဝှက်တွေ့ရမှာ ...။ တွေ့မယ် သူ ဘယ်သူလဲလို့ မေးလိုက်တော့ သူက "ဘယ်သူလို့ မပြောရဘူးလို့ မှာလိုက်တယ်။ တွေ့ရင် သိမှာပဲ။"

ဒါဆို ငါမတွေ့တော့ဘူးကွာ။ မင်းပဲ စဉ်းစားကြည့်။ အခုလို နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းမျိုးမှာ ဘယ်သူမှန်းလည်း ကြိုမသိ၊ အရေးလည်းကြီး၊ လျှို့ဝှက်လည်း ဆိုသေး ဆိုတော့ ငါ မတွေ့တော့ဘူးကွာ ...။ ဝေမိုး ပြန်သွားတယ်။ ကျနော် ပြတဲ့ အကြောင်းပြချက်က ခိုင်လုံနေတယ်လေ။ နောက်တနေ့ ဝေမိုး ပြန်ရောက်လာတယ်။ ကျနော်နား နားကပ်ပြီး "ခုတွေ့ မယ့် လူက တခြားသူ မဟုတ်ဘူး။ ကိုသက်ဝင်းအောင်ပဲ" လို့ ပြောလိုက်တော့ ကျနော် ရင်ထဲ ဒိန်းခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။

သက်ဝင်းအောင်နဲ့ ကျနော် မတွေ့ရတာ (၆) နှစ် ကျော်ပြီ။ ၁၉၉၂ သူ လွတ်သွားပြီး ကျနော်ကို ရုံးထွက်မှာ လာတွေ့ ခဲ့တာ နောက်ဆုံးပဲ။ ၁၉၉၇ ကျနော် ထောင်က လွတ်တော့ သူ ရန်ကုန်မှာ မရှိတော့ဘူး။ နိုင်ငံရေး ကိစ္စတွေနဲ့ ထောက်လှမ်းရေး လိုက်ဖမ်းနေလို့ ထိုင်းဘက် ထွက်သွားပြီ။ ဒါကြောင့် သက်ဝင်းအောင်ကို တွေ့ရင် ဖမ်းဖို့ ထောက်လှမ်းရေးက ဝရမ်း ထုတ်ထားတဲ့အချိန်။ ဒါပေမဲ့ သူ ထိုင်းမှာ ရှိနေတယ်ဆိုတော့ ကိစ္စမရှိဘူးပေါ့။ ခုတော့ မြန်မာပြည်ထဲ ပြန်ရောက်ပြီး လှုပ်ရှားနေပြီပေါ့။ သူ့ပတ် လှည်းတန်းကိစ္စ၊ ပုံမှန် ထွက်နေတဲ့ Statement ကိစ္စ၊ ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုတွေ ...။ တခုချင်း ကျနော် ခေါင်းထဲ အစိစိ အရီရီ ပေါ်လာတယ်။ ဒါ သူ့လက်တွေ့ပဲ။ သူနဲ့ တစုံတရာ ပတ်သက်နေတယ် ဆိုတာ သိထားပေမဲ့ လူကိုယ်တိုင် ပြည်တွင်း ပြန်ရောက်ပြီး လှုပ်ရှားနေမယ်တော့ ထင်မထားခဲ့မိဘူး။ အခု သူပြန်ရောက်နေပြီ။ လှုပ်ရှားနေပြီ။ ကျနော်ကို တွေ့ဖို့ ချိန်းနေပြီ။ ကျနော် ဘာလုပ်ရမလဲ။

ဒီအချိန်မှာက ညတိုင်း လူဖမ်းပွဲကြီး လုပ်နေတဲ့အချိန်။ NLD အဖွဲ့ဝင်တွေရော၊ ကျောင်းသားတွေရော တသုတ်ပြီး တသုတ် ဖမ်းခံနေရချိန်။ ကျနော်က ထောင်က ထွက်လာတာ (၁) နှစ်တောင် တင်းတင်း မပြည့်ချင်သေးဘူး။ ထောက်လှမ်းရေး စစ်ကြောရေးခန်းက ပြန်ထွက်လာတာ ရက်ပိုင်းပဲ ရှိသေးတယ်။ ဒီ အခြေအနေမှာ သူ့ကို သွားတွေ့ မလား။ မတွေ့ဘဲ ငြင်းလိုက်မလား။ သွားတွေ့ရင် အကြီးအကျယ် အန္တရာယ် ရှိနိုင်တယ်။ အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် (၇) နှစ်ပဲ။ မတွေ့ဘဲ ငြင်းလိုက်ရင်ကော ကျနော် ခေါင်းထဲ ဆက်တိုက် ဖြစ်လာတဲ့ အတွေးတွေပဲ။ ကျနော် ငြိမ်ကျသွား တာကို ဝေမိုး သတိထားမိတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ကျနော် တွေ့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ တွေ့မယ့် အချိန်နဲ့ နေရာ သတ်မှတ်ပြီး ဝေမိုး ပြန်သွားတယ်။

ခုလို သက်ဝင်းအောင်နဲ့ တွေ့ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာဟာ ကျနော်အတွက် အန္တရာယ်ကြားက စွန့်စားမှုတခုပဲ။ သာမန် အချိန်မှာ အဲဒီလောက် မဟုတ်ပေမဲ့ အဲဒီတုန်းက နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းက ဇာတ်ရိုက် အမြင့်ဆုံး ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်၊ ကျနော် ပြင်ဆင်သင့်တာတွေ အသေးစိတ် ပြင်ဆင်တယ်။ ကျနော် အမိုးအတွက် လိုအပ်တာတွေ၊ ပေးရမယ့် အရာ တွေ၊ ရစရာရှိတာတွေ အကုန် စာရင်းချပြီး အပြီး လုပ်ထားလိုက်ပါတယ်။ နောက်နေ့မနက် (၉) နာရီလောက် ဝေမိုး ရောက်လာတယ်။ သူလည်း လိုက်ဖို့ လာပြောတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ တွေ့ဖို့ ချိန်းထားတာက နေ့လည် (၂) နာရီ။ အချိန် အစောကြီး ရှိသေးလို့ ကျနော်တို့ အိမ်မှာပဲ စကား ထိုင်ပြောနေကြတယ်။ (၁၁) နာရီလောက်ကျတော့ ဆရာကြီးက ဆိုင်းမဆင့် ဗုံမဆင့် ပြန်စားကြီး ရောက်ချလာတယ်။ သူနဲ့ လိုက်ခဲ့ဖို့ အတင်း ခေါ်နေတော့တယ်။ ပထမ ကျနော် ငြင်းသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက မရဘူး။ အကြောင်းပြချက် မခိုင်လုံလို့ကတော့ အတင်း ဖွတ်နေတော့တာ။ ကျနော်လည်း နာရီကြည့်တော့ အခုမှ (၁၁) နာရီဆိုတော့ (၃) နာရီလောက် လိုသေးတာပဲ ဆိုပြီး သူနဲ့ လိုက်သွားလိုက်တယ်။

ဝေမိုးလည်း လိုက်လာတယ်။ ပထမတော့ မဂ္ဂဇင်းတိုက်ကို သွားကြတာ။ နောက် ကျနော်တို့တွေ ပန်းဆိုးတန်းက ဟိန္ဒူ ဘုရားဝင်းထဲ ဖွင့်ထားတဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် သွားထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီမှာက စားစရာ စုံတယ်လေ။ အဲဒီမှာ နေရင်း (၁) နာရီထိုးတော့ ကျနော် ထွက်ဖို့ လုပ်တယ်။ ဆရာကြီးက မရဘူး။ ညနေထိသူနဲ့နေချည်း လုပ်နေတယ်။ သူပြန်ပို့ ပေးမယ်ပေါ့။ ကျနော်ကလည်း ချိန်းထားတာ ရှိလို့ သွားမယ်ဆိုတာကို "ဘာလဲ မင်း ရည်းစားရနေပြီလား။ ငါ့ကို မိတ်ဆက်ပေး၊ ငါလည်း လိုက်မယ်" ဆိုပြီး လုပ်နေတယ်။ ကျနော်လည်း ဘယ်လိုပြောရမလဲ မသိတော့ဘူး။ နာရီကြည့် ပြီး ဝေမိုးလည်း မျက်စိမျက်နှာ ပျက်နေပြီ။ သက်ဝင်းအောင်နဲ့ တွေ့ဖို့ ကိစ္စကို ကျနော် ဆရာကြီးကို အသိမပေးချင်ဘူး။ သူ့ကို အန္တရာယ် စက်ကွင်းထဲ မရောက်စေချင်လို့။ ဘာပြောပြော သိထားရင် အန္တရာယ် ရှိတယ်လေ။

ဘယ်လိုမှ ထွက်လို့မရတဲ့အဆုံး ကျနော် ဝေမိုးကို မျက်ရိပ်ပြလိုက်ပြီး ဆရာကြီးကို လက်ကုတ်လိုက်တယ်။ လက်ဖက် ရည်ဆိုင်က ထွက်လာပြီး ဆရာကြီးနား ကပ်ပြီး အခုတွေ့မှာ သက်ဝင်းအောင် ဖြစ်ကြောင်း ဆရာကြီး အန္တရာယ်ရှိမှာ စိုးလို့ အသိမပေးတာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အခု ချိန်းထားတဲ့အချိန် မိနစ်ပိုင်းပဲ လိုတော့ကြောင်း၊ ပြောလိုက်မှ မျက်လုံး ပြူးသွားတယ်။ ချက်ခြင်းပဲ "အေး ... အေး ... သွား ... ငါ့ကားယူသွား" ဆိုပြီး ကားပါ ပေးလိုက်တယ်။ သူကတော့ အဲဒီ

မှာပဲ ကျန်ခဲ့တယ်။ ကားပေါ် တက်ခါနီး ကျနော်နားနား ကပ်ပြီး "သက်)င်းအောင်ကို ပြောလိုက်၊ ငါ သတိရနေတယ်လို့။ ငါ့ကို ပေးစရာရှိတဲ့ အကြွေးလည်း ဆပ်ဦး" လို့ မှာလိုက်သေးတယ်။ သူ့ကို ပေးစရာရှိတဲ့ အကြွေး ဆိုတာက အထဲမှာ နေကြတုန်း စာမေးပွဲပြန်ဖြေဖို့ သူတောင်းထားတဲ့ ကတိကို သက်ဝင်းအောင်က ပေးခဲ့ပြီး စာမေးပွဲ မဖြေဖြစ်သေးတာကို ပြောတာပါ။

ချိန်းထားတဲ့ နေရာရောက်တော့ သက်ဝင်းအောင်က ကြိုရောက်နှင့် နေပြီ။ သူ့ပုံစံက လွန်ခဲ့တဲ့ (၆) နှစ်က အတိုင်းပဲ။ ဘာမှ သိပ်မပြောင်းဘူး။ ကျနော်ကို တွေ့တွေ့ချင်း ကျနော်လက်မောင်းကို လက်သီးနဲ့ ထိုးလိုက်တယ်။ ကျနော်လည်း သူ့ရဲ့ပြောင်နေတဲ့ နဖူးကို လက်နဲ့ လှမ်းတောက်ချလိုက်တယ်။ ပြီးမှ (၂) ယောက်သား ပြိုင်တူ ရယ်လိုက်ကြပြီး ဘေးချင်းယှဉ်လျက်က တယောက်ပဲခုံး တယောက် လှမ်းဖက်ထားလိုက်ကြတယ်။ အဲဒါ ကျနော်တို့ နှစ်ယောက် နှုတ် ဆက်နေကျ ပုံစံလေ။ သူနဲ့ ကျနော် (၁) ဆောင် မှာ အတူတူ နေကြတုန်းက ကျနော်က နေ့တိုင်း "ဒိုက်" ထိုးတယ်။ အဲဒါကို သူက "မင်းလက်မောင်းတွေက ကောင်းသားပဲ။ မှန်း ... ငါစမ်းကြည့်စမ်းမယ်" ဆိုပြီး ထိုးတော့တာပဲ။ ကျနော်ကို ဘယ်အချိန်တွေ့တွေ့ ကျနော်လက်မောင်းကို ထိုးလိုက်ရမှ ကျေနပ်တဲ့ကောင်။ ကျနော်ကလည်း သူ့နဖူးကို လက်နဲ့ လှမ်းလှမ်းတောက်တယ်။ သူ့နဖူးပြင်က ထူးထူးခြားခြားကို ကျယ်နေတာ။ အဲဒါကို သူက ဆံပင်နဲ့ ဖုန်းထားတတ်တယ်။ ကျနော်က သူ့ကို ဘယ်အချိန်တွေ့တွေ့ သူ့နဖူးကို တချက်လောက် တောက်လိုက်ရမှ ကျေနပ်တဲ့ကောင်လေ။ ဒီလိုနဲ့ သူနဲ့ ကျနော်ကြားမှာ အဲဒီလို နှုတ်ဆက်တဲ့ ပုံစံလေး ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်သွားကြတာလေ။

အဲဒီမှာ ခဏပဲနေပြီး ရွှေတိဂုံဘုရားသွားဖို့ သူကပြောတယ်။ သူက သူ့ဆိုင်ကယ်နဲ့ သက်သက်သွားတယ်။ ကျနော်နဲ့ ဝေမိုးက ဆရာကြီးကားနဲ့။ ဘုရားပေါ်မှာ ညနေ (၅) နာရီလောက်ထိ အေးအေးဆေးဆေး စကားတွေ ပြောဖြစ်ကြ တယ်။ သူ ကျနော်ကို တွေ့ဖို့ခေါ်တဲ့အကြောင်းကတော့ အလုပ်ကိစ္စထက် အရင်သံယောဇဉ်အရ ခေါ်တွေ့တဲ့ သဘော ပါပဲ။ အဲဒီမှာ သူ ကျနော်ကို ပြောခဲ့တာတွေကတော့ ပုံမှန် တရားထိုင်ဖို့၊ သူလည်း ပုံမှန် တရားထိုင်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ အခက်အခဲတွေ ကြုံလာတဲ့ အခါတိုင်း တရားထိုင်ထားတဲ့ အကျိုးကြောင့် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ရင်ဆိုင်လို့ ရခဲ့ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် တရားထိုင်တာ အကျိုးများကြောင်း၊ ကျနော်အနေနဲ့ လောလောဆယ် နိုင်ငံရေးကိစ္စ ခဏနားထားပြီး ပညာရေးကိစ္စကို ဇောင်းပေးသင့်ကြောင်း၊ ကျနော်အနေနဲ့ ဟိုဖက်ထွက်ပြီး ပညာရေး ဆက်လုပ်သင့်ကြောင်းတွေ ပြော တာပါ။ အဲဒီတုန်းက သူက ကျနော် ထောင်ထဲ (၆) နှစ်ကျော် နေခဲ့ရတာကို စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေတာ။

ကျနော်ကတော့ သူ့ကို သိပ်ပြီး မပြောဖြစ်ပါဘူး။ သိပ်ပြီး အတင့်မရဖို့နဲ့ ကိစ္စဝိစ္စ ပြီးရင် ခြေရာဖျောက်နေဖို့လောက်သာ သတိပေးလိုက်တာပါ။ ညနေ (၅) နာရီထိုးတော့ ကျနော်တို့ ပြန်ဖို့ ထရပ်လိုက်ကြတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း သူက ကျနော် လက်မောင်းကို ထိုးလိုက်တော့ ကျနော်က သူ့နဖူးကို လှမ်းတောက်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ တယောက်ပဲခုံး တယောက် ဖက်ပြီး နှုတ်ဆက်လိုက်ကြတယ်။ အဲဒါ ကျနော်တို့ နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်ကြတယ်ဆိုတာ (၂) ယောက်လုံး မသိခဲ့ကြ ဘူးလေ။ ကျနော်နဲ့ တွေ့ပြီး နောက် (၂) ရက်လောက် နေတော့ သူ အဖမ်းခံရတယ်။ အဲဒီထဲက အပြင်လောကကို အသက်ရှင်လျက် ပြန်ထွက်လာခွင့် မရတော့ပါဘူး။ ထောင်ထဲမှာ (၈) နှစ်ကျော်လောက် ခက်ခဲ ကြမ်းတမ်းမှုတွေ၊ တိုက်ပွဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်တိုးခဲ့ရပြီး ပထမ အောက်ပိုင်း သေသွားတယ်။ နောက်တော့ (၂၀၀၆) အောက်တိုဘာ (၁၆) မှာ မန္တလေးထောင်ထဲမှာ ကျဆုံးသွားရတယ်။ သူဆုံးတော့ ကျနော်က သာယာဝတီမှာ၊ နံရံတွေကြားကနေပဲ သူ့ကို "သက်ဝင်းအောင် (သို့မဟုတ်) ငြိမ်းချမ်းရေးဝိဉာဉ်" လို့ ကင်ပွန်းတပ်ပြီး လှမ်းဦးညွှတ်ခဲ့ရတယ်။

သက်ဝင်းအောင် အဖမ်းခံရပြီး ဘိုဘိုလည်း ဖမ်းခံရတယ်။ နောက်တော့ ကိုထွန်းမြင့်အောင်ပါ အဖမ်းခံရတော့ ကျနော် လည်း အိမ်မှာ သိပ်မနေဘဲ ရှောင်နေလိုက်ရတော့တယ်။ အဲဒီ အတောအတွင်း ပညာရေးစနစ် အပြောင်းအလဲတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ နှစ်စတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့စနစ်က နောက်နှစ်မှစမှာ ဆိုတော့ ဒီနှစ်မှာ ဘယ်သူမဆို ဆယ်တန်း အပြင် ဖြေခွင့် ရှိသေးတယ်။ ကျနော် ဆရာမတွေက ကျနော်အတွက် "ဖောင်" ဝယ်ပြီး တင်ဖို့လုပ်တယ်။ ကျနော် လက်မှတ် လိုနေလို့ ကျနော်ဆီ အကြောင်းကြားတော့ လက်မှတ် သွားထိုးပေးလိုက်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ထဲမှာတော့ စာမေးပွဲဖြေဖို့ စိတ်ကူး လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူး။ မြန်မာပြည် ပညာရေးကို လုံးဝ ကျောခိုင်းလိုက်ပါပြီ။ လောလောဆယ် ကျနော် ကိုယ်တိုင်လည်း အဖမ်းခံရမလား၊ ထွက်ပြေးရမလား ဆိုတာလည်း သေသေချာချာ မသိနိုင်သေးဘူး။ ဒါတွေကို ဆရာမ တွေ စိတ်မကောင်းဖြစ်မှာစိုးလို့ ဖွင့်မပြောခဲ့ပါဘူး။ ဒီအတောအတွင်း အခြေအနေက ပိုရှုပ်ထွေးလာတယ်။ ကျနော် အိမ်ကို ထောက်လှမ်းရေးတွေ လာမေးနေပြီ ဆိုတာ သိတော့ ကျနော် နယ်ထွက်သွားပါတော့တယ်။

နယ်မှာ (၃) လလောက် ရှောင်နေပြီး အေးဆေးပြီဆိုမှ ရန်ကုန် ပြန်တက်လာခဲ့တယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ကျနော် ရန်ကုန် ပြန်ရောက်တဲ့နေ့က ၁၉၉၈ ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ ဒီဇင်ဘာ (၃၁) ရက်နေ့ပါ။ နောက်နေ့မှာ ဆရာမတွေ သွားနှုတ်ဆက်

တယ်။ ဟိုရောက်တော့ ဆရာမတွေက ကျနော်ကို မျှော်နေကြတာ။ စာမေးပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ဖို့၊ စာကျက်ဖို့ အတွက်ပါ။ ဒီတော့မှ ကျနော် စာမေးပွဲဖြေဖို့ အစီအစဉ် မရှိတဲ့ အကြောင်း ပြောပြလိုက်တယ်။ ဆရာမက မရဘူး၊ ဖြေကို ဖြေရမယ် ဆိုပြီး အတင်း လုပ်တော့တာပဲ။ ကျနော်လည်း မဖြေတော့ဘူးဆိုတာ အကြောင်းတွေ ရှိတယ်လေ။ စာမေးပွဲဖြေရမှာက မတ်လ (၉) ရက်နေ့၊ ကြားထဲမှာ (၂) လလောက်ပဲ အချိန်ရှိတော့တာ။ ခေါင်းထဲမှာလည်း ဘာစာမှ မရှိတော့ဘူး။ ဒီကြားထဲမှာလည်း အိပ်မက်ဆိုးတွေ ဖြတ်သန်းမက်ခဲ့ရသေးတော့ ကျနော် တော်တော် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေပြီ။ ဒါကြောင့် မဖြေတော့ဘူး။ ဖြေရင်လည်း ကျဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်။ ကျနော်မူက "ဖြေရင်အောင်ရမယ်"။ ဆရာမတွေက ဘယ်လိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဖြေကို ဖြေရမယ်၊ နောက်ဆုံး ကျရင် ကျပါစေ။ ကျနော် စာမေးပွဲခန်းထဲဝင်ရင် တော်ပြီ။

ဒီလိုနဲ့ ကျနော်နဲ့ ဆရာမတို့ စကား အခြေအတင် ဖြစ်ကြတယ်။ ကျနော်က မဖြေတော့ဘူးလို့ ပြောပြီး ပြန်ဆင်းဖို့ လုပ်တော့ ဆရာမက "မင်းမပြန်နဲ့၊ ဒီမှာ စာကျက်ရမယ်။ မင်း ဖြေကို ဖြေရမယ်" လို့ လှမ်းပြောတယ်။ ကျနော်ကလည်း မရဘူး။ ဖိနပ်စီးပြီး တံခါးဖွင့်ဆင်းမယ် လုပ်တော့ ဆရာမက နောက်ကနေ ကျနော့်ဂုတ်ကို ကိုင်ပြီး မျက်နှာကို လက်သီးနဲ့ ထိုးချလိုက်တယ်။ ကျနော့်မျက်စိထဲ မီးတောင် ပွင့်သွားတယ်။ ဆရာမအဖေက နာမည်ကျော် လက်ဝှေ့ သမားကြီး။ ဆရာမလည်း ငယ်ငယ်က သဲအိတ်တွေ ဘာတွေ ထိုးပြီး လက်သီးကျင့်ခဲ့ဖူးတဲ့ ဆရာမ။ သူက ကျောင်းသားတွေကို ဘယ်တော့မှ မရိုက်ဘူး။ မာမာထန်ထန်တောင် ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ စာသင်ရင် အမြဲ ပြုံးရွှင်နေ တတ်တာ။ ဒါပေမဲ့ သူစိတ်ဆိုးပြီ ဆိုရင်တော့ ခုနကလို ဂုတ်ဆွဲပြီး ဘယ်ပြန် ညာပြန် ထိုးတော့တာ။

ကျနော် အကို ငယ်ငယ်တုန်းက သူ့လက်သီးစာ မိပြီး (၃) ရက်လောက် ထမင်းမစားနိုင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ကျနော်လည်း (၈) တန်း နှစ်လောက်က တကြိမ် ထိခဲ့ဖူးတယ်။ အခု တကြိမ် ထိပြန်ပြီ။ စိတ်ထဲ ထူပူသွားပြီး ဆရာမကို လှည့်ကြည့် လိုက်တော့ သူက မင်း အထဲပြန်ဝင် ဆိုပြီး နောက်တချက် ထိုးချလိုက်ပြန်တယ်။ ဒီတခါ ကျနော် ရှောင်လိုက်နိုင်ပါ တယ်။ ဒီတချက်ပါ ထိရင်တော့ ကျနော်ထင်တယ် (၅) ရက်လောက် ဆန်ပြုတ် သောက်ရမယ့်ကိန်းပဲ။ ကျနော်လည်း အသားလည်း နာ၊ ရှက်လည်း ရှက်ဆိုတော့ ဆရာမကို စူးစူးရဲရဲ ပြန်ကြည့်လိုက်တယ်။ အရိုင်းစိတ်တွေ ကြွလာတယ်။ ဆရာမ နေရာမှာ တခြားလူ ဆိုရင်တော့ အရိုးတခြား၊ အသားတခြား ဖြစ်သွားမှာ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီဆရာမက ကျနော်ကို ငယ်ငယ်ထဲက သားတယောက်လို စောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့ ဆရာမ၊ ကျနော်က အမေ တယောက်လို ချစ်ခဲ့ရတဲ့ ဆရာမ ဆိုတော့ စိတ်လျှော့ပြီး ခေါင်းငုံ့ခံလိုက်ရတယ်။ ဆရာမအမေ ရောက်လာပြီး ကျနော်တို့ကို အိမ်ထဲ ခေါ်သွားလို့ ဆရာမလည်း ဘာမှ ထပ်မပြောတော့ပါဘူး။

ကျနော် စဉ်းစားကြည့်တယ်။ ကျနော် ဘဝမှာ အနိုင်ကျင့်မှု မှန်သမျှကို ဘယ်တော့မှ ခေါင်းငုံ့ခံလေ့ မရှိဘူး။ ရတဲ့နည်းနဲ့ တွန်းလှန်ခဲ့တာချည်းပဲ။ ရုပ်ပိုင်းနဲ့ တွန်းလှန်လို့မရတဲ့ ကိစ္စတွေဆိုရင် စိတ်ပိုင်းနဲ့ တွန်းလှန်ခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျနော် တွန်းလှန်လို့ မရဘဲ ဒူးထောက် အညံ့ခံခဲ့ရတဲ့ အနိုင်ကျင့်မှုတော့ ရှိတယ်။ အဲဒါ "မေတ္တာရဲ့ အနိုင်ကျင့်မှုပဲ"။ အခု ဆရာမလုပ်ရပ်နဲ့ ကျနော် ထောင်ထဲမှာရှိစဉ် ထောင်မှူးစောထွန်းနဲ့ ဖြစ်တဲ့ကိစ္စမှာ ဆရာကြီး ပါဝင်ခဲ့တဲ့ လုပ်ရပ်မျိုးတွေ ပါပဲ။ အဲဒါတွေကို ကျနော်က "မေတ္တာရဲ့ အနိုင်ကျင့်မှု" လို့ ခေါ်ချင်တယ်။ လူတယောက်က လူတယောက်ကို အနိုင် ကျင့်တယ် ဆိုတာ အနိုင်ကျင့်သူက သူ့ရဲ့အတ္တ အကျိုးစီးပွားအတွက် အနိုင်ကျင့်တာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ မေတ္တာရဲ့ အနိုင်ကျင့် မှုကတော့ အဲဒါနဲ့ပြောင်းပြန်ပါ။ အနိုင်ကျင့်သူက သူ့ရဲ့အတ္တ အကျိုး စီးပွား လုံးဝ မပါဘဲ အနိုင်ကျင့်ခံရသူရဲ့ အကျိုးကို ရှေးရှုပြီး အနိုင်ကျင့်တာပါ။ ဒီလို အနိုင်ကျင့်မှုမျိုးကို မေတ္တာရဲ့ အနိုင်ကျင့်မှုလို့ ယူဆတယ်။ ကျနော် ဘဝမှာ ကျနော် ဘာကိုမှ မကြောက်ပါဘူး။ မေတ္တာရဲ့ အစွမ်းသတ္တိကိုတော့ အရမ်းကြောက်တယ်။ ဒီအဏ်ကို ကျနော် မခံနိုင်ဘူး။ တကယ်တော့ ကျနော်ဘဝမှာ အငတ်မွတ်ဆုံး၊ အတောင့်တဆုံး အရာဟာ မေတ္တာပဲလေ။

အဲဒီလို မေတ္တာရဲ့ အနိုင်ကျင့်မှုကြောင့် (၁၀) တန်းဖြေဖို့ လုပ်ရပါတော့တယ်။ ဖြေရဖို့ရက်က တအား နီးနေတော့ ဂုဏ်ထူးထွက်ဖို့ မမျှော်မှန်းတော့ဘူး။ အောင်မှတ်ရဖို့တောင် မနည်းလုပ်ရမှာ။ တော်သေးတာက ဝိဇ္ဇာတွဲ (၃) ဘာသာ မှာ (၂) ဘာသာ (၄၀) ရရင် အောင်တယ်။ သိပ္ပံတွဲလည်း ဒီလိုပဲ။ အချိန်မရတော့လို့ ဝိဇ္ဇာတွဲထဲက သမိုင်းနဲ့ အိတ်ပဲ ကြည့်ပြီး ပထဝီကို လုံးဝ လွှတ်ထားလိုက်တယ်။ သိပ္ပံတွဲထဲက Chemistry နဲ့ Physics ကိုပဲ ကြည့်ပြီး Bio ကို လုံးဝ လွှတ်လိုက်တယ်။ အိတ်ချိန် (၅) နာရီလောက်ပဲ ထားပြီး ကျန်တဲ့ အချိန်တွေမှာ စာနဲ့ပဲ မျက်နှာအပ်ထားလိုက်တယ်။ ဆရာကြီးက ကျနော်အိတ်ပဲ တပတ်တခါလောက် လူကိုယ်တိုင် ရောက်လာတတ်ပြီး ဖုန်းနဲ့တော့ နေ့တိုင်းနီးဝါး ပြောဖြစ်ကြ ပါတယ်။ စာအုပ်တွေ၊ မေးခွန်းလွှာတွေ တောက်လျှောက် ပို့ပေးပါတယ်။ စာမေးပွဲ စဖြေတော့ မြန်မာစာ ရှော့ရှော့ရှုပဲ ဖြေနိုင်တယ်။ အင်္ဂလိပ်လည်း အေးအေး ဆေးဆေးပဲ။ သချာ်လည်း အောင်မှတ်ရအောင် ဖြေနိုင်တယ်။

သိပ္ပံတွဲ မဖြေခင်ညမှာတော့ ဆရာမက ကျနော်အတွက် နည်းနည်း စိုးရိမ်နေတယ်။ Bio ကို လုံးဝ လွှတ်ထားတော့ ကျန်တဲ့ Physics နဲ့ Chemistry ကို အပြည့် ရထားစေချင်တယ်။ Physics ကတော့ ရပါရဲ့။ Chemistry ကတော့ (၁) ခန်းလောက် လွှတ်လိုက်ရတယ်။ အချိန်လည်း မရှိ၊ ကျနော်လည်း အရမ်း ပန်းနေပြီလေ။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်ကတော့ ကျရာမှ ကျရော။ ကျနော် ခံယူချက်ကို လုံးဝ အထိမခံဘူး။ ကူးချလို့ အောင်တာထက်စာရင် အကျခံပြီး ဂုဏ်ယူလိုက် မယ်။ စာခိုးချတာ ဘယ်သူမှ မသိရင်တောင် ကိုယ်ကိုယ်တိုင်တော့ သိနေဦးမှာပဲ။ ကိုယ့်လိပ်ပြာ ကိုယ်မလုံတဲ့ အဖြစ်မျိုး မလုပ်ချင်ဘူး။ ကျနော် လိပ်ပြာသန့်ချင်တာလို့ ပြောလိုက်တော့ ဆရာမက ကျနော်ကို အထူးအဆန်းလို ကြည့်နေ တယ်။

စာမေးပွဲ ဖြေပြီးပြီးချင်းပဲ ကျနော်နဲ့ သူငယ်ချင်းတို့ စုပေါင်းပြီး အလူမီနီယံ ကုမ္ပဏီတခု ထောင်လိုက်ပါတယ်။ ဆရာကြီး က သဘောတွေ ကျလို့၊ သူလည်း ရှယ်ယာထည့်မယ် ဆိုပြီး သူ့သမီးဆီက ပိုက်ဆံယူလာပြီး ကျနော်ဆီမှာ ရှယ်ယာ ထည့်တယ်။ ကျနော်တို့ ကုမ္ပဏီဖွင့်ပွဲမှာ ဆရာကြီးလာပြီး ဧည့်မှတ်တမ်း စာအုပ်မှာ အောင်မြင်စေကြောင်း ဆုတောင်း လက်မှတ် ထိုးပေးခဲ့သေးတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သြဂုတ်လထဲမှာ (၁၀) တန်း အောင်စာရင်းထွက်တယ်။ အဲဒီနေ့က ကျနော် ရန်ကုန်မှာ မရှိဘူး။ အလုပ်ကိစ္စနဲ့ မအူပင် ရောက်နေတယ်။ အောင်စာရင်း ထွက်မှန်းတောင် မသိပါဘူး။ ရန်ကုန်က ဖုန်းဆက်ပြောမှ သိတာ။ နောက်တနေ့ ရန်ကုန် ပြန်ရောက်တော့ ကျနော် ဆရာကြီးဆီ သွားလိုက်တယ်။ ကျနော် မြင်တော့ ဆရာကြီးက ထုံးစံအတိုင်း "ခွေးကောင် ... ငါ အရမ်း ဝမ်းသာတယ်ကွာ။ မင်း စာမေးပွဲအောင်တာ ..." ဆိုပြီး ကျနော် ခေါင်းကို သူ့ရင်ဘတ်နဲ့ ဖိကပ်ထားတော့တယ်။ ကျနော်ကို ဂုဏ်ပြုမယ်လို့လည်း ပြောပါသေးတယ်။

"ငါက ကျောင်းဆရာတယောက် ဆိုတော့ ကျောင်းသားတယောက် စာမေးပွဲအောင်တာ မဆန်းသလို ကျတာလည်း မဆန်းဘူး။ ဒါပေမဲ့ မင်းအောင်တာ အတွက်တော့ ဆန်းတယ်။ အခက်ခဲတွေ၊ အပိတ်ဆို့ အတားဆီးတွေ အထပ်ထပ် ကနေ ဖြေရမလို့ မဖြေရတော့ဘူးလို့လို့နဲ့ ကမျောသောပါး ဖြေခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။ ဒါထက်ပိုတာက စာ လုံးဝ ခိုးမချဘဲ ဖြေမယ်ဆိုတဲ့ မင်းရဲ့ခံယူချက် အတွက် ငါချီးကျူးတာ ..." လို့ ဝမ်းသာအားရ ဆက်ပြောနေပါသေးတယ်။ သူက "အဲဒါ သစ္စာပဲကွာ။ သစ္စာရဲ့ ရောင်ပြန်ဟပ်မှုပဲ" လို့ ပြောပါတယ်။ ကျနော် ကြောင်သွားတယ်။ ခုကိစ္စနဲ့ သစ္စာနဲ့ ဘယ်လို စပ်ဆက်နေလဲပေါ့။ အဲတော့မှ သူက "မင်း စာမေးပွဲ မဖြေခင်ကတည်းက ကိုယ်မသိတာတွေ အဖြေလွှာထဲ မပါသွားစေ ရဘူး။ ကျရင် ကျပစေ။ စာ လုံးဝခိုးမချဘူး ဆိုပြီး မင်းဆုံးဖြတ်ထားတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီ ခံယူချက်က သစ္စာပဲ။ မှန်တဲ့ သစ္စာကြောင့် မင်းအခု အခက်အခဲတွေ ကြားကနေ အောင်ခဲ့တာ" တဲ့။

ကျနော်က သစ္စာဆိုတာ သိပ် နားမလည်သေးတော့ သူ့ကို ထပ်မေးမိတယ်။ သူက "ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်ကို ခြုံလိုက်ရင် စကား လုံး (၂) လုံးပဲ ထွက်လာတယ်။ အဲဒီ (၂) လုံးက ပညာနဲ့ သစ္စာပဲ။ ပညာဆိုတာက 'အကောင်းမြင်' နဲ့ 'အဆိုးမြင်' က လွတ်တဲ့ 'ယထာဘူတအမြင်' ကိုရတဲ့ ပညာ။ သစ္စာ ဆိုတာကတော့ အမှန်တရားပဲ။ တကယ် အစစ်အမှန်၊ တကယ် အဖြစ်တရား၊ အရှိတရားပဲ။ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေမှာ ပညာအကြောင်း အများကြီး ပါသလို၊ သစ္စာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း အများကြီး ပါတယ်။ သစ္စာလေးပါးကို ခဏထားလိုက်။ ထောင်ထဲမှာတုန်းက ရွတ်နေတဲ့ ပရိတ်ထဲမှာ အင်္ဂုလိမာလသုတ် ဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒါက သစ္စာကို ဟောတာပဲ။ 'ငါသည် အရိယာ ဖြစ်ပြီးသည့် အချိန် မှစ၍ မည်သည့်အသက်ကိုမှ သတ်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ဤမှန်သော သစ္စာစကားကြောင့် မိခင်ရော၊ ကလေးပါ ချမ်းသာရာ ရပါစေ' ဆိုပြီး သစ္စာပြုတာ ဒါကို ရှင်းရှင်းယူကြည့်ရင် ကိုယ်တကယ် စောင့်ထိန်းတဲ့၊ ကျင့်ကြံတဲ့ တရားတခုကို သစ္စာ ပြုရင် အဲဒီ သစ္စာ စူးရှတာပဲ ..." လို့ ရှင်းပြတယ်။ တကယ်ဆို အဲဒီတုန်းက ဆရာကြီး ပြောခဲ့တာတွေကို ကျနော် သေသေချာချာ နားမလည်ခဲ့ပါဘူး။ ရေးရေးလေးလောက်သာ မိခဲ့တာပါ။

ကျနော်ကို ဘာမေဂျာ လျှောက်မှာလဲလို့ မေးပါသေးတယ်။ ကျနော်က Law လျှောက်ဖို့ စဉ်းစားထားတယ် ဆိုတော့ သူက Law မယူနဲ့ကွာ။ ဥပဒေအကြောင်းက အပြင်ကနေ စာတွေ ဖတ်ယူလို့ရတယ်။ မင်းနဲ့တိုက်တာ "ဖီလော်" ပဲ။ ဒါကြောင့် "ဖီလော်" ယူကွာတဲ့။ ကျနော်သိထားတဲ့ ဖီလော် ဆိုတာက နက်နက်နဲနဲ စဉ်းစားရတဲ့အလုပ်။ အငြိမ်အလုပ်။ ကျနော်က လှုပ်လှုပ်ရှားရှားသမား။ အပူနဲ့အအေး တခြားစီလို့ ဆရာကြီးကို ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ "ဆရာကြီးက မင်းကို အပေါ်ယံ သဘော ကြည့်ရင်တော့ ဟုတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မင်းရဲ့ အတွေးတွေထဲမှာ ဖီလော်နဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ဥပမာ စေတီကို ဖြိုကြည့်လိုက်ရင် အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်ပဲ ထွက်လာမယ်။ ဒါကို ဘာလို့ ကန်တော့ရလဲ ဆိုတဲ့ မင်းအသက် (၂၀) လောက်က ငါ့ကို မေးခဲ့တဲ့ စကားမျိုး နောက် အများကြီး ရှိသေးတယ်။ မင်းက အများ လက်ခံထားတဲ့အတိုင်း လက်ခံချင်မှ လက်ခံတာ။ အဲဒီအမြင်တွေက ဖီလော်နဲ့ အကိုက်ဆုံးပဲ။ ဒါကြောင့် မင်း ဖီလော် ယူသင့်တယ်။ ငါမင်းကို အကြံပေးလို့ မင်းဒုက္ခ ရောက်တာ ရှိဖူးလား" ဆိုပြီး မေးပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီးကြောင့် ဒုက္ခ မတွေ့ရဖူးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျနော် စဉ်းစားဦးမယ်လို့ ပြောတော့ ဆရာကြီးက "အဲဒါပဲ။ မင်းက ကိစ္စတခုကို ဘယ်တော့မှ လွယ်လွယ်နဲ့

အဖြေ မပေးဘူး။ စဉ်းစားပြီးမှ ပေးတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီးပြီ ဆိုရင်လည်း ရေကုန်ရေခမ်း လုပ်တော့တာပဲ။ အဲဒါ မင်းဆီမှာ ငါကြိုက်တဲ့ စရိုက်တွေထဲက တခုပဲ" တဲ့။

ဒါပေမဲ့ ကျနော် ဆရာကြီးပြောခဲ့တဲ့ "ဖီလော်" မလျှောက်ဖြစ်ခဲ့ဘူး။ ဘာမေဂျာမှ မလျှောက်ရခင် ထောင်ထဲ ရောက်လာ ခဲ့တာ ခုထိပါပဲ။ ကျနော် ထောင်ထဲရောက်ပြီးမှ စာအုပ်တအုပ်ထဲမှာ "ဖီလော်" ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထားတာက "Philo" နဲ့ "Sophia" ကနေ လာထားတာလို့ ဆိုတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ Love and Wisdom or Love of Wisdom တဲ့။ ဆိုတော့ "ပညာကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း" လို့လည်း အဓိပ္ပာယ်ထွက်နိုင်တယ်လေ။ ဒီတော့ ဆရာကြီး ကျနော်ကို ဖီလော် လျှောက်ခိုင်းတာဟာ "အတွေးအခေါ်ပညာ" ကို လေ့လာ ဆည်းပူးခိုင်းတာပဲလား။ ဒီထက်ပိုပြီး ပညာကို ချစ်မြတ်နိုးဖို့ ပညာသားပါပါ တွန်းအား ပေးခဲ့တာများလား ... ကျနော်စိတ်ထဲ သိချင်တာ။ ဆရာကြီးနဲ့ တွေ့ပြီး ပြောလိုက်ချင်စိတ်တွေ တဖွားဖွား ပေါ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ခုတော့ ဆရာကြီး မရှိတော့ဘူး။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဆရာကြီး ဆုံးတယ် ကြားတဲ့ နောက် တနေ့မှာပဲ ကျနော် ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတယ်။ ကျောင်းတက်ဖြစ်ရင် "ဖီလော်" ဘာသာရပ် ယူမယ်။ ခမ်းခမ်းနားနား မဟုတ်ရင်တောင် နက်နဲတဲ့ ဒဿနစာတမ်းတစောင် ပြုစုဖို့ ကြိုးစားမယ်။ ကျနော်အပေါ် တင်နေတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ ကျေးဇူးတွေအတွက် ဒီစာတမ်းနဲ့ ဆရာကြီးကို ကျနော် ပူဇော်မယ်။

အောင်စာရင်း ထွက်ပြီး သိပ်မကြာဘူး။ တညနေမှာ ဆရာကြီး ကျနော်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး ခေါ်ပါတယ်။ အရေးကြီးလို့ အခုပဲ လာခဲ့ပါတဲ့။ ကျနော် ဖုန်းလက်ခံတဲ့ အချိန်က ည (၇) နာရီလောက်ရှိပြီ။ တာမွေ့နဲ့ အင်းစိန်က (၁) နာရီလောက် သွားရတော့ ဟိုကို (၈) နာရီလောက်မှ ရောက်တယ်။ ဟိုရောက်တော့ ဆရာကြီးက "ငါ မနက်ဖြန် နိုင်ငံခြား ထွက် တော့မယ်" လို့ ပြောတော့ ကျနော် အံ့ဩသွားတယ်။ နံမည်ရင်း ဖြစ်တဲ့ ဦးဘဂျမ်းဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ တင်ပြီး သိုသို ဝှက်ဝှက် လုပ်ခဲ့လို့ အခုမှ အသိပေးတာလို့ ဆက်ပြောပါတယ်။ ဒါတောင် ဒီည လျှို့ဝှက်ထားဖို့ ပြောပါသေးတယ်။ မနက်ဖြန်လေဆိပ်မှာ အတားခံရမယ့် အန္တရာယ် ရှိသေးတယ်လေ။ မိသားစုဝင်တွေလောက်နဲ့ အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေ တွေလောက်ပဲ အသိပေးထားတာပဲ။ ဘာပြောပြော ဆရာကြီးနဲ့ ခွဲရတော့မယ် ဆိုတော့ ကျနော် ဝမ်းနည်းသွားတယ်။ ဘယ်တော့လောက် ပြန်လာမလဲ မေးတော့ "သိပ်မကြာပါဘူးကွာ။ အလွန်ဆုံး (၃) နှစ်ပေါ့" တဲ့။

ကျနော် ဆရာကြီးကို ကြမ်းပြင်မှာ ထိုင်ပြီး ကန်တော့လိုက်ပါတယ်။ ဘေးမှာထိုင်နေတဲ့ မမိုးချိုသင်းက ခုံကထပြီး ဘေးကနေ ရပ်ကြည့်နေတယ်။ ကျနော်ရော၊ ဆရာကြီးပါ မျက်ရည်တွေ ဝဲနေတာ သူ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရမှာပဲလေ။ အဲဒါ ကျနော် ဆရာကြီးကို နောက်ဆုံး ကန်တော့ခြင်းပါပဲ။ အဲဒီတုန်းကတော့ နောက်ဆုံးလို့ ဘယ်ထင်ပုံမလဲ။ ပြီးတော့မှ ဆရာကြီးက မင်းနဲ့ ငါ အမှတ်တရ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်ရအောင် ဆိုပြီး အိမ်က ထွက်ခဲ့ကြတယ်။ တံခါး လိုက်ဖွင့်ပေးတဲ့ မမိုးချိုသင်းက သိပ်ဝေးဝေး မသွားဖို့ မှာတယ်။ ကျနော် သူ့ကို လှည့်ကြည့်တော့ "မနက်ဖြန်လေဆိပ်မှာ အတားအဆီးဖြစ်မှာ ပူနေလို့" တဲ့။ ကျနော် ကိုယ်ချင်းစာပါတယ်။ သူတို့လဲ သူတို့အဖေကို ပူကြမှာပါပဲ။ တကယ်ဆို ဒီအချိန်မှာ အပြင် မထွက်သင့်တော့ဘူးလေ။ ခါတိုင်းအချိန်တွေမှာ ဘာမှ ပြောလေ့မရှိပေမဲ့ အခု သူတို့စိုးရိမ်မှုကို ကျနော် အသိအမှတ်ပြုရမယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်က မသွားတော့ဘူး ပြောတော့ ဆရာကြီးက မရဘူး။ "လမ်းထဲက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လေး သွားထိုင်မယ်" တဲ့။ ဒါနဲ့ သူနဲ့ ကျနော် ထိုင်ဖြစ်သွားတယ်။ ဆရာကြီးအတွက် မြန်မာပြည်ရဲ့ နောက်ဆုံး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီညက ဆရာကြီးက သူ့အိမ်မှာ အိပ်ဖို့ ကျနော်ကို ပြောသေးတယ်။ ကျနော် ငြင်းလိုက်တယ်။ သူ သမီးတွေနဲ့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နှုတ်ဆက်ကြပါစေ။ လူစိမ်းတယောက် ရှိနေရင် သူတို့ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို အနည်းအများ ထိခိုက်နိုင်တယ်လေ။ အဲဒီနေ့ညက ဆရာကြီးအိမ်က ကျနော် ပြန်ထွက်တော့ ည (၉) နာရီ ကျော်နေပါပြီ။ နောက်တနေ့ ဆရာကြီး ဘန်ကောက်လေဆိပ်ကို ချောချောမောမော ရောက်သွားတယ်။ နောက် တပတ်လောက်နေတော့ ကျနော်လည်း ဒုတိယအကြိမ် ထောင်နန်းစံရတာ ခုထိ စံနေရ တုန်းပါပဲ။

ခုတော့ ဆရာကြီး ဆုံးပြီ။ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ရှိနေလျက်နဲ့ ကိုယ့်ပြည် ကိုယ့်ရွာကို ချစ်လျက်နဲ့ သူတပါး တိုင်းပြည်မှာ ဆုံးပါးရတာ ကျနော် ဘယ်လို ဖြေရမလဲ ဆရာကြီး။ ဆရာကြီး ရုပ်အလောင်း ရှိတဲ့ L.A. မှာ နှင်းတွေ ကျနေလား။ ကျနော် မသိဘူး။ မြန်မာပြည် သာယာဝတီမှာတော့ နှင်းတွေ တအားကျနေတယ်။ ခါတိုင်းနှစ်တွေထက် အအေး ပိုလွန်းတဲ့ ဒီနှစ်မှာ ထူးထူးခြားခြား အအေးကလည်း တာရှည်နေသေးတယ်။ ကျနော်ရင်ထဲမှာ မီးဟုန်းဟုန်း တောက်နေ လေရဲ့။ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့ (၁၅) နှစ်က ခုလို ဇန်နဝါရီ နှင်းတွေဝေနေတဲ့ မနက်ခင်းလေးမှာ ဆရာကြီးရယ်၊ ကျနော်ရယ်၊ သက်ဝင်းအောင်ရယ် (၃) ယောက်လေ။ ခုတော့ ကျနော် တယောက်တည်း ကျန်ပါတော့လား။ ၂၀၀၆၊ အောက်တိုဘာ ၁၆ ရက်နေ့မှာ သက်ဝင်းအောင် ဆုံးတယ်။ နောက် (၃) လအကြာမှာ ဆရာကြီး ဆုံးပြန်တယ်။ ကျနော် ဘယ်လိုဖြေရမလဲ ဆရာကြီး။ ပိုကြေကွဲဖို့ ကောင်းတာက ဒီနှစ်ယောက်လုံးရဲ့ ဈာပန အခမ်းအနားကို ကျနော် တက်

ရောက်ခွင့် မရဘူးလေ။ အုတ်ရိုး၊ သံတိုင်၊ သော့ခလောက်တွေက မိတ္တူတွေ အလိုကျ ကျနော်ကို တားဆီးထားကြ တယ်လေ။ ၈ ပေ ၁၀ ပေ အခန်းကျဉ်းလေးထဲမှာ ကျနော်တယောက်တည်း စိတ်နဲ့ ဦးညွတ် အလေးပြုနေရတယ်လေ။

တိုက်ဆိုင်လွန်းတယ်ပဲ ပြောရမလား။ သက်ဝင်းအောင်ဆုံးတော့ ၈၈ မျိုးဆက်သစ် ကျောင်းသားတွေရဲ့ "အဖြူရောင် ဖော်ပြချက်" လှုပ်ရှားမှုကာလ။ လူတိုင်း အဖြူရောင်ဝတ်ပြီး ဆန္ဒ ထုတ်ဖော်ပြနေချိန်မှာ သက်ဝင်းအောင်က သူ့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်စက်ထဲထည့် ပြန်ထွက်ကျလာတဲ့ အဖြူရောင်ပြာမုန့်တွေနဲ့ အမြင့်ဆုံး ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြလိုက် တယ်လေ။ အခု ဆရာကြီးဆုံးတဲ့အချိန်မှာလည်း (၈၈) မျိုးဆက်တွေရဲ့ "ရင်ဖွင့်လွှာ" လှုပ်ရှားမှုကာလ။ လူတိုင်းလူတိုင်း သူတို့ခံစားနေရတဲ့ ဒုက္ခတွေ၊ မတရားမှုတွေကို ဖွင့်ဟထုတ်ဖော် စာရေးသားနေချိန်မှာ ဆရာကြီးက "ငါ သိပ်ချစ်တဲ့ ဝါတိုင်းပြည်ကို ငါပြန်ချင်တာ ငါ့ကို ပြန်ခွင့်မပြုဘဲ မတရား ပိတ်ပင် တားဆီးထားကြတယ်ဟေ့" ဆိုပြီး လူသိရင်ကြား ဖြစ်အောင် အကောင်းပကတိကနေ ဘုန်းခနဲလဲ သေပြလိုက်ပါရောလား။ ဒါဟာ "အမြင့်ဆုံး ရင်ဖွင့်လွှာ" ရေးပြလိုက် တာများလား ...။

သက်ဝင်းအောင်ရော ဆရာကြီးပါ (၂) ယောက်လုံး ဘုန်းခနဲ လဲကျ နှလုံးရပ်ပြီး သေသွားကြပုံ တူနေတာ တမင်တကာ တိုက်ဆိုင်မှုတွေများလား။ သက်ဝင်းအောင်က သူ့မိသားစုနဲ့ ဝေးရာ နံရံလေးဘက်ကြား တယောက်တည်း ရေကန် အသွား ဘုန်းခနဲ လဲကျ နှလုံးရပ်သွားတယ်။ ဆရာကြီးက သူ့မိသားစုနဲ့ရော သူချစ်တဲ့ တိုင်းပြည်နဲ့ဝေးရာ တိုင်းတပါးမှာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်ရင်း ဘုန်းခနဲ လဲကျ နှလုံးရပ်သွားတယ်။ သက်ဝင်းအောင် အရိုးအိုးကို သူ့ဇာတိ ရန်ကုန်မှာ ပြန်သင်္ဂြိုဟ်ချင်တာ ခွင့်မပြုဘူးတဲ့လေ။ ဆရာကြီးရဲ့ အရိုးအိုးကို သူ့ဇာတိ မြန်မာပြည်ကို ပြန်သယ်ချင်တာ သယ်ခွင့် မရဘူး ဆိုပါလား။ ကျနော် ဘယ်လိုဖြေရမလဲ ဆရာကြီး။ ကျနော် ကိုယ်တိုင် အုတ်ရိုး၊ သံတိုင်၊ နံရံလေးဘက်ကြားမှာ ဒီ ကြေကွဲဖွယ်ရာ ဖြစ်ရပ်တွေကို ရင်နဲ့ မဆံ့အောင် ခံစားနေရတယ်လေ။

သူတို့ သိပ်ရက်စက်ကြပါလား ... အဟုတ်ပဲ သူတို့ သိပ်ကို ရက်စက်လွန်းတယ် ဆရာကြီးရေ ...။ ဆရာကြီး အရိုးပြာ အိုးကို မြန်မာပြည် သယ်ခွင့်မပေးတာ ထားပါဦး။ ဆရာကြီး နားရေးကြော်ငြာကိုတောင် ထည့်ခွင့် မပြုကြဘူးတဲ့။ လူကြား လို့မှ ကောင်းကြသေးရဲ့လား။ ဒါ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တဲ့လား။ ယဉ်ကျေးပါတဲ့ မြန်မာလူမျိုးတွေ ကမ္ဘာ့အလယ် မှာ ဘယ်လို မျက်နှာပြင်ကြတော့မှာလဲ။ ဆရာကြီးရေ သူတို့ ဆရာကြီးကို အုလိုက်သည်းလှိုက် မုန်းနေကြပါ ရောလား။ သူရဲ့ တစ္ဆေတွေ "ဂုဏ်တော်" မြင်ရင် ထွန်းထွန်းလူး ကြောက်ကြသလို သူတို့ ဆရာကြီးရဲ့ ဝိညာဉ်ကို ကြောက်နေကြ ပြီလေ။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဝိညာဉ် ပြည်တော်ထင်ခွင့်ကို မပေးရဲကြတော့တာလေ။ ဆရာကြီး ရေးခဲ့ဖူး သားပဲ။ ဗုဒ္ဓဆင်းတုကို သံကြိုးနဲ့တုပ် ချုပ်နှောင်ထားမယ့် ဗိုလ်ချုပ်တွေ ဆိုတာလေ။ ဆရာကြီး မလွန်ဘူး။ သူတို့ မြင်မြင် ကရာ သံကြိုးနဲ့တုပ်၊ ချုပ်နှောင်ချင်နေကြတာ ဘုရားတောင် ချမ်းသာမပေးကြတော့ဘူးလေ။

ဆရာကြီး ကျနော် ဘယ်လိုဖြေရမလဲ။ ဆရာဦးမြသန်း ဈာပနမှာ ဆရာကြီး ပြောခဲ့ဖူးတယ်လေ။ "လူဟာ အသေ ကောင်းဖို့ လိုတယ်။ အနေကောင်းမှ အသေကောင်းမယ်" ဆိုတာလေ။ ဆရာကြီးရော၊ သက်ဝင်းအောင်ရော အနေ ကောင်းခဲ့ကြတယ် ဆိုတာ ကျနော် အပြည့်အဝ လက်ခံတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသေကော ကောင်းကြရဲ့လား။ ဆရာကြီးက အနေကောင်းရင် အသေကောင်းမယ်လို့ မြင်တယ်နော်။ ကျနော်ကတော့ အသေကောင်းဖို့အတွက် အနေကောင်းရုံ သက်သက်နဲ့ မလုံလောက်ဘူးလို့ ယုံနေတယ်။ အသေလည်း ဖြောင့်ဖို့လိုတယ် မဟုတ်လား။ အသေဖြောင့်မှ အသေ ကောင်းမယ်လေ။ အနေလည်းကောင်း၊ အသေလည်း ဖြောင့်မှ အသေလည်း ကောင်းတယ်လို့ ပြောလို့ရမယ်လေ။

ဒါဆို ဆရာကြီး အသေဖြောင့်ခဲ့ရဲ့လား။ အနေကောင်းခဲ့ပေမဲ့ အသေမဖြောင့်ခဲ့ဘူး မဟုတ်လား။ မသေခင်မှာ ဆရာကြီး သိပ်ချစ်တဲ့ တိုင်းပြည်ကို ပြန်ချင်တဲ့ အိမ်လွမ်းစိတ် ဝေဒနာ အကြီးအကျယ် ခံစားခဲ့ရတယ် မဟုတ်လား။ အိမ်ပြန်ချင်တဲ့ ဆန္ဒ မပြည့်ဘဲ သေသွားခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။ ဆရာကြီး သိပ်ချစ်တဲ့ တိုင်းပြည်လည်း အမှောင်လွမ်းနေဆဲ မဟုတ်လား။ ဒီမိုကရေစီ မရှိ၊ လူ့အခွင့်အရေး မရှိ၊ ဆင်းရဲခြင်းနဲ့ မတရားမှုတွေကြားမှာ ဆရာကြီး ချစ်တဲ့ ပြည်သူတွေ မချီမဆံ့ ခံစား နေရဆဲဆိုတာ ဆရာကြီး အသိပဲ မဟုတ်လား။ ဒီဝေဒနာတွေက လွတ်မြောက် စေချင်လွန်းလို့ ဆရာကြီးပဲ တဖွဖွ ပြောနေခဲ့တာ မဟုတ်လား။ ကိုယ့်ပြည်ကိုယ့်ရွာ ပြန်ခွင့်မရပဲ သေခဲ့ရတဲ့ ဆရာကြီး၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကို လွတ်လပ်တဲ့၊ တရားမျှတတဲ့ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်ကြီးအဖြစ် မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်လိုက်ရဘဲ သေခဲ့ရတဲ့ ဆရာကြီး အသေမဖြောင့် ခဲ့ဘူး မဟုတ်လား။ ဟုတ်တယ်။ ဆရာကြီး အသေမဖြောင့်ခဲ့တာ သေချာတယ်။

ဆရာကြီး ... ကျနော် ဘယ်လို ဖြေရမလဲ။ ဆရာကြီးနဲ့ တွေ့ရင် ပြောဖို့ ရင်ဘတ်ထဲ ထည့်သိမ်းထားခဲ့တဲ့ စကားတွေ အခု ကျနော်ဘယ်သူ့ကို သွားပြောရတော့မှာလဲ။ ကျနော်ရင်ထဲက စကားတွေ ဆရာကြီး မကြားနိုင်တော့ဘူးလား။

ဆရာကြီး ကျနော်ကို ကဗျာခံစား ဖတ်ရှုစေချင်ခဲ့တာ မဟုတ်လား။ အခု ကျနော် ကဗျာကို တစ်နှစ်မက်မက် ခံစားတတ်နေပြီ။ ကဗျာကို ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးနေပြီ။ ကဗျာနဲ့ ကျနော်နှလုံးသားကို နူးညံ့အောင် မွမ်းမံနေပြီလေ။ ဆရာကြီး ကျနော်ကို ဘာသာတရားနဲ့ ယဉ်ကျေးတဲ့ လူသားတယောက် ဖြစ်စေချင်ခဲ့တာ မဟုတ်လား။ အခု ကျနော် ဘာသာတရားကို သက်ဝင် ယုံကြည်သူတယောက် ဖြစ်နေရုံတင်မက ဘာဝနာပါ ကျင့်ကြံနေပြီလေ။ ဒါတွေ ဆရာကြီး သိမသွားရဘူး။ ဒီအကြောင်းတွေ ကျနော် ဆရာကြီးကို မပြောလိုက်ရသေးဘူး။

ဆရာကြီး ... ကျနော် ဘယ်လိုဖြေရမလဲ။ ကျနော် ဆရာကြီးကို ကတိပေးမယ်။ ဆရာကြီး သိပ်ချစ်တဲ့ တိုင်းပြည်အတွက်၊ ဆရာကြီး သိပ်တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးတဲ့ ပညာရေး လုပ်ငန်းတွေအတွက် ဘဝတခုလုံး နှစ်ပြီး အစွမ်းကုန် လုပ်သွားဖို့ ကတိပေးတယ်။ ဆရာကြီး ... ကျနော်အသံ ကြားရလား။ ကျနော် ကတိပေးတာ ကြားရလား။ ကျနော် ကတိပေးတယ်။ ကျနော် အသက်နဲ့ ထပ်ပြီး ပေးတဲ့ကတိပါ ဆရာကြီး။ သူများတိုင်းပြည်မှာ နေနေရတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ အရိုးပြာအိုးကို ကိုယ့်ပြည် ကိုယ့်ရွာကို မရောက်ရောက်အောင် ကျနော် ပြန်သယ်မယ်။ မဖြစ်ဖြစ်တဲ့ နည်းနဲ့ ရောက်အောင် ကျနော် ပြန်သယ်မယ်။ ဆရာကြီးလို တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးရဲ့ အုတ်ဂူဟာ မြန်မာပြည်မှာ အထင်ကရ ရှိနေရမယ်လေ။ ကျနော် သစ္စာပြုတယ်။

ဆရာကြီးရဲ့ အရိုးပြာအိုး မြန်မာပြည် ပြန်မရောက်မချင်း ကျနော် မသေသေးဘူး။ ဆရာကြီး ကျနော် ကတိပေးပြီလေ။ "မင်းက ကတိပေး ပြီးရင် မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်တတ်တယ်ဆိုတာ ငါယုံတယ်" လို့ ဆရာကြီး ပြောခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။ ယုံတော့ ဆရာကြီး။ အခု ကျနော် ကတိပေးပြီ။ အသက်နဲ့ထပ်ပြီး ပေးတဲ့ ကတိလေ။ သစ္စာပြုပြီးပေးတဲ့ ကတိလေ။ ဆရာကြီး ကျနော်အသံ ကြားရလား။ ကျနော် ကတိပေးတာ ကြားရလား။ ကျနော်ရင်ထဲကို အလိုအလျောက် ထိုးဖောက် သိနိုင်စွမ်းတဲ့ ဆရာကြီး။ အခု ကျနော် ရင်ထဲ သိမ်းထားတဲ့ စကားတွေ မြင်ရလား။

ကျနော် တက်ခွင့်မရတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ ဈာပန အခမ်းအနားမှာ ဆရာအောင်ဝေးက "ဆရာ ကွယ်လွန်သွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာမသေဘူးတဲ့။ ဆရာ သက်တော်ရာကျော် ရှည်ပါစေ" တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ဆရာအောင်ဝေး ပြောတာ ကျနော် အပြည့်အဝ သဘောတူတယ်။ ဆရာကြီး မသေဘူး။ ဘယ်တော့မှ ဆရာကြီး မသေဘူး။ ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် ရေးခဲ့ဖူးတာပဲ။ "အာဇာနည်မျိုး သေရိုးမျိုး၊ အာဇာနည်တိုင်း သမိုင်းမသေ" ဆိုတာလေ။ ဆရာကြီးက ကျနော် အာဇာနည်ပဲ။ မြန်မာပြည်ရဲ့ အာဇာနည်ပဲ။ အာဇာနည် ဆရာကြီး သေရိုးထုံးစံ မရှိဘူး။ မြန်မာရာဇဝင်မှာ ဆရာကြီး သမိုင်းတွင်ရစ်နေဦးမယ်။ ဆရာကြီး ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းပါစေ ...။

နေ့ခြုံ:
2.2.07, 11:10 PM
- - x - -

ဆရာနဲ့ သမီးများ၊ မိန်းမိန်း၊ မိန်းမိန်း၊ မိန်းမိန်းအေနှင့် မြေးများ။